

ПОЛИТИКНИ

15
динара

БРОЈ

1509

ЗАБАВНИК

28. 11. 1980. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLI

ПОСЛЕДЊЕ
ЛОЛИНО
ПИСМО

стр. 4-5

MM

Ripley

Веровали или не!

НА ПЛАЖИ

У РОДОНДО БИЧУ, У КАЛИФОРНИЈИ, (САД) СВАКЕ ГОДИНЕ ОДРЖАВА СЕ ТАКМИЦЕЊЕ У ЗИДАЊУ ЗАМКОВА НА КОМЕ УЧЕСТВУЈЕ ОКО 7000 ТАКМИЧАРА СВИХ УЗРАСТА.

ДЕВОЈКЕ

СА ОСТРВА ФИЏИ ПРАВЕ ПЛЕТЕНИЦЕ С ЈЕДНЕ СТРАНЕ ГЛАВЕ ДА БИ НА ТАЈ НАЧИН ПОКАЗАЛЕ ДА ТРАЖЕ МУЖАК.

МОЕ

СУ ИЗУМРЛЕ ПТИЦЕ КОЈЕ СУ ДО ПРЕ НЕКОЛИКО ХИЉАДА ГОДИНА БИЛЕ ВЕОМА БРОЈНЕ НА НОВОМ ЗЕЛАНДУ. СВЕ ВРСТЕ ОВИХ ПТИЦА БИЛЕ СУ КРУПНЕ, А НАЈВЕЌЕ МЕЂУ ЊИМА БИЛЕ СУ ДУГАЧКЕ ОКО 4 МЕТРА И ТЕШКЕ 250 КИЛОГРАМА.

ГРАДИТЕЉИ КУБА

ПЛЕМЕНА МАКУЛЕХЕ, У АФРИЦИ, ОБЛИКУЈУ ВРАТА И ПРОЗОРЕ ТАКО ДА ФАСАДА ПОДСЕЌА НА ЉУДСКО ТЕЛО.

АРТИЉЕРИЈСКА УЛИЦА

У ЛОНДОНУ ЗАБРАЊЕНА ЈЕ ЗА САОБРАЌАЈ. ДА БИ У ЊУ УШЛИ, ПЕШАЦИ МОРАЈУ ДА ПРОБУ ИЗМЕЂУ ТРИ ТОПОВСКЕ ЦЕВИ.

ОГРОМНА ГЛАВА

ОД КАМЕНА, ДЕЛО ПРИРОДЕ, НАЛАЗИ СЕ НА ПЛИНИНСКОМ ВЕНЦУ ЕСТРЕЛА У ПОРТУГАЛИЈИ.

ЈЕСТЕ
ЛИ
ВЕЋ
ЧУЛИ
ДА...

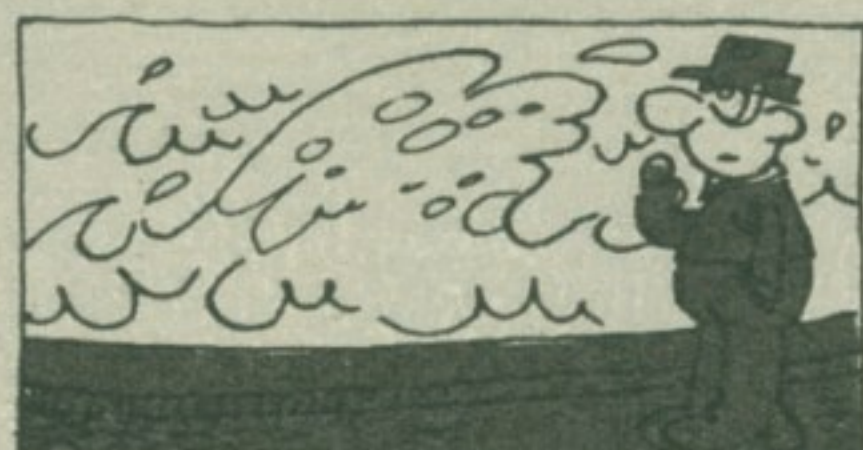

● недавно се Бенгалска тигрица из зоолошког врта америчког града Редвуда сврстала у рекордерке. Она је на свет донела осам здравих младунаца који ће ускоро бити представљени посетиоцима.

● у Грацу, у Аустрији, постоји музеј старих кључева и брава. Ту се налази 3000 експоната из разних временских раздобља и из свих крајева света.

● за изградњу Ескоријала, мешавине палате, манастира и гробнице, шпански краљ Филип II (1527—1588) потрошио је 5.260.570 дуката. Ово монументално издање има 16 дворшта, 2.673 прозора, 1200 врата, 86 степеништа, 88 водоскока. Ако би посетилац желео да обиђе све ходнике, морао би да препешачи 130 километара.

● Бразилија, главни град Бразила, познат по својој смелој архитектури, добио је још једну знаменитост: парк који захвата 4,2 милиона квадратних метара. Највећа атракција парка је огроман базен у коме се вештачки стварају таласи високи и до једног метра.

● циновски даждевњак из Јапана може да достигне дужину чак метар и по. Први живи примерак ове животиње донео је у Европу 1928. године Филип Франсоа де Сиболид који их је и открио. Тај репати водоземац угинуо је у заточништву педесет две године касније.

● библиотека Рангунског универзитета у Индији има богату збирку рукописа на палмовом лишћу који су стари око 120 година. Посебно обрађено палмово лишће може да се чува хиљадама година.

● једно данско осигуравајуће друштво увело је нову полису за жене које се боје да ће остати неудате. Кад напуне четрдесет година, а још су неудате, њима се исплаћује премија чија висина зависи од месечних уплата.

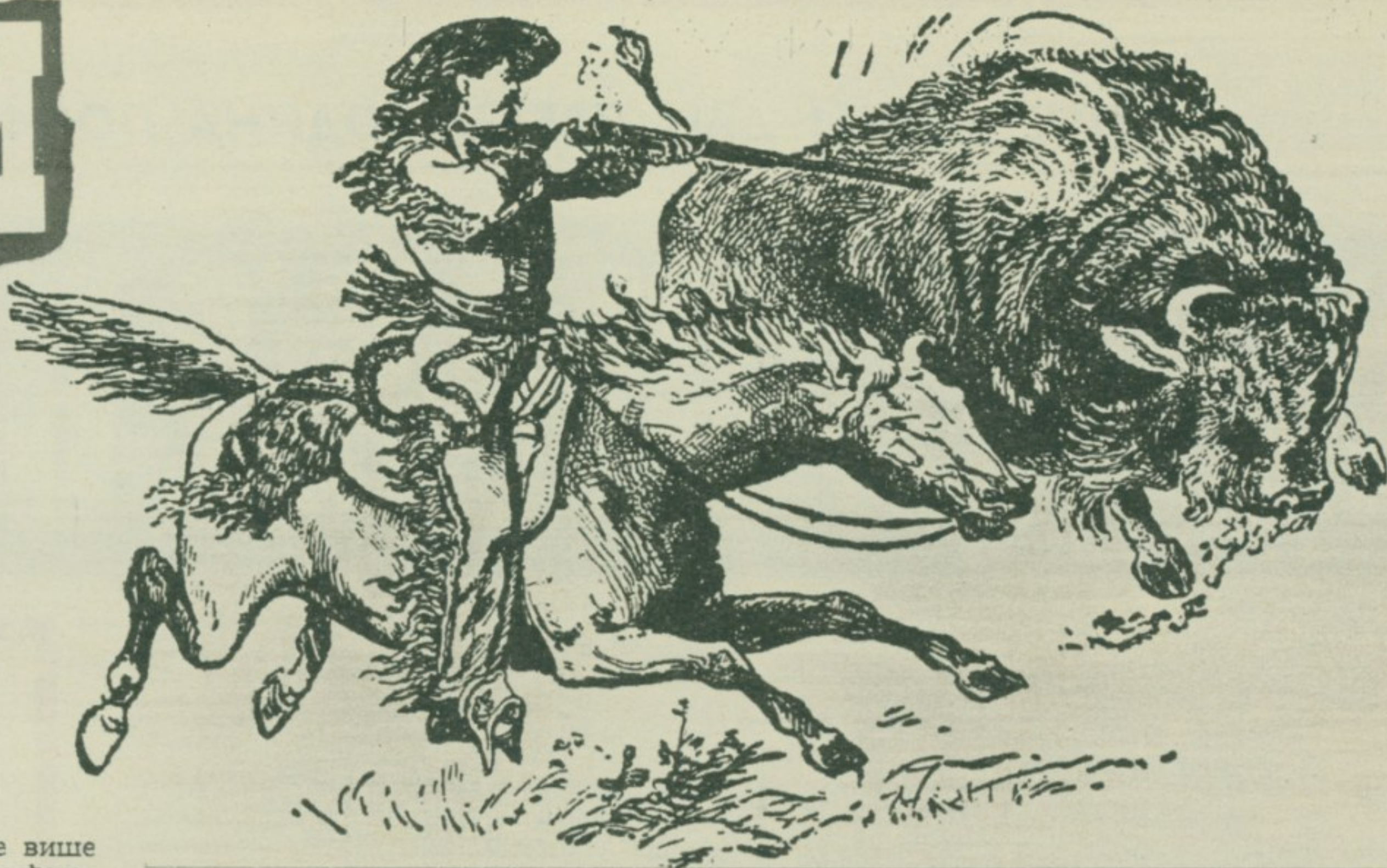
● жбун парадајза одгајен на јапанској експерименталној фарми Киова с правом се може назвати дрветом. Стабљика има пречник од 15 сантиметара, а висока је 3 метра. Ово чудно „дрво“ препуно је укусних и ароматичних плодова парадајза.

● кићанка са шешира који је припадао познатом композитору Францу Шуберту недавно је продата на једној лицитацији за суму од око 18 хиљада динара.

● у Конектикату, савезној држави у САД, налази се пространа пећинска област која још није испитана, али се процењује да заузима површину од 25 000 км² и има више од 60 хиљада пећина.

ПОТОМЦИ БУФАЛА БИЛА

Када су бели људи доспели до Великих прерија Северне Америке, затекли су највећу „збирку“ животиња икада виђену на Земљи. Шездесет милиона бизона тутњало је преријама у крдима од којих се црнео хоризонт.

Педесет година касније остало је само шест стотина бизона!

Трапери, досељеници, професионални ловци, а кад је направљена железничка пруга чак и путници да би разбили монотонију, убијали су их на хиљаде. Забележено је да је сам Буфало Вил у току једне године одстрелио четири хиљаде бизона!

Преостали бизони данас се чувају у националним парковима и резерватима. Потомци некадашњих трапера грабе се око бизона које паркови могу да одвоје за продају и брижљиво их одгајају јер њихово месо има укус говеђег а даљеко више протеина и мање холестерола. Осим тога, бизон на оскудним пашњацима даје више меса од свих других говеда.

Прича о бизонима је утешна, али стотине других немају срећан завршетак. И овога пута опасност долази од људске руке, само не од пушчаног зрна већ од неконтролисаних потрошње и унутрашња природне средине.

ДВАДЕСЕТ ГОДИНА ФОРЕ

Марта 1980. године направљен је досад најисцрпнији „инвентар“ светских природних резерви и закључено је да човек систематски уништава изворе своје хране, лекова, пића, упропашћује ваздух и климу и тако доводи у питање сопствени опстанак. Сматра се да нам је преостало само двадесет година да исправимо грешке и до некле надокнадимо почињене штете.

У противном, доћи ће до помора животињског царства. Тропским прашумама, највећим снабдевачи-

ма света водом, неће више бити спаса и трећина плодне земље наше планете претвориће се у прашину. У тих истих двадесет година „форе“ становништво Земљине кугле повећаће се за четири до шест милијарди људи!

Ово су црна предвиђања „Стратегије за спасавање света“, извештаја који су начиниле три највеће организације такозваних конзервациониста — људи који се труде да спасу што се од природе још спасти може.

Упозорења су резултат трогодишњих проучавања и расправа у којима су учествовали представници 450 владиних институција и група еколога из преко сто земаља у организацији Светског фонда за дивљину, Програма Уједињених нација за човекову средину и Међународног удружења за очување природе и њених извора (ресурса).

Докора су се разна удружења углавном залагала за спасавање појединих наугроженијих врста, тигрова и носорога, на пример. Данас се, на жалост са приличним закашњењем, констатује да је цео ланац живота у опасности.

Направљени су брижљиви спискови најугроженијих. Прихваћена је тужна чињеница да неким врстама нема спаса и да их треба жртвовати да би се новац и снага усредсредили шире него што је досад био случај.

Сматра се (толико мало знамо о природи чији смо део) да на нашој планети живи између пет и десет милиона разних живих организама. Од тога је само један и по милион класификован, а још мањи број уопште описан, а камоли проучен.

ЗА СРЦЕ, ДУШУ И СТОМАН

Стручњаци који су покушали да направе реалну процену тврде да ће, ако се уништавање настави овим темпом, са лица Земље до краја века нестати бар

милион врста. Човечанство би, у том случају изгубило драгоцене изворе од којих живи јер природа крије супстанце које сам човек никада неће успети да добије вештачким путем.

Примера ради, готово половина лекова у Сједињеним Америчким Државама прави се искључиво од биљних и животињских састојака и микроорганизама. Списак је подугачак. Ту, рецимо, спада лек за срчана обољења дигиталис који се добија из биљке бесник и без којег би три милиона Американаца умрла за три дана.

Највећа складишта разних лекова за смирење представљају биљне врсте из угрожених тропских прашума. Од змијског отрова справљају се дроге за умирење болова, отровом пчеле лечи се артритис, а једињење које садржи састојке карипског сунђера употребљава се код терапија неких врста рака.

Природа је и огромно складиште хране толико потребне све бројнијем становништву Земљине кугле. Од само двадесет биљака добија се двадесет осам процената светских пољопривредних производа а сматра се да је најмање осамдесет хиљада биљака јестиво!

Неке од тих биљака могле би успешно да се гаје на сиромашном тлу, на пример монгонго плод, веома богат протеинима, који

буја по пустињама Боцване.

Зависност људи од малог броја усева може да доведе до катастрофе нападне ли их нека болештина. А постоји мноштво дивљих варијетета који би их успешно заменили када би се неко сетио да на њих обрати пажњу.

Пре сто година, на пример, готово све европске винограде уништио је инсект који живи на корену винове лозе. Показало се, срећом и случајно, да је северноамеричка домаћа винова лоза имуна на њега и европски виногради спасени су у последњем часу калемљењем лозе на северноамерички корен. Ово искуство могло би да се примени у хиљаду других случајева.

ХИМАЛАЈИ У БЕНГАЛСКОМ ЗАЛИВУ

Највећи помор одиграва се у тропским прашумама — извору живота нашега света. У њима живи половина живих врста целе Земље. Упркос томе булдожери у тропима сваког месеца очисте површине велике као наша Војводина.

Није реч само о храни и лековима. Уништавање тропских прашума повећава количину угљен-диоксида у атмосфери што, на дужи стазе, може да изазове промену климе на Земљи.

Тропске прашуме имају и улогу циновских „сунђера“ који упијају падавине а затим их постепено пропуштају. Свако оборено дрво, а обара их се на хиљаде одједном, смањује моћ упијања. Последица ове неравнотеже су наизменичне катастрофалне суше и поплаве које погађају земљорадњу земаља у развоју.

Бујице воде на тлу без дрвећа изазивају одроњавање земље, а обрадиве земље је, и без бујица, све мање услед погрешног начина обрађивања. Површине двоструко веће од огромне Канаде већ се постепено претварају у пустиње.

У читавом свету драгоцену обрадиву земљу, којој је потребно између две и осам хиљада година да „порасте“ за величину металног дела ашова, спира се са копна у реке и мора. У Бенгалском заливу управо ниче ново острво плодне земље која је некада покривала падине Хималаја!

Сличне катастрофе догађају се и у морима. Светски лов данас је за три четвртине мањи него што би могао да буде, што због неконтролисаног риболова, што услед загађености.

Људско друштво, пише у „Стратегији за спасавање света“, тако драстично мења своју животну средину да ће, ако настави, у најбољем случају тешко да преживи, а у најгорем уопште неће преживети.

Б. Д. 3

НА ЈУЧЕРАШЊИ ДАН ПРЕ 37 ГОДИНА ПОГИНУО ЈЕ ИВО ЛОЛА РИБАР

ПОСЛЕДЊЕ ПИСМО

Драги мој тата!

Иако се још — кажу — не зна сигурно, ја знам и осјећам у тренутку када ти ово пишем, да нашег драгог, доброг Јурице више нема. Пао је, као и толики други, у борби за слободу домовине, тамо негдје око Колашина у тамним црногорским кршевима.

Ријечи су сувишне, драги мој тата, ријечи не могу изразити сву тежину удараца који нас је задесио. Волио бих стотину пута и ради њега који је био бољи од мене и ради свих нас, да сам ја пао на његову мјесту. Али, ето, догодило се другачије. Никада ова рана неће зацјелити. Ја сам само годину дана послје моје Слободе изгубио брата — два бића која сам толико волио, а која су тек била на прагу живота. Али знам како је тек теби, драги тата, који си изгубио сина, нашег мезимца.

Немој плакати, не дај се тата! Наш Јурица није пао сам — он је за вјечна времена дио оне плејаде синова ове земље који су, давши живот за њу, створили њену чисту славу, њену бесмртност. Његова крв тражи освету. Његова жртва нас обавезује да довршимо дјело! Не ради се више о личној срећи — ради се о обавези према нашим мртвима, о обавези према живима. Извршити ту обавезу, живјети и вршити своју дужност, то је наше.

Опрости, што све ово пишем, Ја знам да ти то све знаш: ми сви знамо да си показао и доказао да то знаш. Ја знам да ћеш и овај страхан ударац знати да поднесеш. Не дај се! Остани миран, способан да докраја извршимо своју дужност, тата! Наш драги Јурица то тражи од тебе. Помисли колика би била његова жалост када би дознао да својим држављанима нисмо били достојни њега. Бити слаб — то би значило издати њега и његову жртву!

Ми сви, и ја, данас нарочито, наша земља, за коју је умро наш Јурица, требамо те, требамо твоје мисли, твој рад, твоје здравље, твој живот, драги тата.

Моја Слобода, онако мала и њежна, пошла је у смрт као на шетњу, с осмјехом, који је увијек био њезин. Наш Јурица прошао је кроз сто окршаја, пао је као ратник. Свјесно, мирно, ведро, како је и живио. Тата, никада ни за час то не смијемо заборавити, домовина неће!

Јурица није мртав. Он живи у срцима наших народа, он живи даље у нама. Он живи у нашим борбама, побједама, чије је свитање већ видљиво. Тешко ми је, тата, што нисам с тобом у овом часу. Али ти ниси сам, ти ниси отац само мој, већ хиљаде и хиљаде младих, као што је био наш Јурица, с друговима с којима је живио и које је волио. Воли их и ти. Још више него данас! И знај, да они сви дијеле нашу бол, да смо једно с друговима који су с нама. Дивно је имати такву породицу!

То је наш пут — пут наше дужности и воље, пут нашег Јурице. Буди јак, драги тата! Не усами се, не дај се, стегнимо зубе, стиснимо шаке радом и борбом, само тим бит ћемо достојни њега. Ја знам, ја сам сигуран, да ћеш ти бити јак.

Драги тата, ти знаш колико смо се увијек, а нарочито задњих година, ми, твоји синови, поносили тобом и мајком, ти знаш колико те волим. Знај да ћу учинити све да својим животом, радом и љубављу бар дјелимично надокнадим теби и нашој драгој мајци ову велику бол, сада када останем твој једини син.

Ми смо се увијек добро, сјајно слагали — тако и још боље бит ће у будућности, у нашем заједничком раду, животу и борби. Будимо достојни нашег мезимца, драги тата.

Много те воли твој син
Лола

боко потресло. И ријешено сам, када је већ мене тако потресло, да му га (Ивану Рибару) у овој ситуацији (пред засједање АВНОЈ-а) не дајем и нисам му га дао — рекао је друг Тито касније евоцирајући успомене на Иву Лолу Рибара.

Али окрутни и непредвидиви догађаји принудили су Тита да измени одлуку о предаји писма Лолином оцу. Њему је 27. новембра стигао хитан телеграм са страшном вешћу:

„Савезнички авион у којем се налазио Лола, пред само узлетање са Гламочког поља, погођен је бомбом из немачког авиона. Лола је погинуо.“

Вест о изненадној Лолиној смрти потресла је другга Тита. За њега, Врховни штаб и народноослободилачку борбу наших народа био је то тежак ударац. А требало је то саопштити и Лолином оцу. Како рећи старом Рибару шта се догодило? Ко да му то каже? Испуњен болом и забринут, Тито је прелазио с једног на други крај бараке у којој је био смештен Врховни штаб. Јер, другови из Врховног штаба одлучили су да ту тешку обавезу изврши врховни командант. И, друг Тито је позвао др Ивана Рибара и, суздржавајући бол који је осећао, рекао му:

— Драги друже Рибар, морам ти саопштити, иако ми је врло тешко, да је Лола данас погинуо на Гламочком пољу...

Лолин отац је неприметно задрхтао, а мало затим тихо упитао:

— Би ли могао да се Јурица позове из Црне Горе? Желио бих да буде уз мене.

— И Јурица је погинуо — рекао је једва чујно

Иво Лола Рибар, секретар СКОЈ-а и члан Врховног штаба Народноослободилачке војске и партизанских одреда Југославије и један од најближих сарадника другга Тита, написао је ово писмо 24. новембра 1943. године.

Вест о погибији млађег брата Јурице затекла га је пред одлазак с Гламочког поља у Каиро. Чекао је савезнички авион да га

пребаца као шефа прве војне мисије НОВЈ која ће се налазити при савезничкој команди на Блиском истоку. Значај и важност овог задатка за даљи ток НОВ-а нису дозволили Лоли да се у том тужном часу нађе с оцем др Иваном Рибаром.

У то време др Иван Рибар био је у Јајцу где су се налазили друг Тито, Врховни штаб НОВЈ и Антифашистичко веће народ-

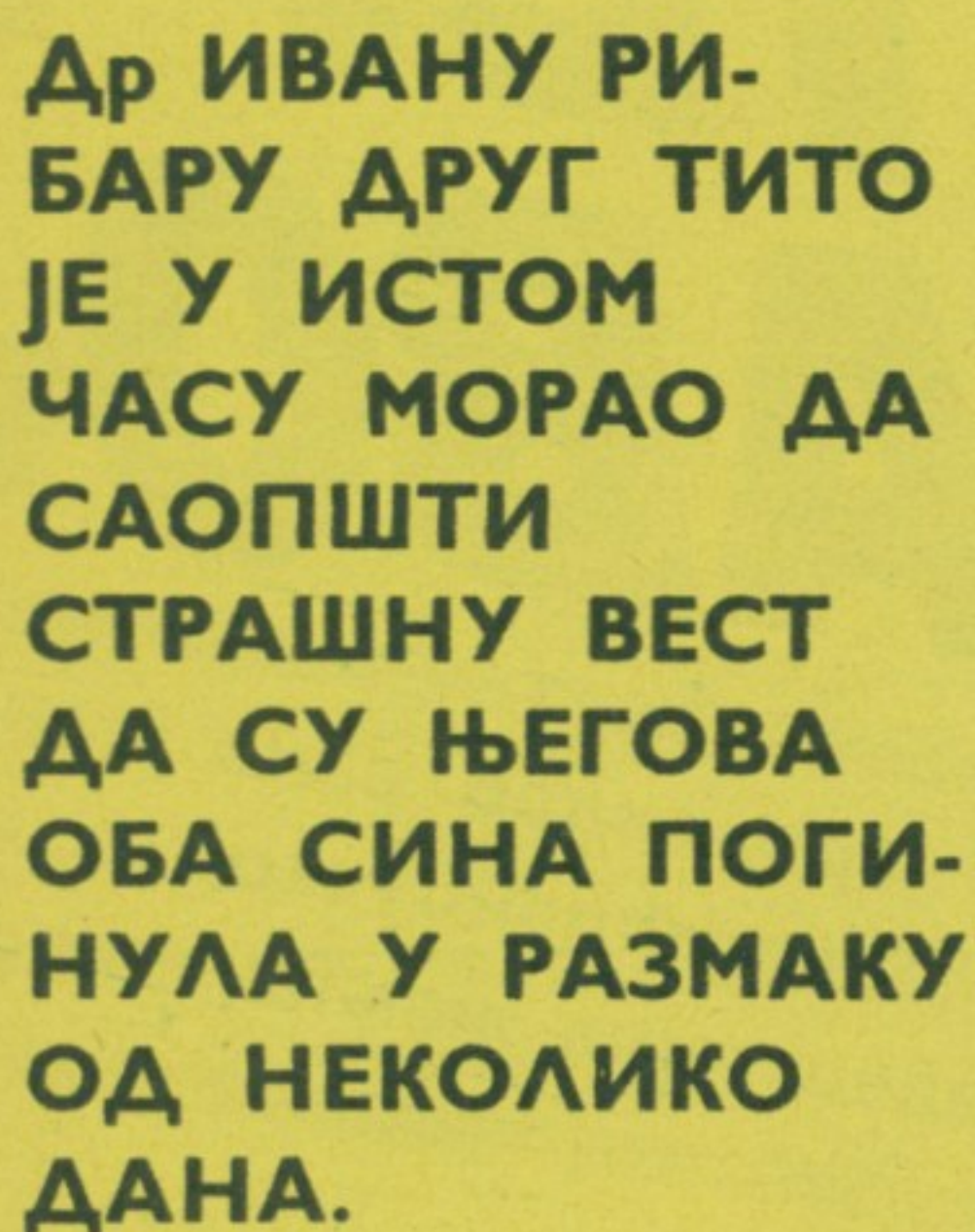
ног ослобођења Југославије — АВНОЈ. Као председник АВНОЈ-а, заједно с другом Титом и највишим руководиоцима Централног комитета КПЈ и НОВ-а, обављао је завршне припреме за одржавање II заседања АВНОЈ-а.

Лолино писмо оцу стигло је поштом у Врховни штаб.

Тако се догодило да о смрти младог Јурице први буде обавештен друг Тито. — Мене је то писмо ду-

М

**ЖИВЕЋУ
ЗА ТРИ
ЖИВОТА!**

Кад си био мали, ја сам те одгајао, а касније, у вишој гимназији, пустио сам тебе и твог млађег брата Јурицу да се слободно развијате. И ви сте пошли својим путем. Новим путем. Ти, Лоло, често си ми кад смо разговарали, говорио:

На II заседању др Иван Рибар поново је изабран за председника АВНОЈ-а. После ослобођења земље био је председник привремене народне скупштине, а потом све до 1953. године, до дубоке старости, председник Президијума Народ-

БИОГРАФИЈА, БЛИСТАВА И КРАТКА

Његов револуционарни и херојски животни пут у 27. години прекинула је смрт на Гламочком пољу, 27. новембра 1943.

Припремио:
Драшко Шћевић

АГЕНТ С ЧЕТВРТОГ СПРАТА „САВОЈА“

Пуковник Бакместер није предвидео само једно: шта ће се десити када се на француској ривијери нађу два млада обавештајца жељна живота

Једне мрачне ноћи крајем августа 1942. са аеродрома недалеко од Лондона полетео је специјални двомоторни транспортни авион енглеског ваздухопловства.

Летео је дуго изнад Атлантика, паралелно са обалом, али довољно далеко да га немачки противавионски топови не могу погодити. Крећући се стално према југу стигао је готово до шпанске границе и онда скренуо према истоку, над окупирану Француску.

У авиону без икаквих ознака поред пилота налазиле су се још две особе. Целим путем сви су ћутали, очигледно сувише обузети мислима о задацима који су им предстојали.

У једној котлини пилот је угледао три ватре постављене у облику троугла, затим направио изнад њих неколико кругова и избацио жуту ракету. Са земље су се јавили уговореним светлосним сигнализацијама.

— Сад је тренутак! — рекао је пилот својим сапутницима успоравајући. — Скачите!

Два сапутника чекали су само на његов знак. Виши је пријатељски потапшао по рамену мањег, као да га храбри, и пришао вратима.

ИЗНЕНАЂЕЊЕ

У тамној ноћи убрзо се залепршала беличаста купола падобрана. Неколико тренутака касније дотакао је земљу, стотинак метара од једне ватре.

Падобранац се још честито није ни прибрао, а око њега су се окупили, срдечно га поздрављајући, припадници француског покрета отпора. Помогли су му да се ослободи па-

добрана, и када је скинуо летачки комбинезон, хаубу и бриле, пред њима се појавила девојка од највише 28 година, дугачке плаве косе, љупког лица, у тесним чакширама завученим у кратке црне чизме. А из Лондона су им јављали да шаљу важног агента са посебним задацима!

— Ја сам Лиза — кратко се представила, насмејавши се што их види тако изненађене.

Одмах су угасили ватре и уклонили све трагове јер су Немци последњих месеци појачали контролу у овом забаченом крају, слутећи да се ту крију базе герилаца. Сат касније, када је зора већ рудела, стигли су у једну велику пећину, где се налазило велико и добро снабдевано склониште.

СУСРЕТ СА РАУЛОМ

Кан је најлепши и најлукузнији град француске ривијере. Лепа природа, дивно море, прекрасне грађевине, познати француски смисао за уживање и провод — све је то овде сакупљено на једном месту.

Сада се по плочницима оивиченим цвећем чуо бат немачких чизама. Велики хотел на обали био је претворен у окупациону команду. Недалеко од ње, у хотелу „Савоја“, доње спратове заузели су немачки официри, док су два последња, скромнија, препуштена Французима колаборационистима.

Педесетак метара од хотела, у приземљу велике стамбене зграде, налазио се највећи козметички салон у граду. Његова звучна и блештава осветљена фирма „Лепота“ могла се приметити издалека.

Почетком септембра ушла је у салон једна млада плавокоса лепотица. Одмах јој је пришла жена у белом мантилу и позвала је у каину.

— Не, захваљујем госпођо — одбила је девојка. — Имам изузетно осетљиву кожу и желела бих да ме прегледа ваш директор. Он ме је раније лечио.

— Господин Раул ће доћи тек око подне.

— Свеједно. Сачекаћу га.

Девојка је прешла у чекаоницу, узела гомилу илустрованих листова и удубила се у читање док је није трагао један пријатан глас. Пред њом је стајао висок плав човек преплауно од медитеранског сунца, стар највише 35 година.

Када су проверили да су сами и измењали уговорене шифре, прешла је на ствар:

— Пре неколико дана стигла сам из Лондона. Ја сам Ц 23 — Лиза. Пуковник Бакмастер шаље вам поруку.

Раул се осмехнуо при помену имена једног од најславнијих шефова енглеске обавештајне службе који је у току целог рата руководио подземном мрежом у Француској. Младу жену је представио своје персоналу као стару клијенткињу коју ће и овога пута морати да задржи на лечењу. Затим ју је одвео у хотел „Савоја“ и обезбедио јој засебну собу на последњем спрату, где је и сам становао.

То је био први сусрет између два истакнута борца француског покрета отпора.

Директор Раул био је у ствари Енглец Питер Черчил, али већ је дуго живео у Француској и тако добро говорио француски да нико није примећивао да је странац. Када је почео рат, 1939, пријавио се за војну службу али је из здравствених разлога одбијен. Зато је одлучио да се посвети још опаснијем послу, постао је илегални борац који је временом добијао све опасније задатке. Неколико је пута подморницом или преко Шпаније, одлазио у Лондон.

Лиза је била Францускиња и звала се Одет. Када је почео рат, затекла се у Лондону и одмах одлучила да помогне својој земљи. У прво време радила је у штабу „Слободна Француска“, под директним руководством генерала Де Гола. Пошто је показала изузетне способности, укључена је у обавештајну службу. Неколико пута је илегално долазила у окупирану Француску. Сада је требало да преузме руковођење једном групом искусних герилаца и са њима изврши неколико важних саботажа.

У таквим подухватима све мора да буде до детаља испитано и предвиђено. За емоције ту нема места. Па ипак, зар пуковник Бакмастер, тај велики планер противнемачких акција у Француској, није у својој канцеларији у Лондону могао да предвиди шта ће се десити када се, на фран-

цуској ривијери, нађу двоје млађих људи жељних живота, док им на сваком кораку прети смрт?

ПРВЕ СУМЊЕ

Лепа Одет, увек елегантна и са скупоценим накитом, убрзо је пала у очи немачким официрима, готово онима који су становали у истом хотелу. Сви су облетали око ње. Њена уздржљивост као да их је још више мамила. Сваки њен знак пажње чинио их је срећним и настојали су да јој се одуже.

Понекад би неком вишем официру допустила да је изведе на вечеру или у шетњу аутомобилом. Увек са планом — за вечером би од свог удварача, загрејаног алкохолом, дознала многе ствари. Немачки официри су је аутомобилом проводили кроз гестаповске заседе и блокаде и омогућавали јој да редовно одржава везе са својим сарадницима. Једном јој је сам немачки командант града колама превезао три велика пакета експлозива које је једна енглеска подморница искрцала на обалу!

Одлучила је да нову, 1943. годину дочека у својој соби. Раул се постарао да провод буде потпун. Као госте позвали су неколико илегалца.

Да би било што веселије, Одета је затражила да се клавир из салона хотела донесе у њену собу. Свирала је одлично.

У истој просторији веселили су се у ноћи између 31. децембра и 1. јануара заједно герилци и немачки официри. Одет је свирала Бетовена, Моцарта, Шумана. Немачки официри, о-

OG E"

мамљени првокласним француским пићем, лако су пали у сентиментално расположење.

— Ми се овде веселимо — рекао је један мајор — а јутрос је дигнут у ваздух један воз пун наших другова који су долазили на одмор.

— Мртви? — забринута је упитала Одет.

— Преко седамдесет њих. У току следећих десет дана треба да стигну још три воза са рањеницима, а ми немамо начина да осигурамо пругу.

— Ко то чини? — запитала је Одет, гледајући час у једног час у другог официра, и наливајући им чаше.

— Пре недељу дана напали су радио-станицу Сент Антоан — наставио је мајор. — Нису успели. Чак смо ухватили једног бандита. Замислите, признао нам је да њиховом организацијом руководи једна жена. И то лепа. Нека нова Јованка Орлеанка. У сваком случају завршиће као и она.

Да би прикрила узбуђење Одет је пришла клавиру и наставила са свирањем.

Немци су, значи, знали за њу! Шта ли је још рекао ухваћени несрећник? После дочека Нове године Одет се потпуно повукла, прекинула све везе. Остала је највише у својој соби правдајући се болешћу. Тако су прошла два месеца. Показало се да нема директне опасности по њу, па је наставила са својим опасним послом. Поново је почела да одлази у шетње са немачким официрима и поново су немачки возови и мостови били минирани, камиони сачекивани у заседама.

ЗАСЕДА У ПЛАНИНИ

Ово је Немце натерало у грозничаву потрагу за „златокосом лепотицом“. Помогло им је случај.

Један ухваћени диверзант, у страху за сопствени живот, пристао је да сарађује са Немцима. Открио им је своју везу и Гестапо је лако убадио свога чове-

ка у Одетину организацију. Ускоро су Немци имали све податке о саботерској групи.

У лето 1943. Одет је отишла са Раулом у планину да на импровизованом аеродрому сачека курира из Лондона. Када је падбранац прихваћен и цела група кренула путељком низ планину, у освит зоре, Немци су их сачекали у заседи и све брзо сазладали.

Одетина улога их је препастила. Она, којој су сви указивали толико пажње! Сви ухапшени одмах су пребачени у Париз, у злогласну централу Гестапоа за Француску, на авенији Фош.

Одет је била највише мучена. Тринаест пута је извођена на саслушање, а свако је трајало по више часова. Гестаповци су сва своја средства употребили на њој, али ништа нису дознали. После рата је пронађен и записник са њеног саслушања. Када су јој на крају саопштили да је осуђена на смрт, она је мирно саслушала пресуду и само рекла:

— Хвала вам на образложењу. Ионако се само једном умире.

Послали су је у Равенсбрик, злогласни концентрациони логор за жене, где је требало да буде стрељана. Међутим, стицајем околности остала је жива до доласка англоамеричких трупа.

После рата проглашена је и за француског и енглеског националног хероја.

Њен саборац извукао се захваљујући случајности. Презиме Черчил прилично је често у Енглеској. Међутим, када га је гестаповски иследник упитао да ли је у неком сродству са тадашњим председником енглеске владе Винстоном Черчилом, Питер се брзо досетио.

— Сер Винстон ми је рођени стриц — одговорио је мада нису били ни у каквом сродству.

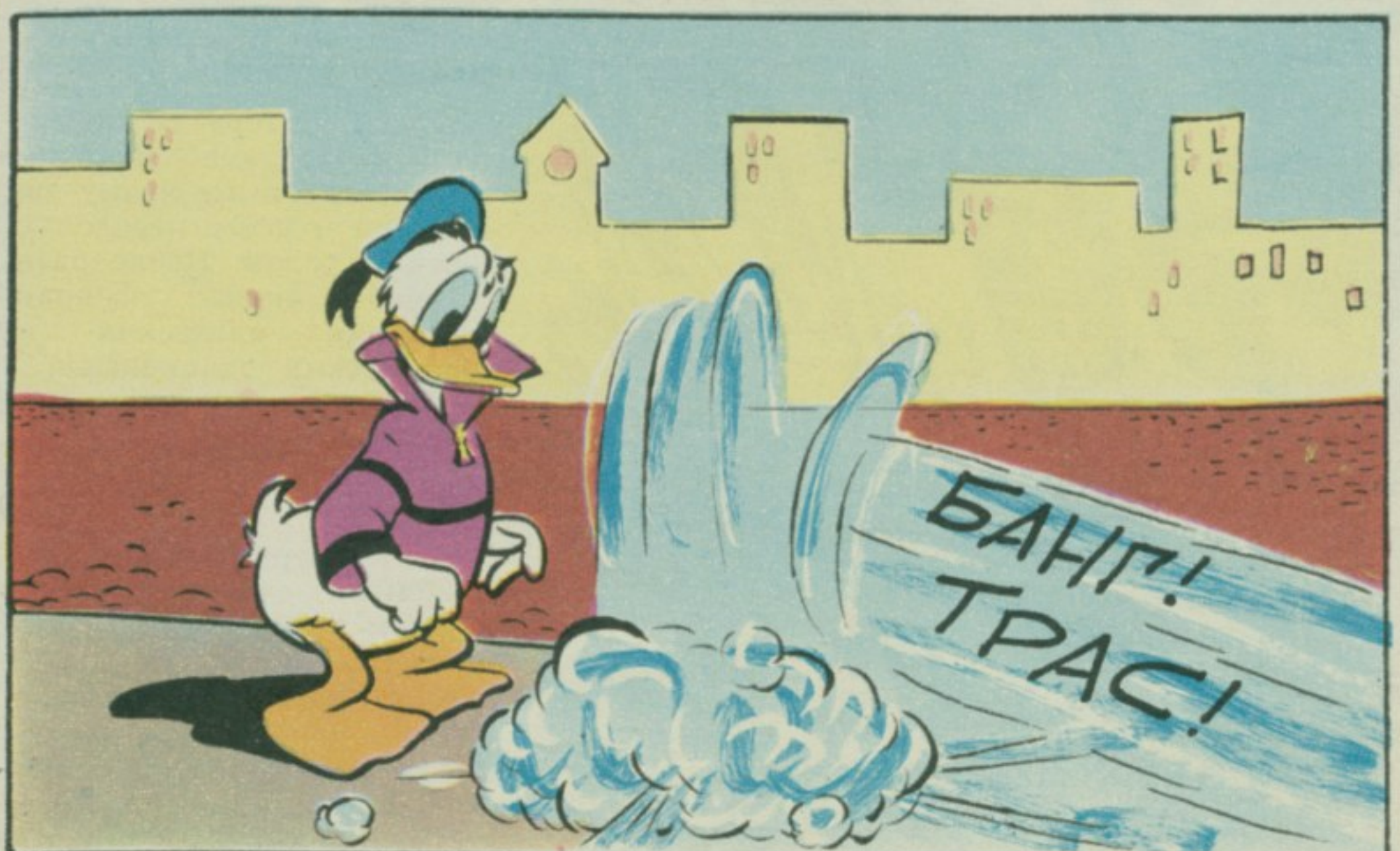
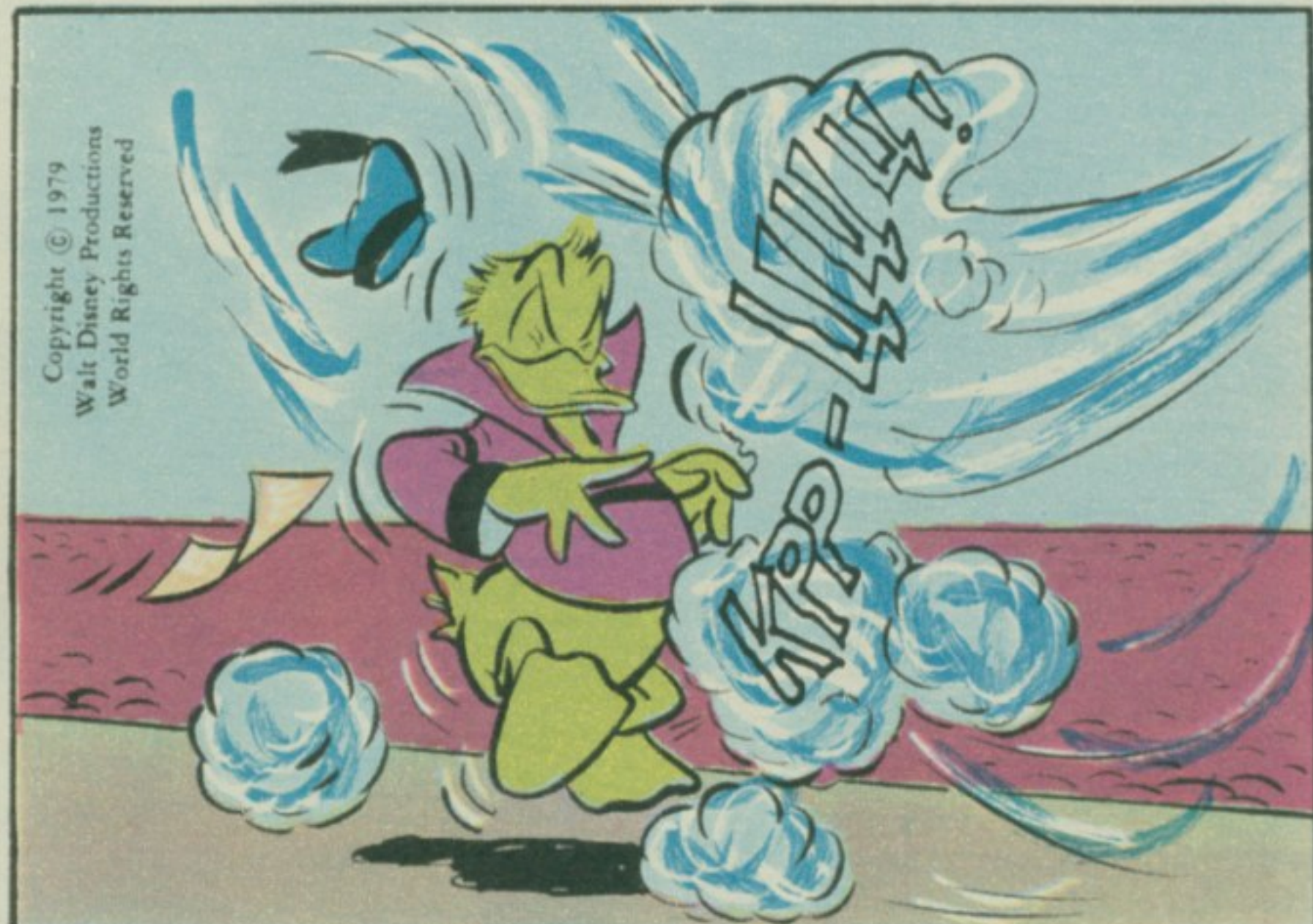
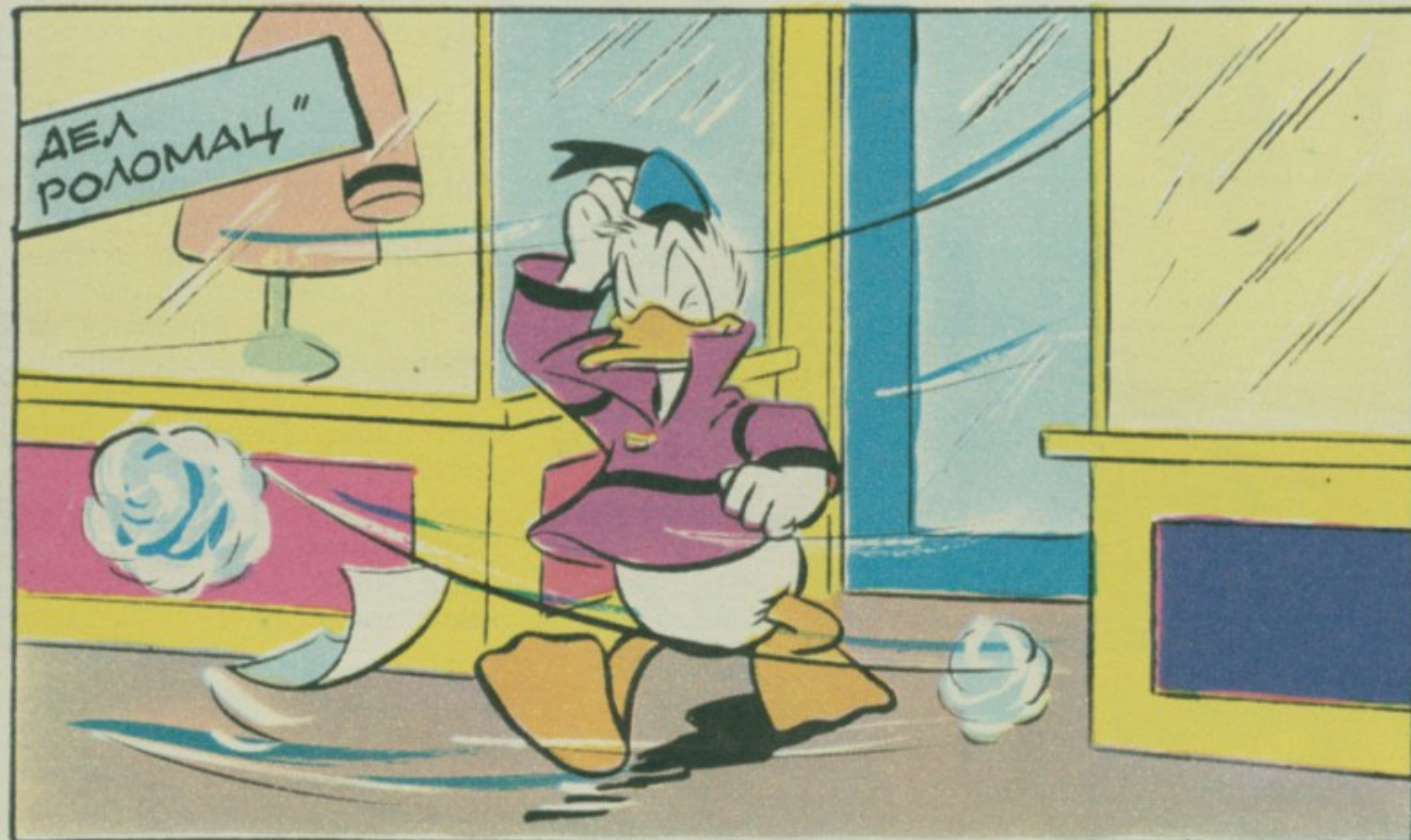
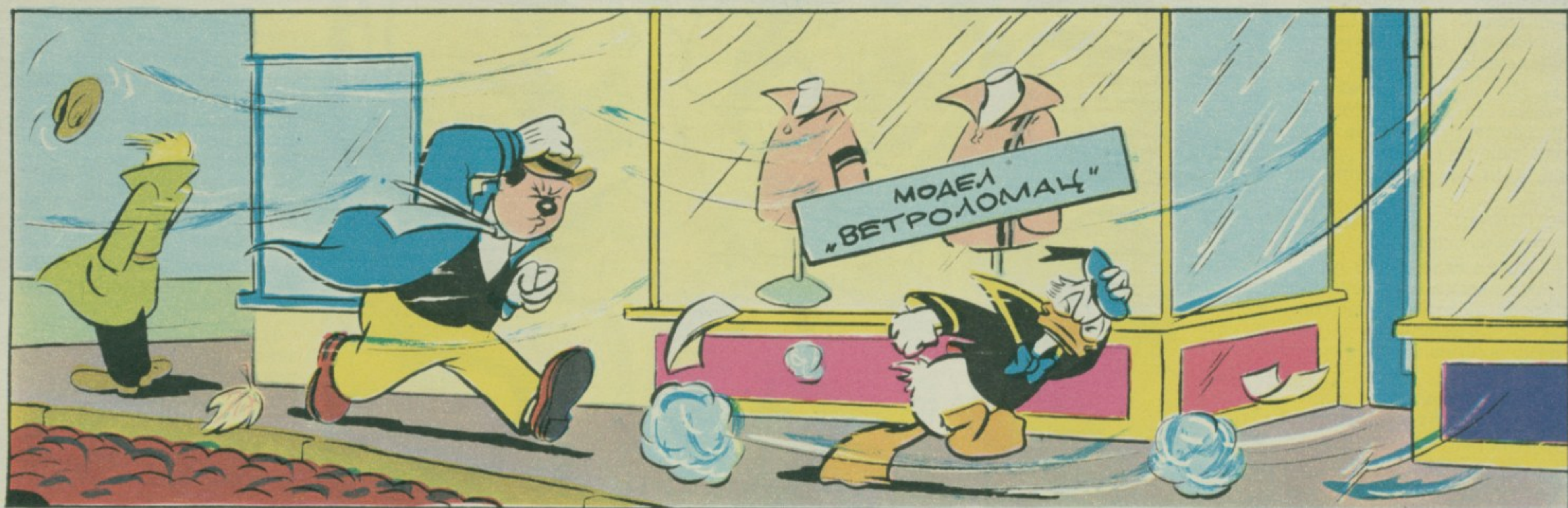
Гестаповац се обратио за даље инструкције директно Берлину. Како је Хитлер веровао да ће ипак моћи да се нагоди са Енглезима, одлучио је да сачува Питера као добар адут у погађању са његовим тобожњим стрицем.

Према Питеру се поступало благо: имао је своју собу и пристојну храну, па чак био и често извођен у шетњу градом. После рата и он је постао носилац највиших енглеских и француских одликовања.

Питер Черчил сада живи у Лондону са својом женом Одет и прилично је познат енглески писац. У једној својој књизи детаљно је описао илегални рад за време рата.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

КЊИЖЕВНА НАГРАДА ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Награда за роман, збирку приповедана, збирку поезије, путопис или драму, коју додељује «Политикин забавник» делима намењеним деци и омладини, ушла је у другу годину. Дан «По-»
«Забавникова» награда се додељује сваке године на Дан «По-»
— 25. јануар — за дело које поред естетских и васпитних
литике» има хуманистичку оријентацију, негује и јача братство и
вредности, има хуманистичку патриотизма.

Право учешћа на конкурс имају сви грађани СФРЈ чија су дела
први пут објављена у периоду од 1. јануара до 31. децембра 1980. го-
дине, а који нису за њих већ добили неку другу награду. Дела могу
пријављивати издавачи, друштва и појединци уз обавезу да за жири до-
ружења, групе грађана, аутори и дела која нису пријављена ано-
стве по седам примерака објављеног дела. Према Правилнику жири
има право да у конкуренцију уврсти и дела која нису пријављена ано-
смаatra да то заслужују. Иначе, жири «Забавникова» књижевне награде
је састављен од угледних књижевних критичара, књижевника и друш-
твено-политичких радника који језички заступају све крајеве земље.
Правилник предвиђа могућност да Награду не додели ниједном
делу, као и то да се у исто време могу доделити две равноправне на-
граде о чему, на предлог жирија, одлучује Раднички савет ООУР-а «По-
литикин забавник».

Исти аутор, по правилу, не може два пута узастопно добити «За-
бавникову» награду, али уколико се догоди да за Награду конкурише
дело изузетне вредности, а његов аутор је претходне године био на-
грађен истом наградом, жири ће у таквим случајевима тражити сагла-
сност Радничког савета ООУР-а «Политикин забавник».

«Забавникова» награда је новчано недељива и додељује се у
износу од 20 хиљада нето динара.
За 1979. годину «Забавникова» награда додељена је Гроздани
Олујић за дело «Седефна ружа и друге бајке» и Енесу Нишевићу за
збирку песама «Мачан у траперицама».

Рок за пријаву дела је 31. децембар 1980. године, али се пред-
лагачи моле да дела доставе раније нано би жири могао несметано и
благовремено да сва дела прочита и обради. Дела која стигну после
овог рока неће се узимати у обзир.

Пријаве се достављају на адресу: «Политикин забавник», Мане-
донска 29, 11001 Београд, са назнаком: «За књижевни конкурс».

ОНИ ЖИВЕ НА СТЕНОВИТИМ ПЛАНИНАМА

ЖДЕРАВАЦ ПРОТИВ ГРИЗЛИЈА

Северни део Стеновитих планина, најдужег планинског венца у западном делу Канаде и Аљаске, станиште је најкрупније од свих дивокоза, планинске дивокозе (1) и великороге овце (2). Иако је сочна трава права реткост у кршевитој пустоши, дивокозе и овце добро се сналазе: хране се маховином, лишацима и закржљалим растињем. Пике (6), чулаве симпатичне животињце своје друго име — звиждуци — нису добиле случајно. Међусобно се дозивају јаким и продорним звиждуком од кога људе — боли глава. Пике имају и чудну навику да прикупљају огромне количине траве и биљака и од њих испред улаза у шупљине у којима живе граде „пластове“. Брига око залиха толико заокупља ове вредне животињце да половину живота проведу старајући се о њима: уносе их у „кућу“ када припрети киша, а чим ружно време прође, поново их износе да се осуше. У шупљинама и пукотинама неприступачних литица настанила се и једна врста зеверице, тав, седи мрмот (5). Гризли (3) и поред гломазног тела и неспретног хода изванредно је брз и толико спретан да се вере и уз дрвеће. Ждеравац (4) није само страшно прождрљив. Ова снажна животиња прави је „силеција“ кога се клоне чак и велике мачке и медведи. Од дивљих кока (7), царских орлова (8) и гаврана (9), што се хране тиче, најлакше је последњима — у сласт једу стрвине и све што остане после туђих оброка.

УБИСТВОМ ДО АНТОЛОГИЈЕ

Хладан ветар брисао је улицама Алексинца. Осећао се долазак зиме; до календарског почетка остало је мало. Те 1904. године јесен је била оштрија него обично.

Један лепушкаст човек у мантилу закопчаном до грла журно је корачао главном улицом. Штитећи лице од ветра, грабио је да што пре стигне у изнајмљени стан где га је чекала жена. Готово се сударио са две средовечне домаћице.

— Гле, судски писар Илић! — изустила је крупнија жена. — Вала, комшинице, код њега и Даринке није добро. Не престају да се кавже. Кажу да је он много воли, али да је љубоморан на сваког!

— Неће то на добро да изађе! — климнула је главом њена саговорница. — Болест га сустигла. Отишао је летос на море да се лечи, ал' шта вреди кад због љубоморе брже оданде него одавде!

ЉУБОМОРА СУДСКОГ ПИСАРА

Разлог оваквим говоркањима одиста је постојао.

Све је почело 1901. у Београду када се двадесет четворогодишњи студент последње године права Војислав Илић оженио младом и темпераментном Даринком, свршеном ученицом Више женске школе. Обоје су одрасли заједно у старом београдском крају Палилули и рано се заведели. Брак је дошао сам по себи. Истина, Илић није био баш много омиљен због пргаве нарави, али му је то опраштано због болести плућа.

Даринка је била пресрећна, млади супружник такође. Чим је завршио студије, Илић је добио запослење судског писара, најпре у Крушевцу, потом у Алексинцу. Са службеничком платом могло је лепо да се живи. Ипак, појавио се проблем — Даринкино понашање. Како је волела слободу, провлад и лагодан живот, постала је предмет свакодневних разговора у паланци; њено понашање одударало је од патријархалног живота Алексинчана.

ПОРАЗНО САЗНАЊЕ

Свађе између Војислава и Даринке биле су све чешће. Расправљали су се чак и на улици.

Даринка није радила. Узалуд је молила Војислава да јој дозволи да се запосли. Међутим, он је желео да жена буде стално уз њега. Једва је, по савету лекара, пристао да оде на Јадранско море на лечење. Оданде се вратио брже него што је отишао јер му Даринка није писала. На њено наваљивање најзад јој је дозволио да прихвати место учитељице у Кривом Виру код Зајечара. Отпутувала је у село крајем фебруара 1905.

Сам у Алексинцу, удаљен стотину и више километара од вољене, Војислав је патио. Ноћи је проводио без сна, јутру одлазио у суд поднадуо, био сметен на послу... Љубав га је испуњавала, али у исто време и раздирао. Без Даринке дан су му били дуги као година. Нашао јој је учитељско место у близини Алексинца и позвао је да дође. Авај! Даринка није хтела ни да чује. Када га је у априлу посетила држала се хладно. Није му дозволила ни да је пољуби.

— Човече, ти имаш туберкулозу! — грубо га је одгурнула.

По њеном одласку Илић је опет остао сам. Болест му је ломила тело, а љубав душу. Није могао да замисли живот без Даринке. Учинило му се као да га је гром погодио када је од неког

Ноћна свирка

Кад лепа „Госпа“, у
поноћно доба,
Са пуно чежње завесу
отшкрине,
До ње тад допру
заношљиви звуци
С „Господинове“ танке
виолине.

А у тој свирци дрхте бол
и чежња,
Занос пун страсти и
љубавна сета;
Као да каже: „Та зар
нисмо млади?
Пустимо љубав слободно
нек' цвета.

„Колегинице! љупка,
млада жено!
Зашто копниш тако у
одаји сама?
Изиђи да видиш драг
априлске ноћи!
Зар ти није тешка самоћа
и тама?

„Прозори су моји отворени
вазда.
Унутра постеља угодна и
мека.
Рука ми немарно превлачи
врх жица. —
Ал' срце... срце... оно
на Вас чека!

„Та заборавите прошлост,
дужност, мужа!
Дођите амо, лепа, млада
жено!
И у мојим груд'ма жар

млађани тиња,
И моје је срце чежњом
опијено.

„Ил' мислите, можда, ја
сам хладна стена,
Да крв не тече у жилама
мојим;
Не варајте се! Сит сам
селских цура!
Ја бих да Вашу наклоност
присвојим!

„Дођите амо, лепа млада
жено,
Да сркнете љубав сред
ноћнога мира!
Не бојте се ништа! Јер
има далеко
Од Вашег мужа до
Кривог Вира!“

И престадоше звуци
виолине,
Као да чекају шта ће бити
сада...
А на прозору нерешљиво
стоји,
Стоји и мисли учитељка
млада.

Да ли да иде? А прошлост?
А верност?...
Зар да заборави на оног
човека

Који је на њеним
девојачким груд'ма
Сањао небо, Бога, рајске
двери;

И чију љубав чисту и
дубоку
Сва вечност не би могла
да премеги.

Зар све да згази?... И
она се мисли...
Слатка је нека јежа
подухвата;
Мисли — и шапну:
„Опрости ми, Боже!“
Погледа у ноћ, и
отшкрину врата.

И к'о кад птица,
плашљива и лака,
Рашири крилца у ноћној
тишини,
И она прхну и ишчезну
некуд,
Преко сокака — к својој
„Виолини“.

И снажна рука сеоскога
уче Појави се на мах у
тренутку томе,
Придржа птицу, и прозор
полако —
Нечујно-тихо, затвори
за њоме.

И птице неста... птице
моје миле!
— Да л' има Бога и сред
ноћне тмине? —
Тишина... Само из избу
допире
Пригушен, сањив дрхтај
виолине...

В. Илић Млађи

стишкови

В. Илић Млађи

Песника Војислава Илића Млађег и његову жену живот је бацао на разне стране одржавајући међу њима танку нит која се прекинула на трагичан начин.

сељанина из Кривог Вира, који је дошао послом у Алексинац, чуо да се његова жена недолжно понаша. — Како оно рече!? — зграбио је сељака за прса. — Јест' господине, части ми. Има у Криви Вир учитељ Живојин Стојиљковић,

лепо свира у ђемане, стално је с учитељку!

Војислав је једва дошао себи. Сместа је похитао у тимочки крај. Сељаци су ћутали, а Даринка порицала. Умирен, писар је окренуо пешице за Параћин одакле је требало да настави возом за Алексинац. Док се пробијао кроз смет, пред очима му је лебдео Даринкин лик, па слика ноћних

седељки и свирке у стану учитељице... Стигао је до Честобродице, даље није могао. Вратио се у Криви Вир.

ПУЦАЊ

У дворишту школе појавио се сав мокар и прозебао. На несрећу, баш у том тренутку учитељ Живојин

опраштао се на прагу од Даринке. Знајући да је пре неколико часова отишао у Параћин, жена је забезекуто гледала мужа. Песник је потегао нож. Учитељ Живојин је утекао а учитељица вриснула и шчепала мужа за руку.

Измирили су се и овог пута. Војислав је прихватио женино објашњење да је у питању колегијална посета. После неколико дана Даринка је испратила Војислава чак до Параћина уверавајући га у љубав и оданост.

Војислављеви доласци и одласци поновили су се још неколико пута. Сви су, по обичају, били зачињени свађама. Јуна 1905. Даринка је признала мужу да га је изневерила. Војислав је одјурио у Београд. Није дуго издржао и вратио се поново у Криви Вир. Трећег јула у зору зграбио је неко дрво и ударио жену. Претходно су се свађали читаве ноћи.

— Нећеш! — цикнула је Даринка када је полетео према њој.

Заслепљен бесом и љубомором, измучене душе и растројен, Војислав се у неколико скокова нашао крај стола на којем је стајао пиштољ и подигао га. Проломио се пуцањ.

Даринка се ухватила за

груди и занела. Пала је мртва.

Ускоро су се појавила тројица жандарма...

Песме везане за тај догађај најбољи су стихови Војислава Илића Млађег који је умро 1944. То су „Ноћна свирка“, „Над извором Тимока“, „Звони“, „Њен венчић“, „Из болничких часова“. Тим поводом угледни и строги критичар Богдан Поповић је рекао:

„Илић је имао једну велику несрећу у свом животу, и нема никакве неделикатности помињати је кад је она отворено и у појединостима испричана у целом једном низу јаким песама. И чудна ствар, Илић који је у општим поетским мотивима био сасвим осредњи стихотворац, када је додирнуо крваву рану свог срца, када је стао јецати своју трагедију, „почету песмом завршену гробом“, попео се до своје песничке висине“.

Тако је Војислав Илић Млађи изборио место у познатој „Антологији новије српске лирике“ Богдана Поповића.

Миленко Тодоровић

КАО У ИГРИ

Патак Паја, његов стриц Баја, његови сестрићи Раја, Гаја и Вљаја. Све на „аја“. Бим, Бум и њихов рођак Бам. Мики и Мини. Код јунака стрипова већ се по облику имена може наслутити да су у сродству или међусобној вези.

А код људи из стварног живота?

Веровали или не, и код њих је слично. Није тако редак случај да сви припадници једне породице добију имена „на исти калуп“, као да су се угледали на Бима и Бума.

У старој Грчкој догађало се да два брата носе имена као Антиф и Антифон, Агис и Агесилај, Аристон и Аристокле. Најпознатији такав пар чинила су браћа Хипија и Хипарх, који су крајем 6. и почетком 5. века пре наше ере владали Атином. Стари Грци нису имали презимена, али је у неким породицама владао обичај да син „наследи“ почетак или завршетак очевог имена: Ликург син Ликофрона, Аристагора син Молпагоре, Архидам син Зеуксидама и слично.

Припадници германских племена носили су имена сложена од два дела, па су од њих покатак састављали праве породичне ребусе. Лангобардски краљ Хариперхт назвао је свог сина Перхтхари. Франачки краљеви из династије Меровинга узимали су само имена на Х: Хлодових, Хлодомер, Хилдеберт, Хилдерих, Хилперих, Хариберт и тако даље. Неки Марулф, у раном средњем веку, имао је синове Лијутулфа, Мерулфа и Пискулфа, а нека жена по имену Фридгарт — Фридузика, Фридбурха и Фридолфа. Један историчар језика наводи и овакав пример: супружници Хилдебрант и Гертруда, комбинујући делове својих имена, могли су синове да назову Гербрант, Трудбрант, Хилдгер, Брантгер и Трудгер, а кћери — Хилдтруда, Брантруда, Герхилда, Брантхилда и Трудхилда... Питање је једино како су успевали да запамте ко је ко!

У нашем веку забележен је случај једног Италијана који је, у част своје супруге Еме, децу назвао искључиво именима на Е (Елио, Едезио, Ернестина, Едера, Еолина), као и америчких четворки с једнаким иницијалима: четири брата из Њу Џерсија по имену Френсис, Френк, Феликс, и Фердинанд и четири сестре из Тексаса зване Џин, Џоун, Џенет и Џералдина. Једном становнику Флориде пало је на памет да своју децу именује по абecedном реду, дајући сваком по два имена: најстаријег сина назвао је Andie Bryant (Енди Брајент), другог по реду Curtis Drue (Кертис Дру), и тако редом све до тринаестог, кога је назвао Yon Zircle (Јон Зеркл) и тиме обухватио свих 26 слова енглеске абееде.

Срећа је ипак што оваквих настраних родитеља нема много. Име се даје детету да би га носило кроз цео живот, и стога избор имена треба схватити што озбиљније, а не узети га као повод за игру „на слово, на слово“.

НЕШТО ЗА НИШТА

Трговцу уметничким предметима из града Папиона, у Небраски, Џону Факлеру, мора се признати да није особа која лако подлеже очајању. Послови су му ишли све горе све док једнога дана није морао саме себи да призна да ниједан од његових „лепих“ предмета већ месецима нико није купио. Уместо да се вајка на злу судбину, Џон је у локалним новинама дао оглас: „За цену од једног долара наручио-цу испоручујем — ама баш ништа“. За неколико дана на његову адресу стигло је 500 одговора, коверата са новчаницама од једног долара.

ПРИЧА О УДБАЛУ

2

Ако је Енглеска „колевка фудбала“, Аргентина је земља у којој је рођена популарна лопта, касније названа „буба мара“. Направљена од коже и напуњена ваздухом, она се данас котрља на теренима широм света и постала је свакако најпопуларнији спортски реквизит око којег се окупљају милиони људи, од ране младости до позних година.

Како што је еволуирала фудбалска игра, тако је и лопта мењала свој изглед док није добила овај данашњи. По неким изворима, прве лопте биле су чак од камена, да би касније биле прављене од мекших материјала, најчешће као клупко животињских влакана. Тек у 19. веку почињу да се праве лопте од коже напуњене крпама, а средином века у њих се убацује гума која се надувава ваздухом. Њихова је постојбина Енглеска, а одатле се шире у све крајеве света. Прављене су од дугуљастих комада говеђе коже па су изгледале, да направимо такво упоређење, као лубеница са обележеним кришцама. Таква је била и прва лопта у нас коју су 1880. године донели у Жупану енглески радници који су тамо градили фабрику танина. Ове године управо је у току прослава стогодошњице „доласка“ прве фудбалске лопте у Југославију. Но, вратимо се „буба мари“...

С АРГЕНТИНСКИХ ПАМПИ

Врло брзо фудбалска лопта почела је да се котрља на свим континентима, па је тако пренета и у Јужну Америку где је нашла плодно тле у Бразилу, Уругвају и Аргентини. Већ на Првом светском првенству, 1930. у Монтевидеу (Уругвај), домаћин је играо у финалу с Аргентинцима.

Само годину дана касније рођена је „буба мара“ у радионици механичара Антонија Тосолина. Са двојицом пријатеља, такође заљубљеника у фудбал, искројио је 32 парчета говеђе коже у облику петоугаоника и шестоугаоника и тако саставио лопту идеално округлог облика. Свој проналазак тројица пријатеља пријавила су Заводу за патенте у Буенос Аиресу и он је заведен под редним бројем 255.567.

Преко ноћи је градић Бел Виља, удаљен око 500 километара од престонице, постао познат у својој земљи а убрзо и у читавом свету. Данас овај град има 28 хиљада становника и осам фабрика фудбалских лопти у којима је запослено пет хиљада житеља. Па ипак, они нису доживели част коју су прижељкивали: када је Аргентина пре две године била домаћин светског првенства, није играно

лоптама из Бел Виља већ су оне увезене из Европе. Аргентинцима за утеху остаје то да су и оне биле направљене од коже говеда са аргентинских лампи, која је и данас најбоља на свету за прављење „буба мара“.

Замисао организатора је била да се почетни ударац на првој утакмици изведе првом израђеном лоптом, али је Дона де Поло, удовица једног од „отаца“ прве „буба маре“, увређена као и њени суграђани, забранила да се то учини...

НАЈВАЖНИЈА ЈЕ ВЕШТИНА

Старијим читаоцима свакако су још у сећању времена када се у нас играло лоптама „на шнирач“. Данас су те лопте прави музејски експонати, а „буба мара“ је освојила све терене.

Како се прави једна таква лопта? Одговор смо потражили од мајстора Ђорђа Златановића, руководиоца сарачког погона Комбината „Спорт“ у Београду, нашег највећег произвођача спортске опреме чије су лопте већ добиле „атест“ ФИФА (Међународне фудбалске организације) и кандидоване су за олимпијски фудбалски турнир 1984. године у Лос Анђелесу.

Ђорђе Златановић израђује лопте од доласка у Београд, тачније од 1947. године. Пре тога радио је свој занат у Титовом Ужигу, правео галантерију и амове за коње, играо помало фудбал, али никада није израђивао лопте.

— Биле су то, те 1947. године, врло једноставне лопте — сећа се Ђорђе Златановић својих почетака у Комбинату. — Израђиване су од осамнаест парчића говеђе коже, на „шнир“. Наш најбољи мајстор могао је да их направи по три у току дана и већ унапред се знало коме су намењене, толика је била потражња. Од почетка до краја лопту је израђивао један радник, а контрола је вршена „од ока“.

Мада су од тада прохујале године, и данас је човек тај који је основна контрола квалитета фудбалске лопте. Ђорђе Златановић испричао нам је њен пут кроз руке мајстора:

— Узима се „крупон“ говеђе коже, дакле онај део без врата и „окајине“. Од средине тако исечене коже праве се најкавалитетније лопте, а што је ближе крају — квалитет коже је лошији. Пре сечења, кожа је обојена бојама отпорним на све временске прилике и неприлике. Исецање се врши помоћу посебних петоугаоних и шестоугаоних калупа, а потом долази најделикатнији део читавог процеса израде фудбалске лопте: одабирање појединих делова. Радник који то чини има и најодговорнији задатак. Идеално је када су делови исечени један до другог из истог парчета коже. Потом долази посебна обрада сваког од 32 парчета. Њиховз је величина од 0,50 до 0,80 квадратних десиметара. Онда долази шивење и убацивање гуме и тај део посла је завршен. Следи провера: лопта се напумпа са 0,7 атмосфера притиска и остави да стоји 24 часа због провере гуме...

КАКО ЈЕ „БУБА

Аргентина, земља из ноје је у свет пошла буба-мара, била је домаћин Светског првенства 1978. године. На цртениу маснота такмичења

НАША ЛОПТА

Најквалитетнија лопта код нас је „Интер куп“, а затим долазе „Супершампион“ и „Ас“. Све три израђују се у Комбинату „Спорт“, али поједини делови су из готово свих крајева Југославије: кожа долази из Крагујевачког „Партизана“, хемикалије из Загреба и СР Немачке, конач је из Творнице мрежа из Биограда, гума из загребачког „Риса“ и вентили из Лазаревца. Сваки од ових појединих састојака „буба маре“ одговара најбољим светским квалитетима у тој области и представља још један вредан успех наших радника.

Према искуству београдских мајстора, најбоља је „буба мара“ чији је обим од 65 до 68,5 сантиметара и тежина од 400 до 435 грама (ФИФА, својим прописима, дозвољава већа одступања). Ипак, за квалитет лопте одлучујућа је вештина мајстора који би данас, упркос техничком и технолошком развоју, могли — по оцени Ђорђа Златановића — да направе у просеку, тек коју лопту више од најбољег мајстора из 1947. године.

— Готове лопте дајемо свим професионалним клубовима на „тестирање“. Оцене су углавном повољне и то значи да смо успели да направимо такву „буба мара“ која неће мењати тежину, облик и боју ни по киши ни по блату, снегу или јаком сунцу — завршава своју причу Ђорђе Златановић и открива нам и последњу „тајну“ фудбалске лопте. — Најважније је да кожа буде најбољег могућег квалитета, а квалитет коже зависи од исхране говечета. Што је паша боља и разноврснија, то је и кожа квалитетнија. Најбоље коже су и даље оне које долазе из Аргентине, али ни наше домаће не заостају много...

Тако се, ето родила и данас рађа „буба мара“, спортски реквизит који је око себе окупио највише људи у свету. Њена је моћ магична, али у њеној изради нема „чаролија“. Све то изгледа врло једноставно.

Родољуб Марковић

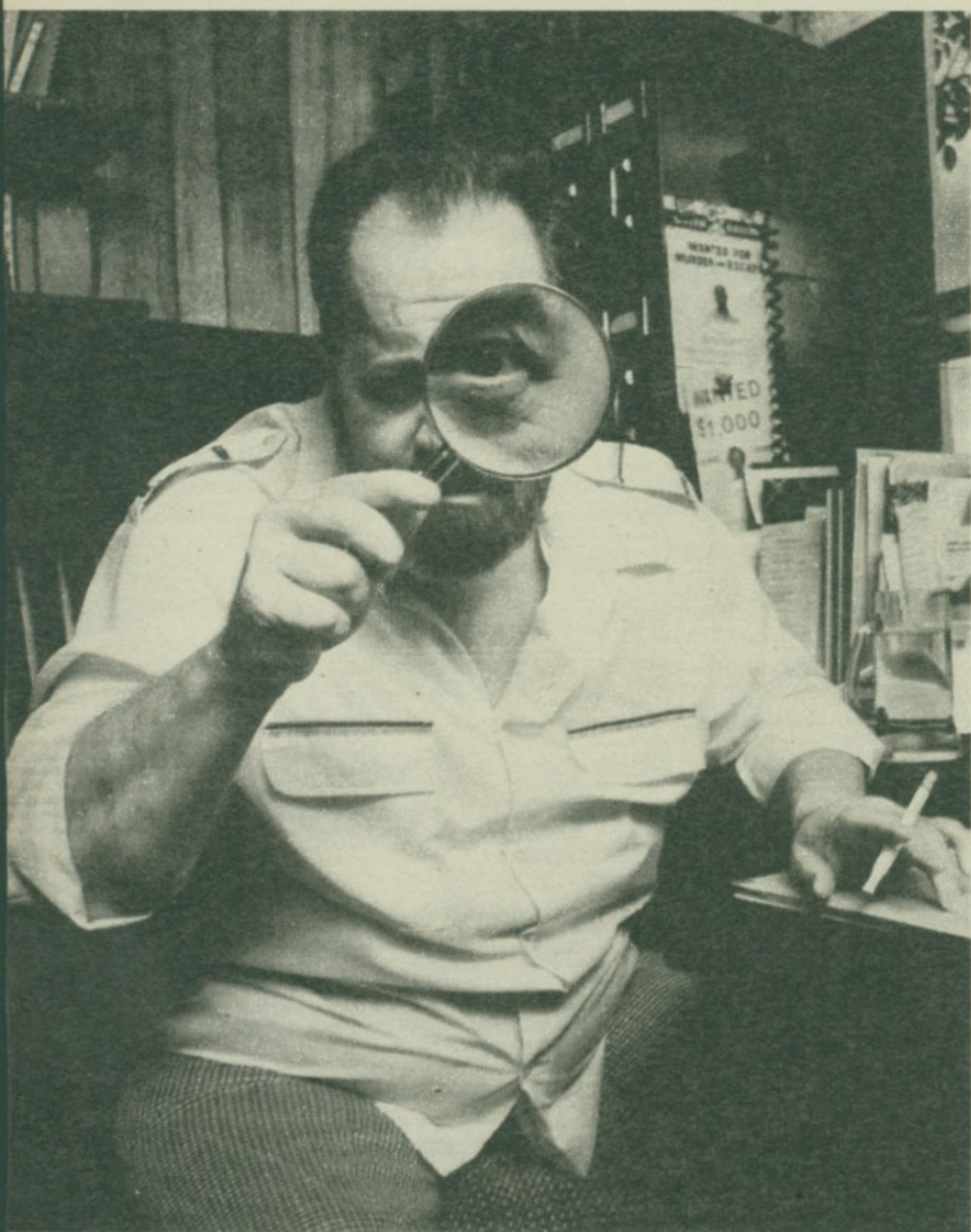
РОЂЕНА МАРА“

»Отац« данашње фудбалске лопте је један аргентински механичар, а његов изум је убележен као патент у Буенос Аиресу под бројем 255.567.

Вечити ривали Партизан и Црвена звезда да своје междане деле буба-маром.

И ТО ЈЕ ЗАНИМАЊЕ

И пријатељи и непријатељи се слажу: „Папа“ је најбољи.

лифорнијског универзитета „Беркли“ изашао је са дипломом криминолога у џепу. Извесно време радио је као полицијски службеник, али је убрзо схватио да му се много више исплати да хвата криминалце.

Његов просечан хонорар износи десет хиљада долара (око 270 хиљада динара). За те паре Ралф је спреман да уђе у траг, „улови“ и врати у земљу свакога ко се огрешио о закон, па онда покушао да умакне казни. У цену услуга урачунат је и ризик: „Папа“ је до сада три пута рањаван, преживео је више убода ножа и одлично се сећа случаја када је један бегунац ухватио њега — прислонио му је уз слепоочницу револвер калибра 45 и повукао ороз. Метак се, срећом, заглавио.

„Папа“ не воли насиље и прибегава му само када је на то принуђен. Што је старији, то је обазривији.

— Док сте млади, све је игра. Онда остарите и научите: у 99,9 посто случајева мој посао је досадан. С времена на време нађете се у некој узбудљивој ситуацији. Што се мене тиче, ја се свим силама трудим да их избегнем.

За разлику од већине колега, Ралф никада није хапшен због примања мита

или других сумњивих поступака. Од осталих ловаца на главе разликује се још по нечему: он је најбољи.

ТЕЛЕФОНИ И ПОТКАЗИВАЧИ

У САД је и данас на снази одлука Врховног суда из 1873. године којом се јемцима и ловцима на главе дају овлашћења већа и од оних које ужива полиција. Објашњење је једноставно: како је окривљени који је пуштен на слободу уз кауцију у ствари затвореник полагача кауције, закон допушта да се бегунац ухапси без налога за хапшење, екстрадицију и осталих правних зачкољница.

Јемаш има рок од 180 дана да приведе бегунца. У противном, принуђен је да се одрекне (обично позамашне) кауције. Јемцу који се нашао у шкрипцу преостају две могућности: или да нађе сујемца или да, што већина обично и учини, најми неког ловца на главе коме за услугу, у зависности од тежине случаја, плаћа и до 50 процената од положене кауције. Плус трошкови. Када се

све сабере, један једини ухваћени бегунац каткада утера у џепове ловца и до 75 хиљада долара (око 2 милиона динара).

Неке америчке државе — рецимо Орегон — ставиле су ловце на главе ван закона. На Ралфово задовољство, у Калифорнији је његово занимање потпуно легално. Нема америчке државе, каже „Папа“, у којој није покупио неког одметника и довео га на траг у Калифорнију. Враћао је бегунце и из Израела, Боливије, Вијетнама, Аргентине...

Како то Ралф изводи? Најједноставнији и најбржи начин је да одметника лупи неким чврстим предметом по глави, стрпа у пртлажник аутомобила и усред ноћи превезе преко границе. У жаргону ловаца на главе, овај метод познат је као „поноћна екстрадиција“ или „дипломатија теретног вагона“. Ралф му све ређе прибегава.

Како онда обавља свој посао? О томе не воли много да прича. Признаје само да без телефона не би нашао једну, а без потказивача другу половину бегунаца.

— Телефони су најопаснија ствар на свету. Гласу с оне стране жице људи ће погрити тајне које не би испричали ни најбољем пријатељу.

ЛОВАЦ НА ГЛАВЕ

АМЕРИКАНАЦ РАЛФ ТОРСОН ВЕЋ ТРИДЕСЕТ И ТРИ ГОДИНЕ ХВАТА ОДБЕГЛЕ КРИМИНАЛЦЕ. УСЛУГЕ НАПЛАЋУЈЕ ПАПРЕНО, АЛИ У ЦЕНУ УРАЧУНАВА И РИЗИК: ДО САДА ЈЕ ТРИ ПУТА РАЊАВАН И НЕКОЛИКО ПУТА ИЗБОДЕН НОЖЕМ.

У дневној соби његове куће у северном Холивуду (Калифорнија, разуме се) смештен је читав арсенал: четири револвера калибра 45, два „магнума“ 357, два „дерингера“, две сачмаре, две пушке калибра 30—30 и једна полуаутоматска пушка АРМ 15. Његово омиљено оружје ипак је „праулер фаулер“, ручни ракетни бацач.

Има педесет и пет година, много килограма, зове се Ралф Торсон, али га и пријатељи и непријатељи једноставно зову „папа“ Ралф (папа, у говорном енглеском — тата). По занимању је ловац на одметнике или приватни детектив или — како се то много популарније каже — ловац на (људске) главе.

ЦЕНА РИЗИКА

Ако сте мислили да је ова врста посла одумрла заједно са Дивљим западом, варате се. Лов на одбегле оптужене који су под кауцијом пуштени да се бране са слободе и данас је уносан занат у САД. „Папа“ лови (и по правилу хвата) бегунце још од 1948. године. Каже да је до сада намакао лисице на зглобове десетак хиљада одметника!

Као младић сањао је о медицини, али како је школовање те врсте за њега било прескупо, са ка-

Помагачи о којима је Ралф најмање спреман да говори јесу полицијски службеници, како у САД тако и у другим земљама, који му уз одговарајућу накнаду (читај, доларе) пружају драгоцене информације.

МУКЕ С МАФИЈОМ

За седам дана ове године, од 6. до 13. маја, Ралф је успео да уђе у траг и врати у земљу извесног Роџера Принца који је за четрдесет и једну годину живста зарадио „подебели“ полицијски досје: 27 кривичних дела почињених под осам лажних имена. Принцова специјалност: препродаја крадених добара. Провалницима који су за њега радили плаћао је или у готову или колима и дрогом.

Маја 1979. године Роџер Принц је ухапшен, али је истог месеца уз кауцију од 47 хиљада долара коју је положио Стен Марко пуштен да се брани са слободом. (Стен Марко је и раније јемчио за Роџера. Да не би било недоумице, у питању је бизнис: Марко полаже кауцију за Роџера, а

овај му то враћа — у доларима).

Маркове невоље почеле су када је пре краја процеса, новембра 1979, Принц нестао. Чини се да је за то имао ваљане разлоге. Забринути јемац успео је да сазна да се његов штићеник замерио мексичкој мафији, по свему судећи био га је глас да „откуцава“ неке важне тајне полицији. Непосредно пре Роџеровог нестанка, његов компанон и „пословни партнер“, кога су такође мориле сличне мукe с мафијом, нађен је једног јутра мртав у затворској ћелији. На његовом телу лекари су избројали тачно седамдесет два убода ножа. Роџер је, изгледа, дочуо да га чека иста судбина. Нестао је као да је у земљу пропао.

Стен је дуго покушавао да сам уђе у траг незахвалном штићенику, али је седам дана пре истека рока од законских 180 морао да се обрати Ралфу. Ралфова цена: десет хиљада долара за „живог или мртвог“ Роџера.

Стен је располагао обавештењима да је Роџер виђен у Њу Орлеансу, Њу-Јорку и Мајамију, а само неколико часова пошто је преузео случај, „Папа“ је тврдио да је бегунац у Мексику.

Како је то сазнао? Па, Принцова жена живела је у то доба у Лос Анђелесу, а њени телефонски рачуни показивали су да је у доба мужевљевог нестанка примила на десетине позива (на сопствени рачун) са једног броја у Акапулку. Како је „Папа“ дошао до тих рачуна? То зна само он, као што би једино он могао да опише како је Принца, који је „позајмио“ име и личну карту извесног Карлоса Хавијера, успео не само да нађе и наговори да се врати у Калифорнију, већ и да га проведе кроз пасошку контролу на аеродрому у Акапулку, упркос чињеници да га је због крађа, поседовања оружја и лажних докумената тражила и мексичка полиција.

ФИЛМ

Ако о послу неће да прича, „Папа“ радо пристаје на разговор о „Ловцу“, филму који је недавно снимљен у САД на основу његовог живота. На платну га игра Стив Мек Квин. Ралфу (оном правом) припала је улога бармена и — десет процената од прихода ксје филм оствари. Ако је судити по финансијском успеху ранијих Мек Квинових остварења, „Папа“ ће зарадити довољно да бар неколико година седи скрштених руку. Питање је само да ли ће моћи да мирује.

М. И.

ЗАНИМЉИВОСТИ НАШЕ ЗЕМЉЕ

ЈАПАН У ЦРНОЈ ГОРИ

Намерник који се за-
пути у село Коњух
испод Комова, у
иванградској општини,
лако може да се нађе у —
Јапану! Наиме, то је дру-
го, незванично име засе-
ока Јошанице и нико тач-
но не зна откуд овај на-
зив у планинском делу
Црне Горе. О томе посто-
ји више претпоставки.

Старији житељи овог
краја сећају се да су кра-
јем прошлог века у село,
наводно, дошли неки при-
јатељи и када су упитали
домаћине како је код
њих, како живе, добили
су одговор:

— Као у Јапану, ни ми
нијесмо без немира!

У то време прави Јапан
био је захваћен таласом
штрајкова и немира. Од
тада, најпре у шали, ме-
штани су свој заселак
назвали Јапан, да би се
временом тај назив одо-
маћио.

Други Коњухани тврде
да је тај део села добио
име по „земљи излазећег
Сунца“, пошто се налази
у самом подножју Комо-
ва, насупрот источној
страни света, па га после
планинских врхова нај-
пре обасјају сунчеви зра-
ци.

Постоји и мишљење да
име Јапан потиче из вре-

мена разграничења Црне
Горе са Албанијом. По-
што се заселак налази у
непосредној близини гра-
нице, ту су боравили
чланови међународне ко-
мисије за разграничење.
Тада је један од њих ре-
као да га овај крај под-
сећа на неке пределе у

Јапану. Мештанима се то
допало, па су месту где
живе дали ново име —
Јапан.

Колико се овај назив
одомаћио међу потко-
мовским горштакима све-
дочи и народна песма:
„Свиђа ми се Милијана,
љепотица из Јапана...“

АЛЕРГИЧАН НА ЖИВОТ

Изгледа као да се све
на овом свету уро-
тило против не-
срећног Скота Џејблина.
Доктори, наиме, кажу да
је овај двадесет шестого-
дишњи Американац ро-
ђен у погрешно време —
живот 20. века за њега је
пакао јер је практично
алергичан на све. Тре-
нутно борави у планина-
ма Калифорније, на ви-
сини од око 1500 метара,
у соби где се ваздух ре-
довно филтрира.

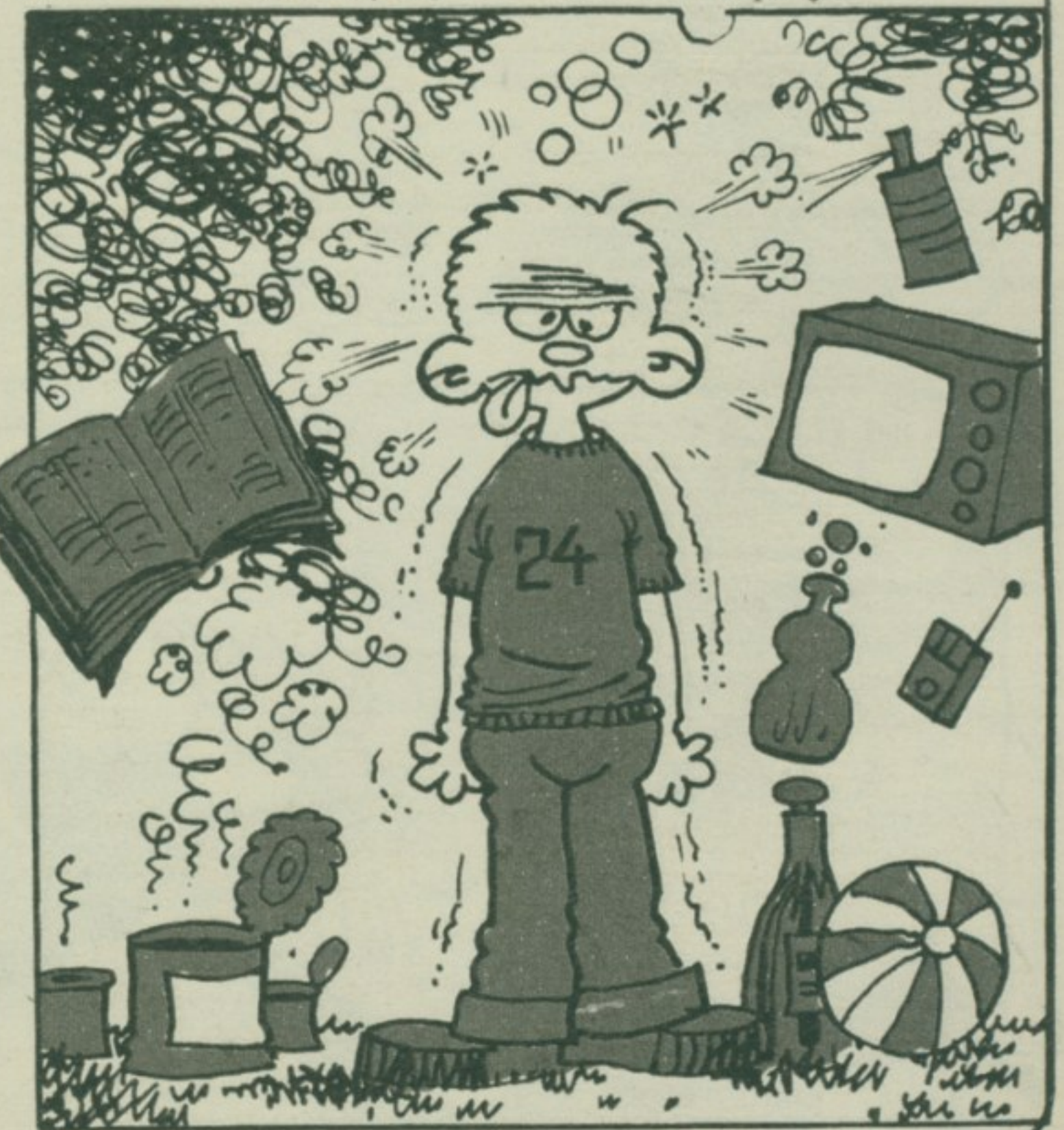
Кад год младић покуша
да изађе напоље, дожи-
вљава шок, добија напад
гушења, пати од главо-
боље и привиђања.

Лекари из Даласког ме-
дицинског центра Брук-
хевн констатовали су да
Скотов организам не под-
носи издувне гасове во-
зила, градски ваздух у-
опште, дим цигарете, ми-
рис парфема, храну из
конзерви, синтетичке ма-
теријале... У соби не
може да држи телевизор,
јер му његово „зрачење“
смета. Новине и књиге не

чита јер га мирис штампа
готово парализује...

Стручњаци широм све-
та веома су заинтересо-
вани за Скотов случај и

на све могуће начине по-
кушавају да му помогну.
Међутим, изгледа су ма-
ли, из дана у дан он сти-
че нове алергије.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

НЕЋУ ДА УМРЕМ!

Иако је био на измаку снаге, Роберт Манартни је знао да не сме да опусти руке јер би то значило најстрашнију смрт — оштрице великог бубња мешалице за бетон исекле би га на комаде

Не верујем да је ико на свету тога дана више од мене желео да се догоди неко чудо. Док су две огромне челичне оштрице претиле да ме сваког момента усмрте на најокрутнији начин, у себи сам упорно понављао: „Мораш издржати, мораш да живиш!“

Свака два секунда главом сам био окренут надоле. Крв ми се сливала у мозак и обрнуто тако да сам лако могао да изгубим свест. Чврсто сам се припио уз лопату мешалице. Знао сам шта ме чека ако се отпустим и паднем на сечива оштра као жилет.

Моја борба за живот почела је у предвечерје 5. маја ове године.

крајем уобичајеног радног дана на једном радилишту у Принвилу у Пенсилванији.

НЕОПРЕЗНОСТ

Кад сам изручио последњу туру цемента приметио сам да је извесна количина остала залепљена за зидове мешалице у облику бубња која се окретала на задњем делу мог камиона. Зауставио сам је и кроз узани отвор увукао се унутра држећи у рукама црево за воду.

Тек кад сам ушао у мешалицу схватио сам да је требало да и-

Роберт Манартни показује како се држао за лопату... и отвор кроз који је ушао у мешалицу.

скључим мотор камиона који, кад се ручица подигне, покреће бубањ мешалице. Из неког необјашњивог разлога на то сам овог пута потпуно заборавио.

У моменту кад сам повукао црево за воду неопрезно сам подигао полу и мешалица је почела да се окреће брзином од тридесет обртаја у минуту. Пре него што сам тога био свестан, котрљао сам се попут вреће по бубњу. Главом сам сваког часа ударао о метал. Чинило ми се као да ме неко чекићем лупа по глави. Нашао сам се у таквој неприлици да више нисам могао да се надам да ћу икада доживети свој двадесет осми рођендан. Срећом, сачувао сам присебност. Махнито сам се трудио да избегнем четири и по метра дугачку спиралну оштрицу и домогнем се лопате мешалице која се налази на њеном крају. Кад ми је то најзад пошло за руком, протурио сам шаке кроз отворе на лопати и укрстио прсте са горње стране.

Ноге су ми и даље слободно млатарале тако да сам, у једном моменту, додирнуо сечиво: остао сам без пете на ципели, одлетела је устрану као бритвом одсечена.

УКОЧЕН

Бука машине надјачавала је моје очајничке позиве за помоћ. Знао сам да морам да останем тамо

где сам и сачекам некога ко би ми пружио помоћ.

Минуту су пролазили, сваки ми се чинио дуг као столеће. У стомаку ми се све окретало а грчевито стиснуте руке биле су потпуно укочене. Имао сам осећај да ме пробадају хиљаде игала. Знојаве шаке измицале су једна другој и сваког тренутка могао сам да изгубим слонац.

Крајње исцрпљен помишљао сам да одустанем од борбе и препустим се судбини. Али, тада бих се сетио своје супруге и нашег сина који још није имао ни две године а нова снага прострујала би ми кроз мишице.

„Нећу да умрем! Живот је ипак леп и ја волим своју породицу!“, све чешће сам у себи понављао.

Мешалица је најзад успрילה свој бесомучни ход. Чудо се ипак догодило: двојицу мојих другова збунило је то што ме нема у бифеу на уобичајеној кафи, и видећи да машина неконтролисано ради, поверовали су да нешто није у реду. Пришли су камиону и зауставили мешалицу. Тек тада су могли да чују моје вапаје...

Испоставило се да сам у смртном бубњу провео пуна два часа. У мени није остала ни трунчица снаге. Немоћан и искрвављен лежао сам поред камиона у очекивању амбулантних кола. Ипак, био сам жив!

Од тог дана верујем у чуда. А она се догађају кад човек смогне снаге да у тешким и одлучним тренуцима издржи.

Д. В.

ТЕД
ТЕДИ:

ЗАБРАЊЕНИ ГРАД

ТЕДИ ТЕД ЈЕ
БИО ПУТАЛИЦА НЕ-
МИРНА ДУХА...

ПОСЛЕДЊИ ПУТ ЈЕ БА-
ЦИО ПОГЛЕД НА РАЧ
СВОЈИХ ПРИЈАТЕЉА
БРОНКСИЈА И САНЧА...

МАТИ
БРОНКСИ
БЕ ДА ОД-
РАСТЕ, САН-
ЧО БЕ И
ДАЉЕ ДА
СВИРА ГИ-
ТАРУ, А ЈА
ТОРАМ ДА-
ЉЕ? ЗОВЕ МЕ
ДУГА СТАЗА,
ЖИВОТ ПУН
НЕИЗВЕСНОС-
ТИ И ИЗМЕНА-
БЕЊА?

КАД ЈЕ СВАКУЛО,
ТЕД ЈЕ ВЕБ БИО ДА-
ЛЕКО ОД РАЧА...

И ТИ СИ
СРЕБАН,
СТОРМИ,
КАО И
ЈА?

ОСТОБОБЕН ИЗ СТАЈЕ,
СТОРМИ КАО ДА ЈЕ ДО-
БИО КРИЛА...

НАСНИЈЕ, ДОК СЕ ТЕДИ
ОДМАРАО И ЛОВИО ПАС-
ТРИКЕ...

... ЧУО ЈЕ НЕШТО ИЗА ЛЕЂА...

ГЛЕ?
ГЛЕ?

НЕ БОЈ СЕ? ПРИБИ, ЛЕПОТАНЕ?
ГДЕ ТИ ЈЕ ГАЗДА?

ТЕД ЈЕ ПОРТИЕ-
ДАО ЗАВЕЖТЉАЈ
НА СЕДЛУ...

... И ПРОНАШАО
ТРАПЕРСКИ НОЖ
ШИРО-
КОГ СЕ-
ЧИВА
СА НАТ-
ПИ-
СОМ...

„КОЈОТ“
ВЕРОВАТ-
НО ЈЕ
ТО НА-
ДИ-
ТАК?

ХАЈДЕ САД
ДА ПРОНАБЕ-
МО ТВОГ ГАЗ-
ДУ...

ОДЈЕДНОМ, ТЕДИ
ЈЕ НА СЕДЛУ УГ-
ЛЕДАО ТРАГ МЕТ-
КА...

ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ
ТВОЈ ГОСПОДАР
ИМАО НЕПРИ-
ЛИКЕ?

ДУГО ВРЕМЕНА КОЊ ЈЕ ВОДИО ТЕДА.
НАЗВАД...

ТО ЈЕ
ЗНАЧИ,
„КОЈОТ“?
ХМ... ЧЕИ-
ЈЕН ЈЕ С
ТЕБА, А
МЕТАК КО-
ЈИ ЈЕ ПРО-
ШАО КРОЗ
ВУТИНУ, ОНД-
А ЈЕ СЕД-
ЛО?

НИКАДА
НЕЋУ ОАЗ-
НАТИ КО
ЈЕ БИО
ТАЈ НЕ-
СРЕЋНИК?
МОЖДА
НЕКИ ТРА-
ПЕР... ПУ-
ТАТИЦА
КАО ЈА
?

САХРАНИО ЈЕ НЕПОЗНА-
ТОГ...

... И ПРЕМА ОБИЧАЈУ КОЈИ ВЛАДА У ПРЕ-
РИЗИ, СПУС-
ТИО СЕДЛО
СА ПОКОЗНИ-
КОВОГ КОЊА
НА ГРОБ
...

ОНДА ЈЕ ИЗ-
МЕНАДА НЕШ-
ТО ПРИМЕ-
ТИО...

ХМ... ОВА ША-
РА НА ПОКРИ-
ВАЧУ...

БИО ЈЕ ТО МО-
ТИВ ТИПИЧАН
ЗА ПЛЕМЕНА
КОЈА ЖИВЕ ДА-
ЛЕКО НА СЕВЕРУ
У ВЕЛИКОЈ ШУ-
МИ...

ЗНАЧИ,
"КОЈОТ" ЈЕ
ДОШАО ИЗ
ВЕЛИ-
КЕ ДА-
ЉИ-
НЕ?

ТЕДА ЈЕ ЧЕКАЛО ИЗ-
МЕНАБЕЊЕ...

ОХ?

НА ПОКРИВАЧУ ЈЕ БИЛО ИЗВЕЗЕ-
НО...

ФРАНСОА
БЕЈДИК
ЗВАНИ
КОЈОТ

ТЕДИ ЈЕ
БИО ЗЕЧ-
ЊЕН...

ИНДИЈАНСКИ
ПОКРИВАЧ, А
ИМЕ БЕЛЦА...

МОЖДА
ЈЕ "КОЈОТ"
БИО ОД-
МЕТ-
НИК...

ХМ... ДА НИ-
ЈЕ БИО ВОЈНИК,
ДЕЗЕРТЕР?

ВОЈНИ СУД
СТРЕЉА ДЕ-
ЗЕРТЕРЕ, А
НЕ КАЖЊА-
ВА ИХ МЕТ-
КОМ У ТЕ-
БА?

ИНДИЈАНАЦ ЈЕ ПОЧЕО ДА СЕ ПРИКРА-
ЋА КОЊИМА...

ОДАБРАО ЈЕ СТОРТИЈА И ТУ ЈЕ ПО-
ГРЕШИО...

ЊИИИИИИ!

СТОРТИ ЈЕ
БИО ТАКО ДРЕСИ-
РАН ДА НЕ ДОЗ-
ВОЛИ ДА ГА ОД-
ВЕДУ...

ГЛЕ, НИСАМ
МИСЛИО ДА
ОВАКО НЕШТО
МОЖЕ ДА СЕ
ДЕСИ...

ИНДИЈАНАЦ ЈЕ БИО ИЗ ПЛЕ-
МЕНА "СИВИ НОС"...

ЗНАШ ЛИ ТИ ДА
БИХ ЗА КРАЂУ КО-
ЊА СМЕО ДА ТЕ
УСТРЕТИМ?

НОЖ ЈЕ ПО-
ЛТЕО...

... АЛИ ЈЕ ТЕДИ НА ВРЕМЕ РЕАГО-
ВАО...

ОХ?
ЗАПАЛО...

МОГАО БИХ
ДА ТЕ ЧВИ-
ЈЕМ?

ИНДИЈАНАЦ ЈЕ ПОНОСНО
ВИГАО ГЛАВУ...

МОЖЕШ ДА МЕ
УБИЈЕШ, БЛЕ-
ДОПКИ? ХИТ-
РА ВИДРА СЕ
НЕ БОЈИ
СМРТИ?

ПОЗНАТА МИ ЈЕ ХРАБ-
РОСТ "СИВИХ НОСЕВА",
АЛИ ЗНАМ И
ТО ДА НИСУ
ПОПО-
ВИ?

И ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ ИНДИЈАНАЦ УСПЕО
ДА ОДГОВОРИ, ЗАЧУЛИ СУ СЕ НЕКИ ЧУД-

НИ
ЗВУ-
ЦИ
...

ДОШАО
СИ СА
СВОЈОМ
БРАТОМ?..

... ИЛИ ЈЕ НЕКО ОД
ЊИХ
РА-
ЊЕН?

ХИТРА ВИД-
РА СЕ ТУЖНО
ОСТЕХНУО...

ИНДИЈАНАЦ ЈЕ РАЗГРНУО
ЖБУН...

ОХ?

БИЛО ЈЕ ТО ДЕТЕ
ОД НЕКОЛИКО МЕСЕ-
ЦИ...

БЕБА ЈЕ ТИХО ПЛАКА-
ЛА...

МОЈ СИН ЈЕ
ВЕОМА БО-
ЛЕСТАН? НЕ-
МА МУ ТЕ-
КА?

СТАРЦИ ИЗ ПЛЕ-
МЕНА РЕКЛИ СУ
ДА МУ САМО БЕ-
ЛИ ДОКТОР МОЖЕ
ПОМОЋИ?

ДОКТОР ЈЕ
НАЈЕКО И ЗАТО
МИ ЈЕ БИО ПО-
ТРЕБАН КОЊ?

ТЕДИ ЈЕ
ВИДЕО ДА
ИНДИЈАНАЦ
ГОВОРИ ИС-
ТИНА...

АЛИ, ЗАШТО МЕ
НИСИ ПРОБУДИО И
ЗАТРАЖИО
КОЊА?

ХИТРА ВИДРА СЕ ГОР-
КО ОСТЕХНУО...

ЗАТО ШТО
БЛЕДОЛИКИ
ПРЕЗИРУ "СИ-
ВЕ НОСЕВЕ", А
И НЕ БИХ ИМАО
ШТА ДА ТИ ПО-
НУДИМ ЗА
КО-
ЊА...

ИМАО САМ
САМО ОНАЈ
НОЖ?

ДЕТЕ ЈЕ И
ДАЉЕ ТУЖНО
ПЛАКАЛО. ШТА
ДА РАДИ? ДА
ПОКЛОНИ КО-
ЊА КОЈИ НЕ-
МА ГАЗДУ...

АТИ, ОНДА
НЕБЕ НИШТА
ДОЗНАТИ
О "КОЈОТУ"
...

АТИ, КАКО ЈЕ БЕБА И ДА-
ЉЕ ЈЕЧАЛА...

УЗТИ ОВОГ КО-
ЊА, ХИТРА ВИД-
РО? ПОКЛАЊАМ
ТИ ГА?

ЗНАМ И ДОБ-
РОР ДОКТОРА...
ЗОВЕ СЕ ДОК
ХОЛВЕС
...

ЖИВИ У
ТУМСТОНУ?
НАДАМ СЕ
ДА БЕШ
ЗНАТИ
ТАМО
ДА ОДЕШ?

ТЕДИ СЕ ОДЈЕДНОМ НЕЧЕГА СЕТИО...

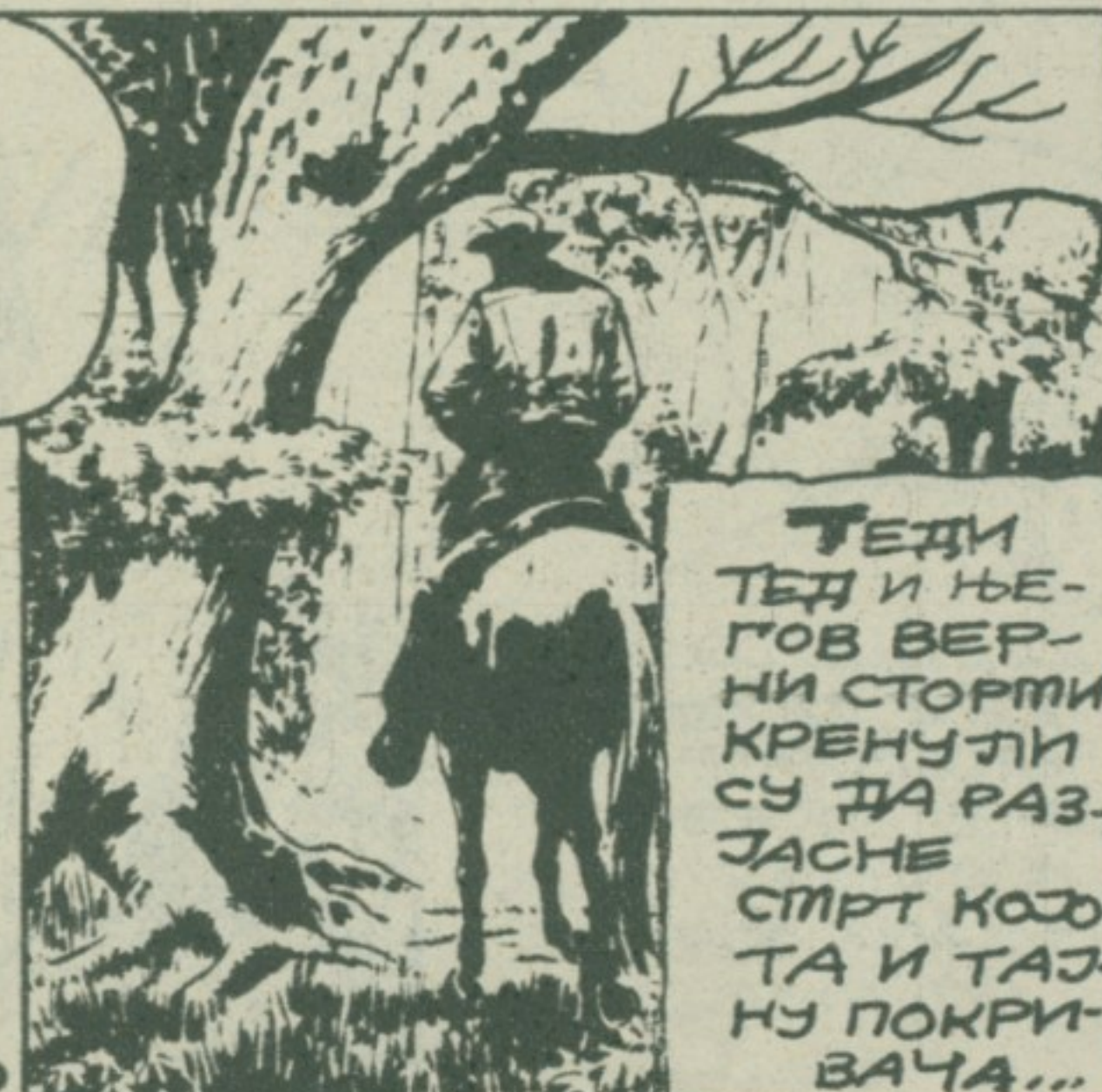
ПОДЕТИКЕТО И ОВАЈ
ПРЕКРИВАЧ... ПОТРЕ-
БАН ТИ ЈЕ ЗА ДЕ-
ТЕ?

ХИТРА ВИДРА СЕ ЗАПРЕПАСТИО КАД ЈЕ
УПЛЕДАО ПОКРИВАЧ ЗА СЕДЛО...

ООХ?

СЕЛО СЕ БРЗО
ПОЈАВИЛО У ДА-
ЉИНИ...

НОСИО ЈЕ БОЛЕСНОГ СИНА? ДА ЛИ МИ САД ВЕРУЈЕТЕ?

ИНДИЈАНЦИ СУ ЈОШ УВЕК ОКЛЕВАЛИ...

ВИДИМ ДА МИ НЕ ВЕРУЈЕТЕ?

ЕВО ВАМ ОВО? ВРАТИТЕ МИ ГА КАД КРЕ-НЕМ...

ПОГЛАВИЦА ЈЕ УЗЕО ТЕДОВ ПОЈАС СА ПИШТОЉЕМ...

ТИ СИ ДРУЖИ-ЈИ ОД ОСТАЛИХ БЛЕДОЛИКИХ И ЗАТО, ДОБРО-ДОШАО У ЛОГОР?

НАД ЈЕ ТЕДИ УПИ-ТАО ЗА ОНО ШТО МУ ЈЕ ХИТРА ВИДРА ИСПРИЧАО...

ПА... НЕ ЗНАМО КО ЈЕ БИО МАСКИРАНИ НАПАДАЧ? НАДАМО СЕ ДА ЊЕ ТО ОТКРИТИ КОЈОТ, КОЈИ ЈЕ ПО-ШАО ЗА ЊИМ?

ВЕК ДУГО ОД ЊЕ-ГА НЕМА ВЕСТИ? МОРАМО ДА ЧЕКА-МО? КОЈОТ ЈЕ ЧЛАН НАШЕГ ПЛЕМЕНА ИАКО ЈЕ БЕПЛАЧ?

НАШТИ СМО ГА ТЕШНО РАЂЕНОГ У ШУМИ, И ИЗПЕ-ЧИТИ ГА? ОН СЕ ОЖЕНИО СЈА-НОМ РОСОМ И ДО-БИО СИНА?

А КУДА ЈЕ ОТИ-ШАО?

ДА ТРАЖИ МАСКИ-РАНОГ НАПАДАЧА КО-ЈИ ЈЕ ОНЕ КОБНЕ НО-БИ УБИО СЈАЧУ РО-СУ?

ЖАО МИ ЈЕ, ПО-ГЛАВИЦЕ, АЛИ „КО-ЈОТ“ СЕ ВИШЕ НЕ-РЕ ВРАТИТИ? НА-ШАО САМ ГА У ШУ-МИ... УСТРЕЉЕ-НОГ С ПЕБА?

ЗАНЕТ РАЗ-ГОВОРОМ, ТЕ-ДИ НИЈЕ ПРИМЕТИО КАД ЈЕ У ШАТОР УШАО ЈЕДАН ДЕ-ЧАК...

ДЕЧАН ЈЕ ХИТРО
ЗГРАБИО ТЕДОВ
ПОЈАС

ОХ?

... И ИЗВУКАО
ПИШТОЉ ...

ЧУРИ,
БЛЕДО-
ЛИ-
КИ?

СТОЈ, ОКАЈАТ НЕ-
МАШ ПРАВО ДА КР-
ШИШ РЕЧ ДАТУ ОВОМ
СТРАНЦУ? ОСТАВИ
ОРУЖЈЕ?

ОДБИЈАМ ДА
ПОСТУШАМ?
СТРАНАЦ МО-
РА ДА УМ-
РЕ?

ПУЦАНЈЕ ОД-
ЈЕКНУО, АЛИ
ТЕДИ ЈЕ ВЕЋ
БИО НА ЗЕМ-
ЉИ ...

БАНГ!

ОКАЈА,
ОЧИГЛЕД-
НО, НИЈЕ
ИМАО ИС-
КУСТВА С
ОВАКВИМ
ОРУЖЈЕМ

ПОГЛАВИНА ЈЕ ПРИТР-
ЧАО ДА ОДУЗМЕ МЛА-
ДИЋУ ПИШТОЉ ...

ОХ?

О ТИМ
СЕ НЕ
ИГРА,
МА-
ТИ?

ТРЕНУТАК
КАСНИЈЕ,
ДЕЧАН ЈЕ
БИО РАЗО-
РУЖАН

ПРЕКРШИО СИ ЗАКОН
ПОСТОПРИТСТВА, ОКА-
ЈАТ ВИДЕШ
СТРОГО КАЖ-
ЊЕН?

ПОПЛАВИЧИН ГЛАС ЈЕ ЗАДРХТАО...

НАДАО СЕ ДА БЕ
ЊЕГОВ ОТАЦ НАЗ-
НИТИ МАСКИРАНОГ
УБИЈУ?

ШТА СТЕ СВЕ
САЗНАЛИ О МАС-
КИРАНОМ, ПО-
ПЛАВИ-
ЧЕ?

ОТКРИЛИ СМО
САМО ТРАГОВЕ
ЊЕГОВОГ КО-
ЊА, И...

... МЕСТО ГДЕ СЕ ЗАУСТА-
ВИО ДА СЕ ОДМОРИ?

ПОПЛАВИЧИНО БУДНО ОКО
ОТКРИВАТО ЈЕ ТЕДИ ТЕДУ
СКОРО И НЕВИДЉИВЕ ОТИС-
КЕ КОЊСКИХ СТО- ПАЛА...

... ЕВО ТИ,
БРАТЕ? ТО
ЈЕ ЊЕГОВ
КОЊ? НЕ ДО-
СТАЈЕ МУ ЈЕ-
ДАН ЕКСЕР НА
ПОТКОВИ-
НИ?

А ЕВО И МЕС-
ТА ГДЕ СЕ ОДМА-
РАО? ОВДЕ ЈЕ СЕ-
ДЕО НАСТОЊЕН
НА ДРВО?

ПОКИ БУ У ПОТРАГУ
ЗА ЊИМ? ПРАВО У
"ЗАБРАЊЕНИ
ГРАД"?
?

ЧУВАЈ СЕ?
ТО ЈЕ МЕСТО У
КОЈЕ ОДЛАЗЕ ТУ-
ДИ ВАН ЗАКОНА?
УБИЈЕ, ПЉАЧНА-
ШИ...

ТЕДИ ЈЕ ПО-
ШАО ПРИЈАТЕЉ-
СКИ ИСПРАКЕН
ОД ЦЕЛОГ СЕ-
ЛА...

ХМ, ХМ... "ЗА-
БРАЊЕНИ ГРАД"...
КОЈОТ И МАСКИРА-
НИ ЦИН?

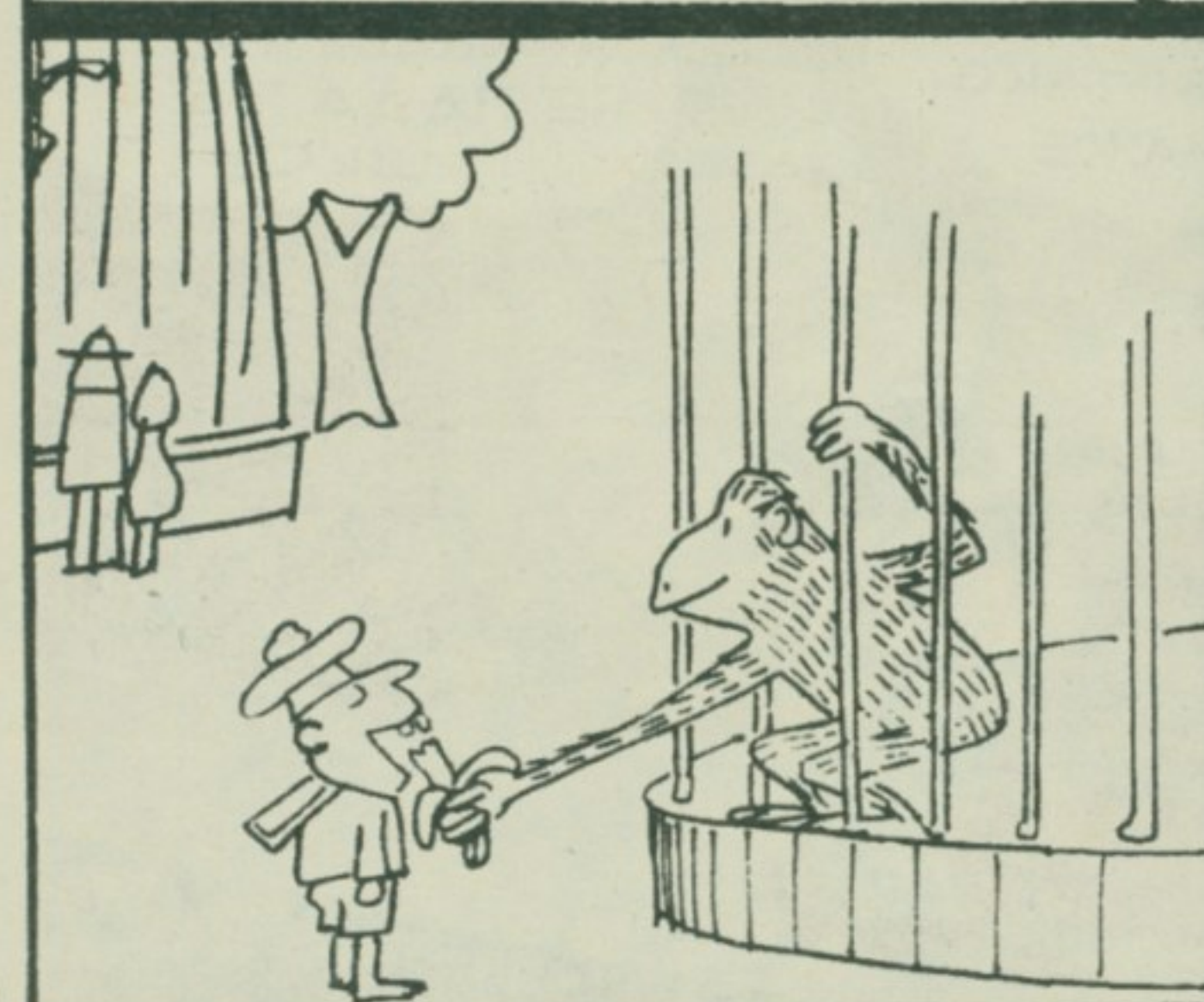
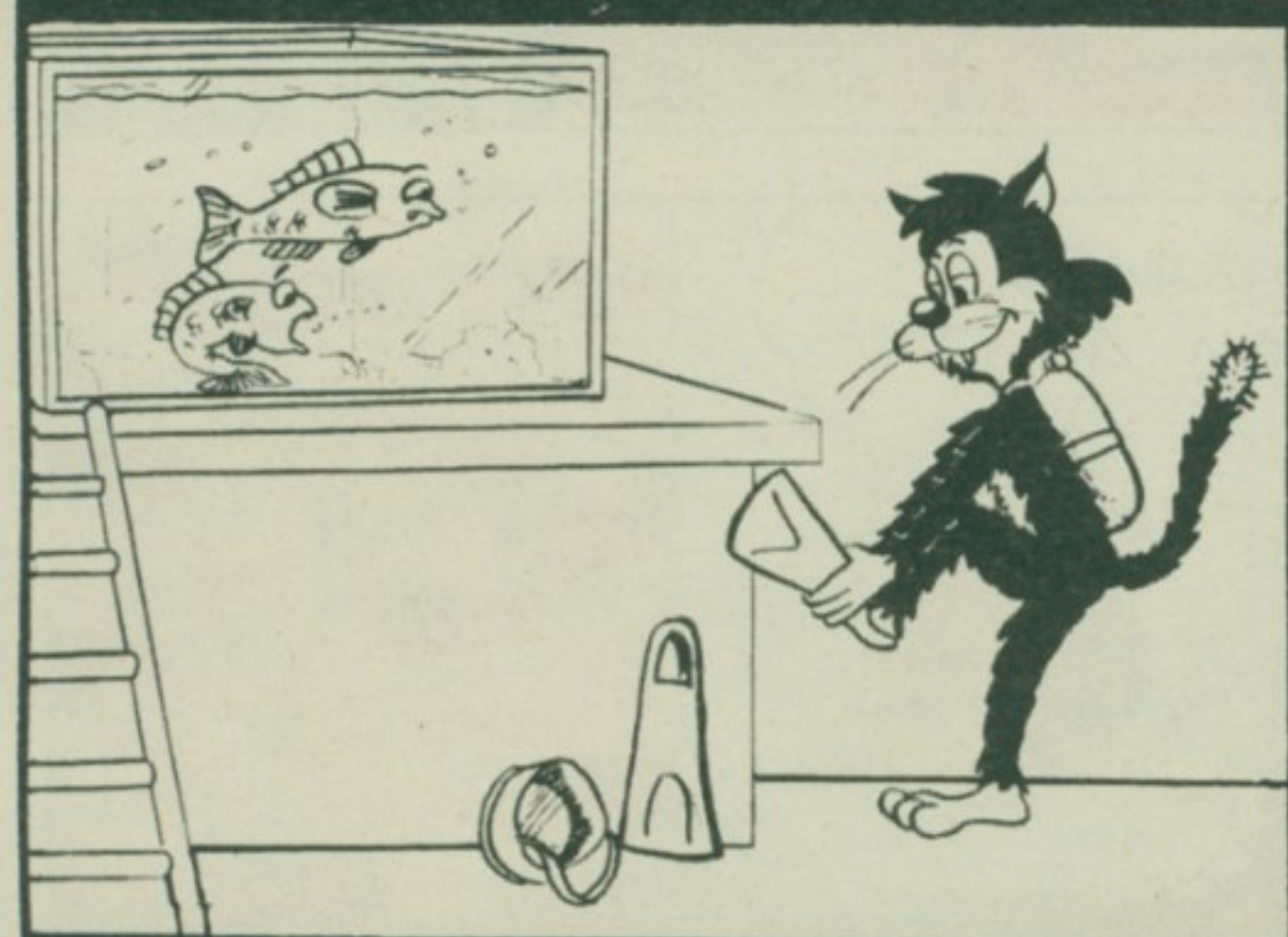
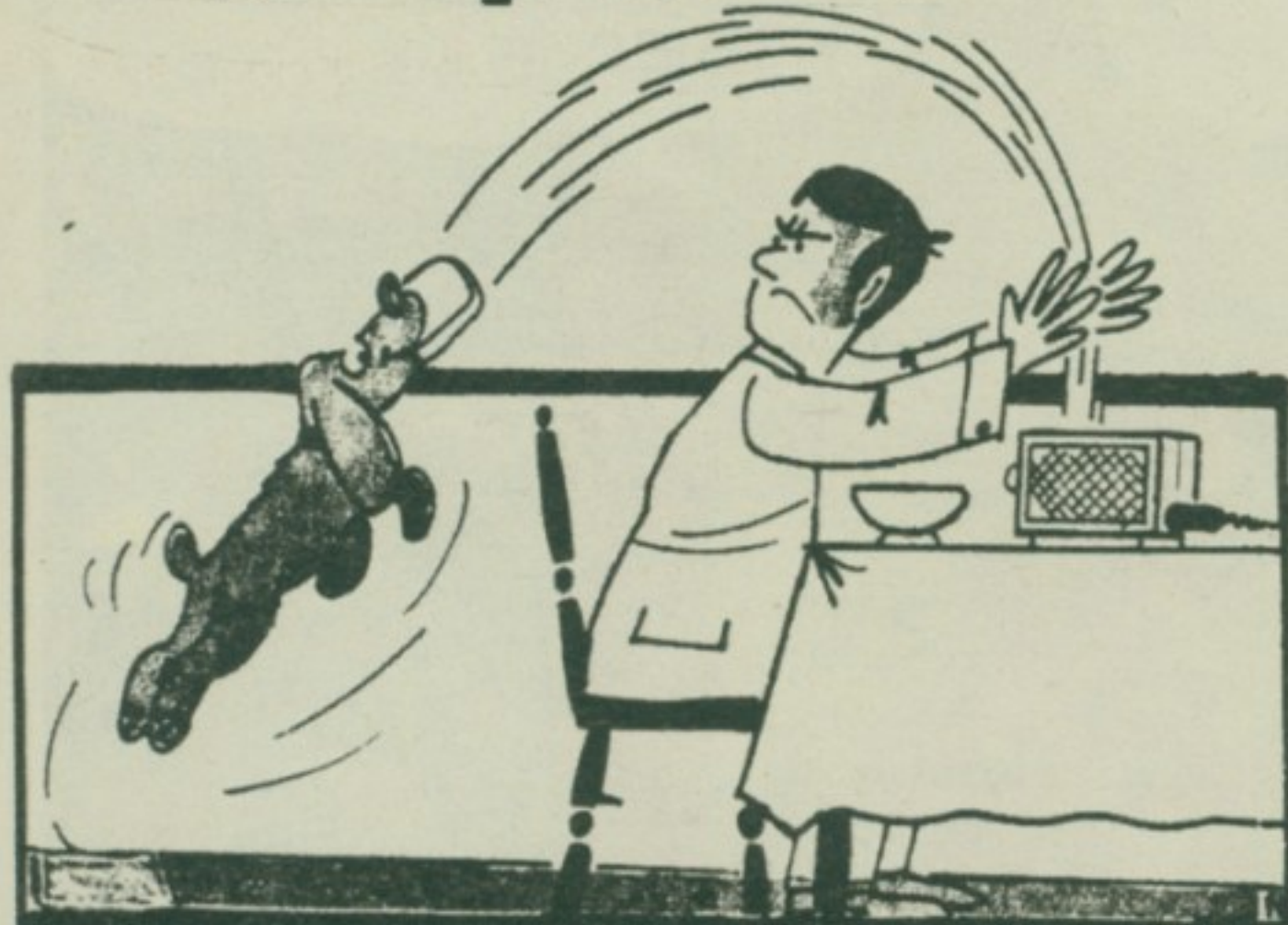

хумор без речи

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

JAT

ВАС ВОДЕ У СВЕТ

КО ПУТУЈЕ
У КАИРО И ПАРИЗ?

У првом колу ВЕЛИКЕ НАГРАДНЕ ИГРЕ »ЗАБАВНИК И ЈАТ ВАС ВОДЕ У СВЕТ« учествовало је преко 10 хиљада читалаца! Међу онима који су тачно одговорили на сва четири питања специјални жири извучао је имена награђених која објављујемо на овим странама.

ПРВЕ НАГРАДЕ

НАГРАДА ПЕТОДНЕВНИ »ВИКЕНД У КАИРУ« припала је Владимиру Шупићу, Трг м. Тита, ламела II/12, Ваљево

Бенчићу, Водовникова 1, Марибор

2 КОМПЛЕТА ЈАТ-ОВИХ ЗНАЧАНА: Фреди Ташлеру, Трновска 32, Илирска Бистрица и Браниславу Мицићу, М. Стојановић — Српнице 2, Нови Сад

НАГРАДА ЧЕТВОРДНЕВНИ АРАНЖМАН »УПОЗНАЈТЕ ПАРИЗ« припала је Томету Ноловском, 4. јула 31, Штип

ОСТАЛЕ НАГРАДЕ:

ЦЕПНИ РАЧУНАР Мирну Поповићу, Његошева 11, Пронупље

2 ЈАТ-ОВЕ СПОРТСКЕ ТОРБЕ: Јурију Штерну, Мленарска 17, Крањ и Ненаду Аленсићу, Николе Русинског 8 I/25, Снопље

ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ НА »ПОЛИТИКИНИ ЗАБАВНИК« — Бељовић Александру, Београдска 48, Чађевица

ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ НА »ДЕНИС« — Мојци Шипчић, Золетова бр. 1, Љубљана

2 КОМПЛЕТА ЈАТ-ОВИХ ОЛОВАКА: Алекси Јовановићу, Гандијева 184, Нови Београд и Бранну

2 КОМПЛЕТА ЈАТ-ОВИХ ПРИВЕЗАНА: Марија Жупанчић, Потони 21, Жировница и Миодрагу Рајићу, 27. марта 3, Београд

21 МАЈИЦУ СА ИМЕНИМА »ЗАБАВНИКОВИХ« ЛИСТОВА добили су: Сандра Сребочан, Подграј 51-а, Озаљ, Шејла Зулић, VIII крајишне бригаде 12-6, Цазин, Синиша Груденић, Н. омладине 6/I, Ријена, Светлана Стијеповић, Табачина бб, Маровина, Котор, Мирослав Соларов, Шенспирова 9/22, Нови Сад, Павле Андрић, Трг ЈНА, блон »А« V 25, Краљево, Един Идризовић, С. Пенезића 23, Бијело Поље, Велибор Ђуровић, Кеј Б. Кидрича, кула III/12, Сента, Милена Парлић, Колашинска 8, Косовска Митровица, Зорица Војиновић, Ј. Гагарина бр. 186/11, Н. Београд, Мелита Пргин, I-30, домна 29, Борово, Иванко Марновић, М. Стојановића бр. 323, Врачевгај, Бруно Принчич, Ланарјева 14, Нова Горица, Силвио Снон, Божне Видаса 6, Ријена, Бранко Нинолић, 8. марта 6, Храсница, Сло-

бодан Виденовић, 13. пролетерске 72, Лазаревац, Горан Филиповић, Рушка 13, Марибор, Дарја Семич, Випава 160, Випава, Нина Медвешек, Талчева 1-ц, Загорје об Сави, Ирена Предалич, Розманова 12, Љубљана и Владимир Рајнов, Симица 13, Београд

20 КОМПЛЕТА ЗНАЧАНА »ЗАБАВНИКОВИХ« ИЗДАЊА добили су: Предраг Радојновић, М. Тита 9, Зајечар, Радмила Стајић, М. Тита 146, Светозарево, Срећко Мошнов, Шнаљари бб, Котор, Александар Црногорац, Руње Шулман 2, Зрењанин, Весна Раденковић, Б. Радичевића 24, Лазаревац, Ивана Видовић, Браће Сантини бр. 6/III, Сплит, Ненад Шкријељ, Љ. Гаја 8-а, Вировитица, Весна Суходолц, Најми 11, Љубљана, Братислав Тимић, Р. Миљковића 31/1, Светозарево, Милан Будимлић, Б. Влајнова 16, Бечеј, Славко Стришњи, М. Тита 36, Турија, Ненад Пољчић, Лењина 14-ц, Сарајево, Весна Плеша, Санска 64, Босански Нови, Весна Кисић, Понешна бр. 148, Београд, Олга Мартиновић, Сарајевска 2, Ђуприја, Александар Босиљко, Бул. В. Влаховића 47, Зрењанин, Вера Јанковић, Руње Шулман 18/IV, Зрењанин, Миливоје Несторовић, Омлад. бригада 80/13, Београд, Весна Марновић, Кирачанска цеста 63, Загреб и Зорна Јовић, Шпанских бораца 66, Нови Београд

10 КОМПЛЕТА КЊИГА »МИКИЈЕВОГ ЗАБАВНИКА« И »ДЕНИСА« добили су: Бранко Крањчевић, М. Грегоран 68, Београд, Никола Антонић, 5. октобар 10/1, Српска Црња, Матеј Бабић, Нови лог 13, Храстник, Душанна Пајн, Тенетише 10, Литија, Славна Милутиновић, Космајска 19, М. М. Луг, Београд, Егон Цонан, Градникове 77, Радовљича, Драгана Савовић, Обилићев венац 3, 5/8, Ниш, Татјана Корен, Цеста на Доброво 89, Цеље, Соња Штефанац, Лепоглавска пурга,

ВЕЛИКА НАГРАДНА ИГРА

ФРАНЦУСКА

Република у Западној Европи са изласком на Атлантски океан и Средоземно море. Земља са различитом конфигурацијом тла. Централни плато са старим вулканима у области Оверња и плодне равнице у басену Сене, Лоаре и Жиронде; чувена Азурна обала на југу а на југоистоку Алпи са највишим врхом у Европи Монбланом (4.807 м). Развијена индустријско-пољопривредна земља. Земља са бурном историјском и културном прошлoшћу. Становништво — насељена са 54 милиона становника.

ПАРИЗ — Главни и највећи град Француске са 2,5 милиона становника, а са предграђем близу 9,5 милиона. Налази се на обалама реке Сене и њене притоке Марне. У архитектонском погледу један од најлепших градова у свету. Град булевара, тргова и паркова. Трг Шарла Де Гола (ранији назив Етоал) са Капијом победе и спомеником Незнаном Јунаку, Марсово поље са Ајфеловом кулом, затим Пантеон, Опсерваторија, Јелисејске палата, двораци и парк Тилери, Бурбонска палата, Булоњска и Версајска шума, Латински квартал са чувеним универзитетом Сорбоном, Монпарнас — средиште уметничког живота, Монмартр, као и чувени Лувр са најпознатијом колекцијом уметничких дела на свету су само део знаменитости Париза. Париз поседује јединствен шарм и зато је привлачан у свако доба године. У њему се интензивно живи цела 24 часа.

АРАНЖМАН „УПОЗНАЈТЕ ПАРИЗ“

Полазак сваког петка ујутру из Београда и Загреба. Повратак понедељком после подне у Загреб и Београд.

ПРОГРАМ ПУТОВАЊА

Први дан: Лет до Париза, трансфер и смештај у хотелу. **Други дан:** После доручка полудневна панорамско разгледање Париза. Обилазе се Монмартр, Пигал, Опера, Трг Конкорд, Нотр Дам, Ајфелова кула. После подне слободно.

Трећи дан: После доручка полудневни излет за Версај. Версај је био резиденција три краља (Луј XIV, Луј XV и Луј XVI) од којих је први познат као мецена француских уметника. Обилази се двораци, Велика дворана, Дворана огледала, Краљевска капела и паркови. После подне слободно.

Четврти дан: Пре подне слободно до поласка на аеродром. Лет за Југославију.

АРАНЖМАН „ПАРИЗ КОЈИ СЕ ПАМТИ“

Полазак сваког петка из Београда и Загреба пре подне. Повратак петком у Загреб и Београд увече.

ПРОГРАМ ПУТОВАЊА

Први дан: Лет до Париза и смештај у хотелу.

Други дан: Пре подне панорамско разгледање Париза. Обилазе се Монмартр, Пигал, Опера, Трг Конкорд, Нотр Дам, Ајфелова кула. После подне слободно.

Трећи дан: Пре подне полудневни излет у Версај.

Четврти до седми дан: Слободно.

Осми дан: Пре подне слободно до одласка на аеродром. Лет за Југославију.

Аранжмани су рађени на бази полупансиона.

КОРИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Путници се сами пријављују на полазном аеродрому. Водич дочекује групу на аеродрому у Паризу.

Језик споразумевања — поред француског енглески и немачки.

Новац — мењају се све конвертибилне валуте, динар се такође мења.

Адреса Представништва ЈАТ-а: 31 Boulevard des Italiens (Palais Berlitz), телефон: 0734190 или 2921620.

Адреса Амбасаде СФРЈ: Ambassade de la RSF de Yougoslavie — 54, rue de la Faisanderie, тел.: централа 504-05-05 или 504-40-36.

Све информације: 011/416-122

4 питања - 444 награде!

Лепоглава и Драган Бо-
гојевић, Г. Г. Дена 53/7,
Н. Београд

10 НАГРАДА У КЊИГА-
МА добили су: Горан И-
лић, Партизанска 17, Бач
на Топола, Драгана Дру-
ловић, Југ Богданова 1,
Титово Унице, Далида
Вујадиновић, С. Пенези-
ћа 43/II, Ниш, Душанна
Стефановић, Партизан-

сна 43, Рума, Линда Пуг-
хел, А. Ковачића 24, Ри-
јена, Ирена Гајин, С. Па-
пића 9/32, Нас. Н. Гале-
нина, Земун, Ђорђе Веј-
новић, Омлад. шеталиш-
те 4/II, Сарајево, Дејан
Недић, Ул. 60. бр. 28, О-
бреновац, Гордана Жив-
новић, П. Тодоровића 18,
Београд и Милена Бено,
М. Орешновића 56, Чо-
нопља.

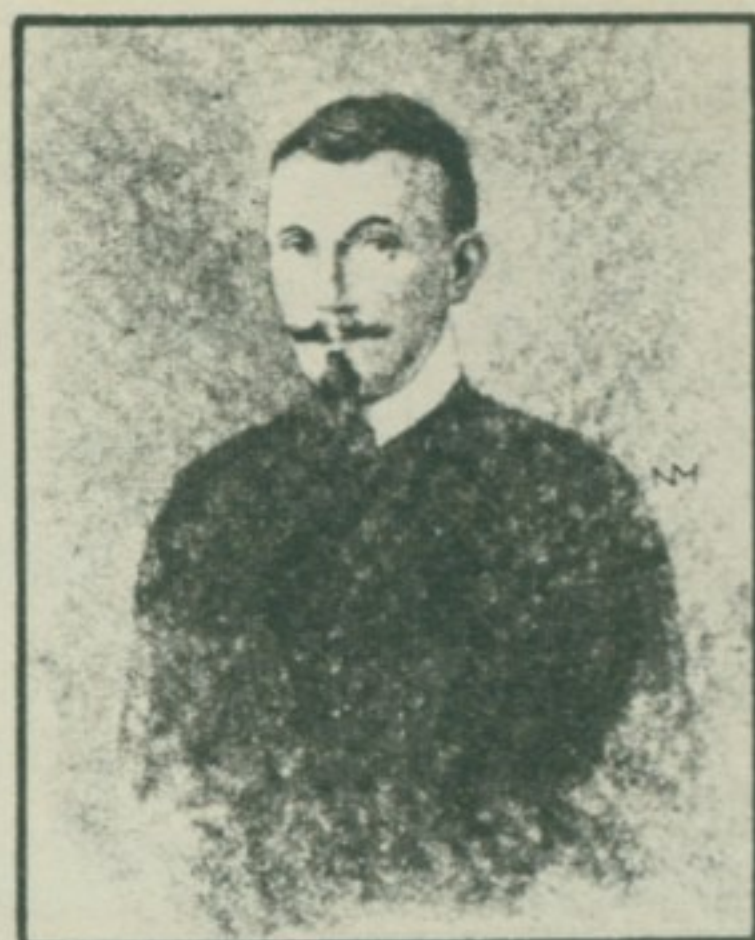

Награде ускоро стигну поштом. Првонаграђени ће такође добити сва обавештења везана за путовање. Они који нису имали среће у овом колу нека не губе наду. Игра траје 6 кола. У сваком колу читаоце ченају по два занимљива путовања и још 72 лепе награде.

ДРУГО КОЛО у новогодишњем броју од 2. јануара 1981. године. Две прве награде овог кола су: четвородневни »ВИКЕНД У ВАРШАВИ« и четвородневни аранжман у Лондону. За ове градове биће везана и питања другог кола. Више о наградама овог кола сазнаћете у броју 1513 од 26. 12. 1980. године.

ЧАРОБЊАК ИЗ БЕТИНЕ ШПИЉЕ

НАЈСТРОЖА ДРЖАВНА ТАЈНА?

Замишљено чупкајући шиљату брадицу какву су носили Дубровчани његовог доба, низ степенице свог лепог имања свакодневно је ка обали корачао витак, углађен госпар. Није ни слутео да га помно прате погледи његових суграђана: иако учени и мудри, Дубровчани су о овом тајанственом човеку испредали свакојаке приче. А кад би он ћутке крочио у „Бетину шпиљу“, пећину названу по његовом надимку Бете, иза њега би остао шапат. Народ је, на име, био уверен да у његовој средини живи чаробњак. Један од биографа загонетног Бета је, између осталог, записао: „У звездама је читао будућност, владао је над елементима и палио би одређеним кретањима својих паклених справа све врсте бродова, због чега се ниједна барка рибарска не усуђује ни близу к оном несрећном жалу“.

Шта је то Бете чинио са „својим пакленим справама“? Да ли је био обичан шарлатан или визионар који је ишао далеко испред свог времена?

УСМЕРЕНИ — ПРЕ ЧЕТИРИ ВЕКА

Када се 1568. године родио Марин Геталдић, „чаробњак“ о коме је реч, његов родни Дубровник био је у зениту свог развоја. Управо у време школовања овог изданка старе дубровачке породице, светским морима пловило је више од 180 бродова Републике са око 5500 морнара. Понајвише флоте и разгранатим трговачким пословима. Дубровнику тешко да су били дорасли и сами Млечани. У то немирно доба, када су и последња наша упоришта падала под власт султана, Дубровник је попут својих галија вешто избегавао све замке да би остао слободан и независан. Уважаван од свих и пријатељ са свима, овај град-држава је, истина, плаћао данак Турцима, али се Османлије нису мешале

у послове и политику чврсте Републике. У свету великих сила Дубровник је личио на патуљка међу дивовима и одржавао се само захваљујући мудрости оних који су га водили. Отуд су сви његови житељи као аманет преносили с колена на колена да изнад свега цене управо мудрост и све оно што је могло увећати мудрост грађана.

Још у 14. веку овај град је имао основну и средишњу школу. Сматра се да се ту школовао босански бан Стеван II Котроманић и да је у њу цар Душан слао своје питомце. Уређена према закону о школама у чијој је основи била мисао да „учење добрих наука уздиже људе“, дубровачка гимназија је у време Геталдићевог школовања имала два одсека: на једном се предавала математика, физика, астрономија и класична литература, а на другом граматика, реторика, логика и музика. Четири века пре нашег времена дубровачка гимназија је имала смерове омогућавајући тиме децама да се већ од ране младости образују у наукама за које имају највише смисла.

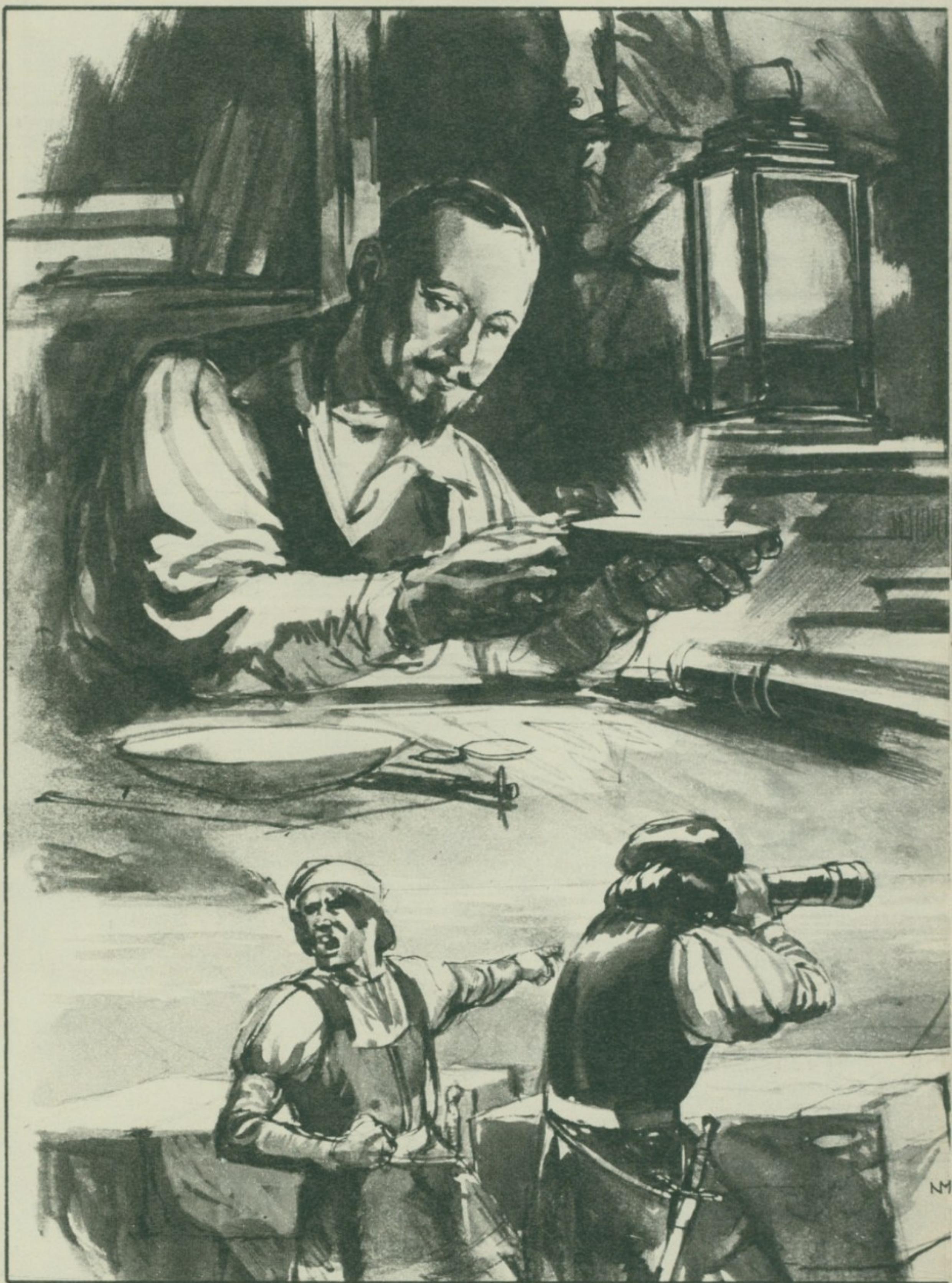
Само такав Дубровник могао је да да великане попут Марина Држића, Ивана Гундулића, Руђера Бошковића, којима уз бок стоји и Марино Геталди, како се на латинском потписивао овај чаробњак...

СЕРЕНАДЕ НА СТРАДУНУ

Остало је забележено да је Марин Геталдић био пријатељ са мноштвом најпоштованијих математичара и физичара свог времена. Међутим, да би стекао пријатељство таквих људи, овај умни Дубровчанин морао је да пређе дуг пут школовања и учења, истраживања и самопрегора.

Зна се да му је породица била властелинска, али не много имућна. Вероватно је да је дванаестак година провео у клупама школе

БИО ЈЕ ПРИЈАТЕЉ ФРАНСОА ВИЈЕТА И ГАЛИЛЕЈА, А ПО МНОГИМА ЈЕ КОНСТРУИСАО ТЕЛЕСКОП ПРЕ ЊУТНА. ЗАШТО ЈЕ СВОЈ ПРОНАЛАЗАК САНРИО ОД НАУЧНОГ СВЕТА?

смештене у данашњој чувеној палати Спонза. Несташан као и већина момака његовог доба, Марин није само певао серенаде под прозорима лепих госпа на Страдуну, него и марљиво учио. **Захваљујући својој образованости и честитости у двадесетој години постао је члан Великог већа, заједно са својом браћом. Тада је тај положај имао важност готово министарске фотеле.**

Али, тако немиран дух као што је био млади Геталдић није могао да се задовољи седницама Великог већа и погледима најлепших девојака дубровачких. Ускоро креће на шестогодишње путовање по Европи, где је наставио да усавршава знање математичара и физичара. Јер, за разлику од уметности човек који је желео да дозна шта се догађа у светској науци морао је то да потражи ван Дубровника.

Остало је нејасно ко је новчано помогао ово дуго и изузетно плодно путовање младог Марина Геталдића.

дића. Можда је то учинила сама Дубровачка Република, држећи се закона који је прописивао да се даровитим ученицима, који немају довољно сопствених средстава, омогуће стипендије на страним универзитетима. Ма како било, Маринов пут у Европу био је путовање у науку.

ПУТОВАЊЕ ЕВРОПОМ

Прве године свог путовања Геталдић је провео у Риму где је био ученик Клавија и Гринбергера, двојице познатих математичара. Убрзо се показало да је млади Дубровчанин од ученика постао саговорник својим професорима о многим значајним проблемима математичких наука. До краја свог живота он ће остати у преписци са њима, а они ће му својим познанствима и утицајем омогућити да одржава везе са највећим научним именима Европе...

Из Италије је Геталдић отпутовао у Енглеску, а 1599. године стигао у Белгију. Следио је затим значајан пут у Париз.

Учио је брзо али и схватао да му предавања која је слушао на познатим универзитетима Европе не пружају оно што би желео. Зато се запутио у Париз са жељом да упозна Франсоа Вијета. Овај славни математичар, иначе правник по струци и саветник краља Анрија IV, поставио је темеље модерне алгебре и утврдио путеве стварању и развоју аналитичке геометрије. Већ славан по својој симболици, чиме је омогућио да се својства једначина и њихових коефицијената и корена изразе општим формулама, што чини познато Вијетово правило, овај научник светског гласа примио је срдечно младог математичара из далеког Дубровника. Своје поштовање према иначе скромном Геталдићу Вијет је ускоро показао и тиме што му је дао да штампу приреди оригиналну математичку расправу „О решењу бројних једначина“. Марин је то учинио са задовољством и врло успешно.

Али, још увек жељан новог и несазаног, Геталдић одлази у Падову где је предавао чувени Галилео Галилеј. И опет се успоставља однос не професора и ученика, него присто пријатељство два изузетна ума, о чему сведоче и два Геталдићева писма пронађена у Галилејовој заоставштини. На жалост, писма великог италијанског научника упућена свом пријатељу у Дубровник никада нису пронађена, иако постоје јасни докази да је ова кореспонденција била жива и значајна...

Свестраног Геталдића можда је највише занима-

ла **оптика**. И као што су многи делови његовог живота и врло богатог рада обавијени тајном, тако још није поуздано утврђено да ли је овај Дубровчанин конструисао телескоп пре знаменитог Њутна.

Када је Исак Њутн пронашао телескоп, један од најзначајнијих проналазака не само у оптици и један од оних изума који су целом човечанству „отворили очи“, италијански научник Буратини писао је свом колеги Буџиоу, француском астроному. У писму које носи датум од 7. октобра 1672. године и које се данас чува у националном музеју у Паризу, Буратини пише и ово: „У Дубровнику, који се некад звао Епидавр, најстарији и најславнији град Илирије, постоји још и данас сличан инструмент — уколико га није уништио последњи земљотрес — помоћу којег се лађе које плове Јадраном могу видети на раздаљини од 40 до 50 километара и које инструмент толико приближи као да су у самом Дубровнику“

ДОБОШ БЕЗ ДНА

Буратини каже да је за овај телескоп најпре чуо у Бечу 1656. године од неког Дубровчанина, према чијем је опису инструмент личио на суд за мерење жита. После десет година о томе му је причао и један лекар који је провео десетак година у служби у Дубровнику и који је говорио да инструмент личи на добош без дна.

Ако је телескоп у Дубровнику одиста постојао, он мора да је дело Марина Геталдића. Наиме, како је описан, састојао се од параболног огледала које је било на дну добоша и давало реалну слику предмета посматраног помоћу лупе. А Геталди је био један од највећих мајстора у изради параболних огледала и само он је могао пре свих да конструише овакав телескоп...

Међутим, Буратини се с разлогом чуди како је такав проналазак могао да остане сакривен толико година. Исто питање постављали су и многи други.

Ако је Марин Геталдић заиста пронашао телескоп, а многе чињенице сведоче у прилог њему, онда је у томе претекао Исак Њутн. Ипак, иако је изумео ову чудесну справу пре великог енглеског научника, за развој науке у свету то није могло имати значаја јер се за њега изван Дубровника није знало: са својим телескопом Геталдић, на жалост, није могао да утиче на развој астрономије онако како је то учинио Њутн.

Али, какав је био Геталдићев телескоп и да ли је био значајан за његову Републику?

За град који је, ипак, имао много разлога да се боји за своју слободу од изненадних напада лађа, без обзира под којом заставом оне пловиле, овај инструмент био је и те како важан за одбрану, због чега је, највероватније, чуван као најстрожа државна тајна. Тада се, можда, Геталдић — родољуб повукао пред научником у себи, јер слобода града-републике била је изнад личних интереса...

АНЂЕО У ЖИВОТУ, ДЕМОН У МАТЕМАТИЦИ

Када је 1626. године умро у својој кући у Дубровнику, Геталдић је имао 58 година.

За овог научника познатог савременицима по изузетној скромности и фанатичној оданости науци, наш велики математичар Михаило Петровић написао је 1937. године у извештају Српској академији наука и

уметности после прославе тристогодишњице Декартове аналитичке геометрије: „Да је он своје методе допунио увођењем координатног система и координата, заузео би место које је, при стварању аналитичке геометрије, судбина доделила Декарту“.

А колико је Геталдић успео да научи, колико је он заиста знао, најбоље сведочи запис његовог познатог биографа: „Упознао сам га као анђела по ћуди у животу, а као демона у математици“. Сам Марин, у предговору једној од својих књига, које су увек имале и нијансу филозофског, не само математичког и физичког дела, забележио је и следеће: „Више волим да знам него да будем познат, више волим да учим себе него да учим друге“.

Ето, то је био тајанствени „чаробњак“ из Бетине шпиле, по коме је добио име и Геталдус, најпознатији произвођач оптичких инструмената у нашој земљи.

И. Лончар

ОКЛЕВЕТАНИ ВИКИНЗИ

Писац Робин Плејс издао је недавно књигу о викингима у којој, између осталог, поставља питање: „Да ли су викинзи заиста били крвожедни гусари?“ И одговара супротно. Били су, каже Плејс, изузетно храбар — и очајан народ! На море су се, у потрази за бољом земљом, заједно са ратницима отискивале и жене са децом, у отвореним бродовима, без икакве заштите од кише, ветра, таласа... Успевали су да преживе само захваљујући изванредној конструкцији бродова и невероватној поморској вештини.

Овај народ за који је уврежено мишљење да је био суров и дивал, био је, тврди Робин Плејс, напредан и слободуман:

донео је на Британска острва један од првих облика парламента! Осим тога, викинзи су били одлични песници и приповедачи мада нису знали за папир и писаљке. Али, својима у Скандинавију слали су по гласницима поруке. Били су то мањи комади дрвета са урезаним знацима.

Викинзи који су доловили чак на америчке обале нису се могли вратити у родни крај, нити слати дрвена писма. Била је то превелика раздаљина за њихова знања из оријентације. Тако су остајали заувек у „новом свету“, па се дуго није ни знало да су они први Европљани који су открили Америку, вековима пре Колумба.

НАЈУСПЕШНИЈИ
СПОРТИСТА
ГОДИНЕ

Била је Олимпијада у Москви, а на Олимпијади боксер Слободан Качар жестоко се борио. Двадесет трогодишњи момак цедио је из себе у рингу и снагу и умешност и мудрост а понајвише вољу. Док му је колега Шафировић често трчкарао у продавницу „Берјоске“ у Олимпијском селу хвалећи се: „Леле, мајке, шта сам купио!“, Слободан је време између два меча проводио да се концентрише за даље наступе. Да ли ће успети?

Успео је. Добио је батине, али и добро излемао противнике. Био је бољи од њих, најбољи у полутешкој категорији. И као што бива у таквом случају — победнику припада одличје и слава. Слободан је примио златну медаљу, али да би она била тежа, самим тим и слава већа, маштовити су пустили глас: Слободан живи на салашу с братом Тадијом, мајком Станом и оцем Гојком, породица се бави земљорадњом, кућица им трошна, у дворишту кокошке и пумпа за воду, поред пумпе склепан сточић са старим судовима...

ПОНАВЉАО НИ КРИВ НИ ДУЖАН

Ништа од свега описаног. Истина је: Качареви су прича за себе, а два момка, два боксера — Слободан и годину дана старији Тадија, све пре неголи национални јунаци. Слушати их, благодет је за уши. Неко воли ово, неко оно, каже, ми — бокс. Упорним свакодневним вежбањем досегли смо до пристојног нивоа једне вештине. Разлика између нас и врхунског домета у осталим делатностима је у томе што је спорт јавно надметање и што постоје такмичења на којима се најбољем даје медаља. И ту је крај њиховог поимања славе и националног јунаштва изграђеног на спортском резултату.

Прича боксурска Слободанова и Тадијина нешто је сложенија.

Гојко и Стана Качар живели су са три сина у

Језеру поред Јајца. Најмлађи — Слободан био је кржљав и гегао се у ходу. Због тога га је мајка из милоште прозвала — Љушом. Најстарији син Срето трудио се у школи, марљив је био и Тадија, али Љуша никако да наниже све „петице“. А отац је желео баш то. На крају школске године наљутио се и скокнуо до учитељице Зекире.

— Овако, ил' да Љуша прође с петицама, ил' га обарај да понавља!

Учитељица се збунила, али ни да чује о поклањању. За њу је и „четворка“ била изврсна оцена. Тако је будући олимпијски победник понављао први разред основне школе. И данас то пребацује оцу. Гојко ћути, види да је крив.

Године су пролазиле. Иза браће остале су успомене и понеки ожиљак зарађен у игри. Слободанов је веома видљив: нос му је деформисан. Недавно су маштовити и то објаснили — од бокса! Ни случајно. Главни „кривац“ је коњ. Пасла животиња на ливади, а мали Љуша је „чачкао“. Ритнула се и закачила га по глави, по носу. Имао је луду срећу: само га је окрзнула.

Тешко су се браћа Качар сналазила у Новом Саду када се цела породица пре осам година доселила у село Ветерник, тик уз град.

Вредне руке Гојкове и Станине, дотеривале су кућицу са пространим двориштем и окопавале окућницу, деца су ишла у школу и помагала на

њиви, а цела породица живела је сложно као једна душа. И данас је тако, осим што Срето и Тадија имају сваки свој стан у Новом Саду, а и нова велика породична кућа у Ветернику скоро да је готова. Гојко ради у једном предузећу, Тадија

треба да положи још један испит па да дипломира на факултету, Слободан је на четвртој години студија. Кад Стана помене Тадији његов стан у Новом Саду, он је загрли и каже:

— Мајко, све је то наше!

ПРЕКО СТОЛА У ЗАГРЉАЈ

Кућа Качаревић, коју од асфалтног пута дели двадесетак метара, а од комшије Пере само плот

УПОРНА ПРИШИПЕТЉА

ОСВАЈАЧ ЗЛАТНЕ МЕДАЉЕ У БОКСУ НА НЕДАВНО ЗАВРШЕНОЈ ОЛИМПИЈАДИ НЕ ЖИВИ НА САЛАШУ, НЕ БАВИ СЕ ЗЕМЉОРАДЊОМ И НЕ СМАТРА СЕБЕ НАЦИОНАЛНИМ ЈУНАКОМ.

(еј, зар је то салаш!), гледају је у које се они поватдан свијају. Слободан живи с оцем и мајком, али је и у Тадијином стану код куће. У Гојковом дому легао се сав комшилук да на телевизору гледа Љушину финалну борбу у Москви. Срца су се стезала. Мајка Стана вртела се по дворишту, бајаги послом. Никада није гледала синове како боксују, премда зна доста о боксу јер стално слуша њихове разговоре.

— Како да гледам да ми бију дете! Кад беше оно у Москви, срце хтело да ми препукне. Најпосле, онај мој матори излетео у двориште и полетио ми у загрљај. Није хтео ни сто да обиђе, него преко њега!...

Тадија, већ окићен медаљом са минувше олимпијаде у Монреалу и светског првенства у Београду, истина не златном, био је у Москви да се нађе уз брата. Путовао је са туристичком агенцијом. За време предаха између рунди Љуша тако рећи није ни слушао тренере већ је погледом тражио брата у гледалишту. Самостални су у ставу и понашању, а не могу један без другог. Заједно тренирају, исти факултет похађају, ништа не чине док се не договоре. Пошто боксују у истој категорији, требало је да Тадија, као бољи, путује у Москву. Није хтео, желео је да брату пружи прилику, Олимпијада се одржава сваке четврте године, ко зна шта се може догодити до следеће.

Чим се Љуша вратио из Москве и у поноћ пристигао у Ветерник, на улазу се слегло цело место. До куће је ношен на рукама. Комшија Пера је целог дана на пакленој врућини повезивао жице по бандерама; расвета у дворишту Качаревих морала је да блешти. И блештало је, и певало се, три хармонике су свирале, коло се вило, „да је пала киша, кап не би оросила земљу од људи“ који су запосели двориште и околину. Васелио се Ветерник скромном младићу, частили су Гојко и Стана, „није важно колико смо потрошили, наше је дете“, био је то празник обичног човека. Слобу су сваки час дизали на рамена и носили по дворишту. Нек се види, нек се зна ко је најбољи на свету.

ХОЋЕ И МОЈ БРАТ!

Када су се Качари доселили у Ветерник пре осам година, Тадија и Слободан готово нису

знали шта је бокс. Једног дана гледали су на телевизији Вујина и Парлова. Љуша се сместа загрејао: биће боксер или ништа. Имао је петнаест година и изглед „костурка“. Навалио је на брата да пронађе боксерски клуб у Новом Саду и пријави себе и њега. Тадија се изненадио. Међутим, Слободан га није остављао на миру. Потражио Тадија клуб, али промашио обрео се на фудбалском терену „Војводине“. Кад је већ био ту, решио је да се распита. Тренер, млади човек, рекао му је кратко да иде у економат по опрему.

Слободан се одушевио, али бокс му није избијао из главе. Најзад, Тадија је пронашао боксерски клуб. У сали се налазио тренер Никола Дробац и група омладинаца. Младић је бојажљиво пришао Дропцу и поменуо упис. Уместо објашњења, тренер га је одмерио, упитао има ли на себи гаће и утерао у ринг.

— Престравио сам се кад су ми навукли рукавице! — мирно се враћа на то време Тадија. — Гледам их као чудо. Нећу ја у боксере, то хоће мој брат Љуша. Приведоше једног омладинца из групе, па другог и трећег, све сам их редом измлатио онако сељачки, го и бос, само у гаћама!

Лепо је било Тадији у фудбалском клубу, опрема коју никад дотле није имао у руци привлачила га је, трава се зеленила, а у боксерској сали воњ зноја, немаштина. Ипак, остао је с Дропцем. Слободановој срећи није било краја кад га је Тадија после два дана довео пред тренера и стидљиво рекао:

— Хоће и мој брат!

Касније се Дробац хвалио пријатељима Тадијиним талентом:

— Нашао сам момка к'о гром, ал' има брата пришипетљу, но нека га, нек иде уз њега!

Упорном вежбом и одрицањем браћа Качар винула су се у врх нашег бокса. Тренирају сваког дана, просечно по четири часа: трчање, дизање тегова, гимнастика, ударање у „цак“ и „крушку“, лези, устани, лези, устани... На тренингу изгубе сваки по три килограма. Обично у вежбању боксују 15 рунди. Спарингују један другом. То је прави бокс, ударци пљуше. Нису као од брега одваљени, нису ни гомила мишића за дивљење...

Слободан Качар о боксу:

— То је једини спорт у којем нема забушавања!

Миленко Тодоровић

Кад не боксује, олимпијски прван учи

Мајка Слободана и Тадије Качара никада не гледа борбе синова. Јесте једном, али се преставила што јој „бију дете“.

ХИТ-СТРАНА

СРЕБРНА КРИЛА

Велика јесења турнеја популарних „крила“ још једном нас је уверила да овај загребачки састав, који од овог лета броји пет чланова, на домаћој музичкој сцени нема конкурената. Над то нажемо мислимо пре свега на њихову популарност, продају плоча, изглед, али и квалитет који им је дуго оспораван. Слободно можемо рећи да су СРЕБРНА КРИЛА псп-група до те мере професионална и увенчана да јој чак и многи други које бије глас да су прави професионалци могу позавидети. У то смо се уверили крајем септембра када су у Дому синдината у Београду за седам дана одржали четрнаест концерата пред препуном двораном.

Слушајући и гледајући њихове „шарене“, на моменте „луцнасте“ наступе, пре свега смо се добро провели, а то је уосталом и оно најважније што се тражи од овакве врсте забаве. Јер за музику коју „крила“ презентирају нису потребни беспресорни музичари, колико су неопходни добри свирачи, певачи и забављачи. СРЕБРНА КРИЛА су нам доказала да нису тек тако успела да продају милионе плоча и да се својом песмом уселе у наше домове.

Један од највећих планова групе је продор на западно тржиште. Влада, Ади, Даво, Душко и Муки су оптимисти. Прва сингл-плоча на енглеском већ је снимљена. Очекују се резултати и можда уговор са познатом фирмом из Савезне Републике Немачке. Уколико успеју, било би то велико признање нашим музичарима.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ ШЕСНАЕСТ ГОДИНА

Музика и текст: Ђ. Новковић
Изводе: Сребрна крила

Шеснаест година,
први пут љубиш ти,
не, није задњи пут,
то су само снџи.
Јер још си мали цвијет
да би знала све.

Шеснаест прољећа
сањала си снџе,
шеснаест година,
први пут љубиш ти,
не, није задњи пут,
то су само снџи.
Јер још си лептир млад
који љубав плете.

Шеснаест прољећа
још си увијек дијете,
шалала, шалали
само сањаш ти.

Берза плоча

Купила бих добро очуване ЛП плоче BEAT LESA: „Rubber Soul“, „Revolver“, „Abbey Road“ и „Meet the Beatles“ Драгана Нуић
Пржине 2
58350 Метковић

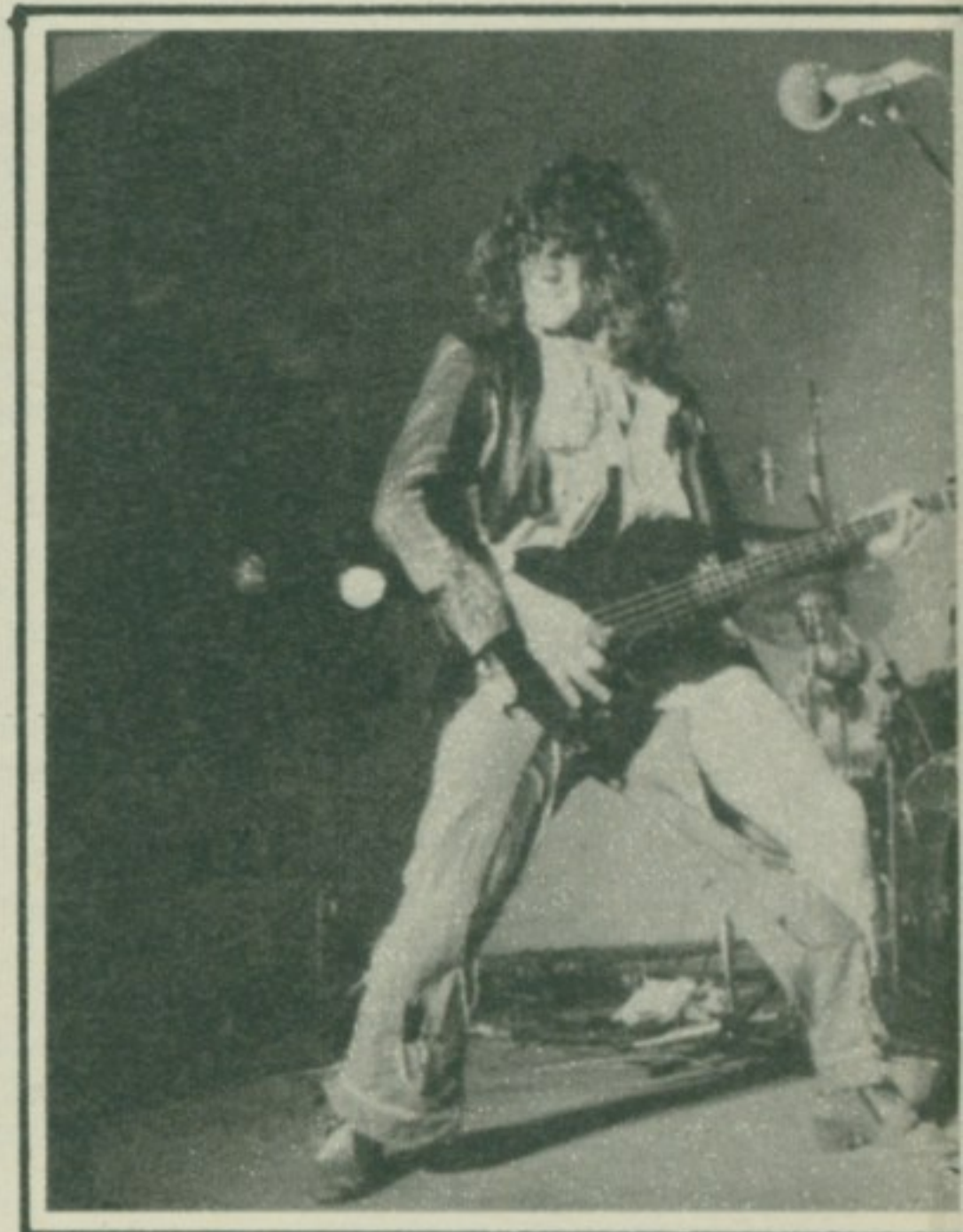
Продајем или мењам добро очуване ЛП плоче: „Souvenirs“ (Demi Rousos), „Сребрна крила“ (СРЕБРНА КРИЛА), „Communique“ (DIRE STRAITS), „Stateless“ (Lene Lovich), „Oceans of Fantasy“ (BO NEY M), „Горим од жеље да убијем ноћ“ (Слађана Милошевић), „То је оно право“ (BATRENI ПОЉУБАЦ), „Parallel Lines“ (BLONDIE), „Ручни рад“ (JES И СОЛ), „In Throught the Out Door“ (LED ZEPPE LIN), „Diamonds for Breakfast“ (Amanda Lear), „Wish You Were Here“ (PINK FLOYD) и „Ska 'n' B“ (BAD MANNERS). Такође продајем и 70 сингл-плоча.

Дарко Бешески
Мирче Ацев 82
97500 Прилеп

АТОМСКО СКЛОНИШТЕ

Популарна група из Пуле АТОМСКО СКЛОНИШТЕ одлучила се за самосталну турнеју тек после три године рада. Почетком лета одржали су спектакуларни концерт у свом родном граду, да би се ове јесени са истим програмом представили и београдској публици. Око десет хиљада поклоника „атомаца“ рјизишли су се задовољни јер су се вокални солиста Срђо Блажић и басиста Бруно Лангер представили у најбољем издању. Повратком клавијатуристе Едија Канцелара добијен је нови квалитет у звуку, а за поменутом тројицом нимало нису заостајали Саша Дадих и Драган Гужван. Њихов двочасовни програм уверио нас је да су у вокално-инструменталном приказивању готово без мане.

АТОМСКО СКЛОНИШТЕ је за нешто више од три године постојања снимило три албума и неколико синглова, док се у најскорије време очекује промоција и четвртог ЛП-ија снимљеног уживо. Композиције „Поморац сам, мајко“, „Дјевојка број осам“, „Паклени возачи“, „Инфаркт“ и „Не цвикај, генерацијо“ већ месецима се слушају. Велике заслуге за

НОВЕ ПЛОЧЕ

Ево једног освежења у диско-продукцији, прве сингл-плоче ЗОРАНА МИЛАДИНОВИЋА која нам доноси две композиције: једну

ЗОРАН МИЛАДИНОВИЋ

JOŠ UVEK JA BIH HTEO
LJUBAV MOZE SVE

ЗОРАН МИЛАДИНОВИЋ

у диско-ригму и једну лагану ствар. Музика и текст су у чврстој вези јер Зоран подједнаку пажњу посвећује и једном и другом. Песме делују прожимаљено, а техника певања је подређена осећајности. На овом синглу Зоран прати ГЕНЕРАЦИЈА 3 с којом ће овај певач снимити и други сингл који је већ у припреми.

Зоран је први значајнији наступ имао у Суботици 1978. када је освојио прву награду публике. Саи су тада с правом очекивали даљи успон овог младог Крушевљанина који последњих година живи у Београду. Међутим, више од годину дана ништа нисмо чули о њему. Плавокоси момак који је побрао аплаузе публике на фестивалу „Омладина 78“ сада нам изгледа много сигурнији у себе. Композиције са Зорановог репертоара пажљиво су одабране јер он сваку песму мора прво да осети да би могао и да је пева.

Са Зораном последњих месеци ради група БЕОГРАДСКИ ШОУ КВИНТЕТ који чине: Оливер Полак (клавијатура), Душан Поповић (бас), Бранко Пешић (гитара) и Зека Бешић (бубњеви).

ženska ženske ženski

IN DRUGE DRUGACNE PESMI

ТОМАЖ ДОМИЦЕЉ

„Женска женске женски“ назив је новог ЛП-ија познатог словеначког кантаутора Томажа Домицеља. На плочи се налази седам нумера које су свој коначан облик добиле у једном студију у Лондону. Плоча је технички изврсна, а Томаж Домицељ је још једном потврдио да је комплетан аутор и одличан гитариста.

СРЂАН МАРЈАНОВИЋ

За претходну велику плочу београдски кантаутор Срђан Марјановић добио је велик број похвала. За најновији ЛП „Увек има неки ђаво“ добио их је још више. Стилски изванредно осмишљена, ова плоча пружа комплетан музички доживљај захваљујући надахнутом и последњих годину дана једном новом Срђану Марјановићу.

СЕИД МЕМИЋ ВАЈТА

Многим певачима који афирмацију стекну као вокални солисти неке групе, оног тренутка када се одлуче за самосталан рад, кола пођу низбрдо. То се, међутим, није догодило Сеиду Мемичу Вајти.

Као певач састава ТЕШКА ИНДУСТРИЈА освојио је симпатије многих. Када се група распала, а Вајта вратио у свој родни Травник, сви су мислили да је његова каријера завршена. Истина, у тим првим тренуцима Вајти је било потребно много снаге да сам крене даље. Ипак, пре нешто више од годину дана представио нам се на најбољи начин првим ЛП-ијем „Златна рибица“. Недавно нам је понудио и другу велику плочу „Подошњи валцер“ на којој се, поред насловне, налазе још и нумере: „Не може то тако“, „Било ми је лијепо с тобом“, „Само она зна“, „Мамин савјет“, „Самоћа“, „Заборавићу те“ и „Мајевички ноктурно“. Албум је снимљен уз помоћ групе МЕТАК у сплитском студију Тетрапак, а аутор свих композиција је Рнко Бобан, док се као писац два текста појављује Душко Трифуновић.

успешну пловидбу овог пулског музичког брода у немирним домаћим рокерским водама има Бошко Обрадовић, по многима „душа“ састава, који је у музичким и идејним опредељењима главни навигатор.

КИМ

КИМ је назив једне нове београдске рок-групе која жели да се представи новим звуком и необичним аранжманима. Име групе, коју је основао познати београдски тромбониста Кире Митров, настало је од почетних слова имена и презимена идејног творца, а прихваћено је као КИМ и због тога што чланови састава

на специјализацији у Бостону, на чувеном Беркли колеџу. Сечено знање и виђење светске музичке сцене подстакло га је да оснује групу и свира музику која код нас још није широко прихваћена. „Наша музика је, како кажу они који су имали прилику да је чују, веома занимљива и добра“, рекао нам је Кире Митров. „Још ако је и шира публика прихвати, биће остварена наша највећа жеља“.

браш (бас-гитара). Доминко Ђурић (соло-гитара и вокал), Дражен Јагић (ритам-гитара и вокал), а недавно им се придружио и пети члан Рамо Сеферовић (гитара).

Слободан Васић
Детелићева 4
Велика Горица
(хонорар 150 дина)

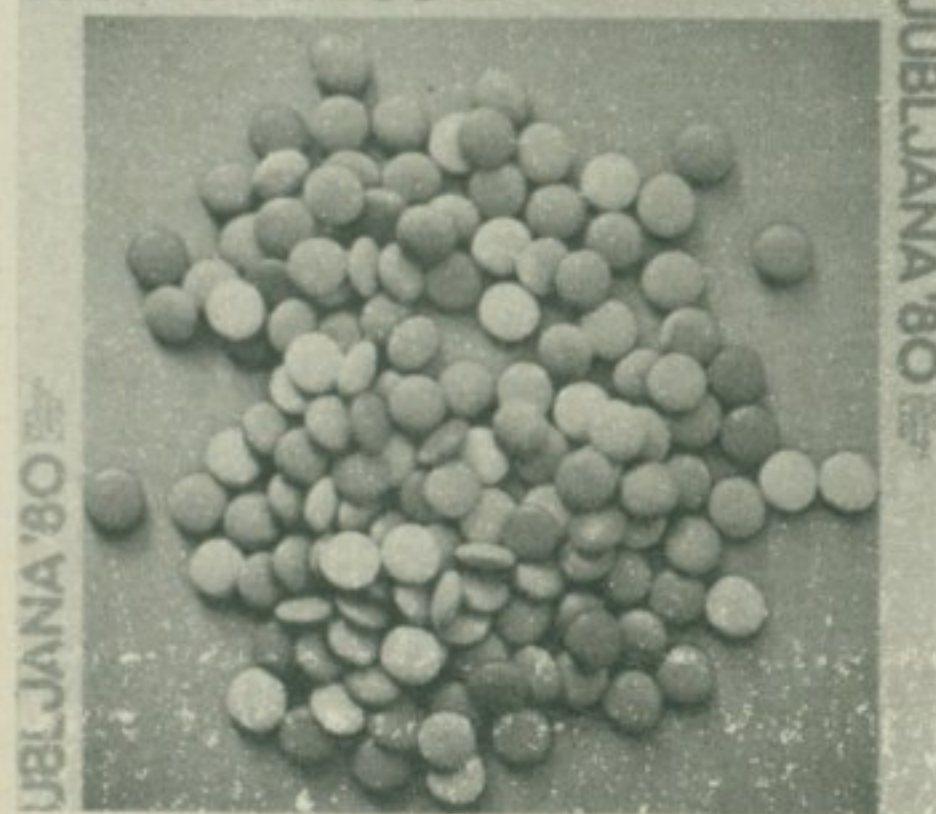
Митров

желе да на симболичан начин дају свима на знање да су они баш ти који треба добром музиком да зачине домаће музичке специјалитете.

Група је недавно издала и прву сингл-плочу која је припремана неколико месеци, док је рад на првом албуму у завршној фази. На синглу се налази композиција „Југославијо“ која је у Раденцима на Фестивалу југословенске оркестарске музике освојила прву награду. Састав КИМ негује музику сличну оној коју нуди Квинси Џонс. То су нумере чију основу чини музичка порука, док је гекст у другом плану. Кире Митров је један од наших најквалитетнијих музичара дувача. Ове године провео је четири месеца

LJUBLJANA '80

LJUBLJANA '80

ЉУБЉАНА 80

„Дани словеначке забавне музике“, одржани ове јесени, представљени су на овом ЛП-ију са четрнаест нумера. Коктел плоча, у издању РТВ Љубљана, нуди нам оне нумере које су имале највише успеха не само кроз фестивалско извођење, већ и касније, код самих слушалаца.

МОЈ ИЗБОР

ЗОРИЦА ДРАШКОВИЋ је ученица из Београда и има петнаест година. Да има истанчан укус доказала је својим избором у којем, поред новијих, има и добрих старих композиција.

ДОМАЋЕ

1. ВРТ СВЕТОСТИ — Игра стаклених перли
2. ЛУНАРНИ МОДУС — Игра стаклених перли
3. НАЈЈАЧИ САМО ОСТАЈУ — Неца Фалн
4. ОЛУЈА — Јосипа Лисац
5. ЛЕЊА ПЕСМА — Леб и сол

СТРАНЕ

1. TUBULAR BELLS — Mike Oldfield
2. HELO I LOVE YOU — The Doors
3. WILD SHIELD — The Doors
4. SHINE ON YOU CRAZY DIAMOND — Pink Floyd
5. SUMMERTIME — Jenis Joplin

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ

ВЕЛИКЕ ГОРИЦЕ

С. О. С. је млада рок-група за коју тренутно знају само млади из Велике Горице. Али, све у своје вријеме. Групу су прије годину дана основала четири младих који су одлучили да се озбиљно позабаве музиком. До тада су свирали за себз и само преко викенда. Изводе стране пјесме, али већ су се окушали и као композитори и то доста успјешно.

Чланови састава су: Златко Ибришевић (бубњеви), Зоран До-

1. ИЗАБРАНА ДЕЛА МАРКА ТВЕНА — у шест књига

Широм света славни Твенони јунаци ТОМ СОЈЕР И ХАКЛБЕРИ ФИН ЧЕКАЈУ ВАС ДА ИМ СЕ ПРИДРУЖИТЕ У НАЈЛУЂИМ АВАНТУРАМА НА СВЕТУ. ДОЖИВЉАЈИ ТОМА СОЈЕРА • ДОЖИВЉАЈИ ХАКЛБЕРИЈА ФИНА • ЈЕНКИ НА ДВОРУ КРАЉА АРТУРА I—II • КРАЉЕВИЋ И ПРОСЈАК • ЖИВОТ НА МИСИСИПИЈУ
Формат 20×28,5, тврди повез, ћирилица. Цена комплекта: 1.900.—

2. I КОЛО — НОВА СЕРИЈА — БИБЛИОТЕКА „БИСЕРИ“

Први пут на нашем језику шест књига бајки народа Далеког истока
КИНЕСКЕ БАЈКЕ
ЈАПАНСКЕ БАЈКЕ
КОРЕЈСКЕ БАЈКЕ
МОНГОЛСКЕ БАЈКЕ
ВИЈЕТНАМСКЕ БАЈКЕ
ТИБЕТАНСКЕ БАЈКЕ
Формат 12,5×19, тврди повез са илустрацијама, ћирилица. Цена комплекта: 600.—

3. X КОЛО БАЈКИ

ГРЧКЕ БАЈКЕ
ИРАНСКЕ БАЈКЕ
ЈЕВРЕЈСКЕ БАЈКЕ
КОРЗИКАНСКЕ БАЈКЕ
ШПАНСКЕ БАЈКЕ
ТУРСКЕ БАЈКЕ
Формат 12,5×19, тврди повез са илустрацијама, ћирилица. Цена комплекта: 360.—

4. IX КОЛО БАЈКИ

БОЛИВИЈСКЕ БАЈКЕ
БРАЗИЛСКЕ БАЈКЕ
БАЈКЕ ИНКА
БАЈКЕ МАЈА И АСТЕКА
ЧИЛЕАНСКЕ БАЈКЕ
ВЕНЕЦУЕЛАНСКЕ БАЈКЕ
Формат 12,5×19, тврди повез са илустрацијама у боји, ћирилица. Цена комплекта: 300.—

ИРО „НАРОДНА КЊИГА“

Препоручује вам

5. I КОЛО — БИБЛИОТЕКА „1001 РАДОСТ“

Сарадња „Народна књига“ — Завод за уџбенике и наставна средства из Београда
Јован Јовановић Змај: МИШЕВИ И МАЧКЕ
НЕШТО ШУШНУ • (Шаљиве народне приче)
Гвидо ТАРТАЉА: МАЛЕ ПЕСМЕ
НА ПЕТИБОРУ ЈЕЗЕРО • Разбрајалице и брзалице
Душан РАДОВИЋ: НИЈЕ ЈЕСТЕ
Григор ВИТЕЗ: ИМАМ КОЊА ЗЕКАНА
ПОШЛА КОКА НА ПАЗАР • Народне песме
Десанка МАКСИМОВИЋ: ПАТУЉАК КУКУРУЗОВИЋ
ЈАРАЦ ЖИВОДАРАЦ • Народне приповетке
Бранко ЋОПИЋ: НИКОЛИЦА СА ПРИКОЛИЦОМ
Формат 21×28, ћирилица, броширан повез. Цена комплекта: 650.—

6. БИБЛИОТЕКА „БАЈКА И ПОУКА“

Сарадња „Народна књига“, „Политикин забавник“, „Веселин Маџлеша“.
ХАЈДИ
ЦАРЕВ СЛАВУЈ
РУЖНО ПАЧЕ
ЕЗОПОВЕ БАСНЕ
ПАЛЧИЦА
ЈОВИЦА БУДАЛИЦА
Формат 20×20, броширани повез, четворобојне илустрације, ћирилица. Цена комплекта: 330.—

7. БИБЛИОТЕКА „ЈА ПРАВИМ БАЈКУ“

Сарадња „Народна књига“, „Политикин забавник“, „Напријед“
ПЕПЕЉУГА
СНЕЖАНА И СЕДАМ ПАТУЉАКА
УСПАВАНА ЛЕПОТИЦА
ПАЛЧИЋ
ИВИЦА И МАРИЦА
ЦРВЕНКАПА
Формат 21×29, броширан повез, четворобојне илустрације, ћирилица. Цена комплекта: 210.—

8. БИБЛИОТЕКА „МОЈ СВЕТ“

Сарадња „Народна књига“, „Политикин забавник“, „Напријед“
НА ЛЕТОВАЊУ
О ЖИВОТИЊАМА
НА СЕЛУ
ВЕЛИКО И МАЛО
ШТА ДАНАС РАДИМ
ТОКОМ ГОДИНЕ
Цена комплекта: 270.—
Формат 20×20, повез броширан са илустрацијама, ћирилица.

ИРО „НАРОДНА КЊИГА“, 11000 Београд, Шафарикова 11
НАРУЏБЕНИЦА — ПЗ 28.11.1980.

ОВИМ НЕОПОЗИВО наручујем књиге под бројевима (наведите бројеве књига које наручујете).....
1. ЗА ГОТОВО — по цени од динара..... коју ћу платити поштару кад ми уручи књиге.
2. НА ОТПЛАТУ — по цени од динара..... коју ћу суму отплатити у..... месечних рата
уз одговарајућу камату. (Најмања рата је 150.— динара). Рате ћу уплаћивати до 10. у месецу до исплате целе
суме. У случају спора надлежан је општински суд у Београду.

(Презиме, очево име и име)

(поштански број, место, улица и број)

(Радна организација у којој је купац запослен)

М.П.

(Овера радне организације
за купце на отплату)

(Потпис купца, бр.п.к. и где је издата)

Купци, који књиге купују на отплату оверавају наруџбеницу у радној организацији где раде, а пензионери приликом куповине на отплату прилажу последњи чек пензије.

Књиге можете поручити:
— Код издавача, 11000 Београд, Шафарикова 11
— У Салону „Народне књиге“, Цетињска 6. У Сервису „Народне књиге“, Николе Спасића 2. Члановима Клуба читалаца „Народне књиге“, стални попуст од 20%.

Vukojev

Р·У·Н·Д·И

Vukojev

Велики избор књиџа за децу и омладину неојходна лекџира за ученике основне школе

1. Јован Јовановић Змај — НОВА РАДОСТ
2. Браћа Грим — БАЈКЕ (избор)
3. Григор Витез — НЕПОСЛУШНЕ СТВАРИ
4. Ћопић Бранко — ЈЕЖЕВА КУЋА
5. Радовић Душан — РАЗБОЈНИК КАЋА И ПРИНЦЕЗА НАЋА
6. Обрадовић Доситеј — БАСНЕ (избор)
7. Ловрак Мато — ВЛАК У СНИЈЕГУ
8. Марк Твен — ПУСТОЛОВИНЕ ТОМА СОЈЕРА
9. Прежихов Воранц — ЋУРЋЕВАК
10. Ивана Мажураић — ПРИЧЕ ИЗ ДАВНИНА
11. Мато Ловрак — ДРУЖБА ПЕРЕ КВРЖИЦЕ
12. Стеван Раичковић — ПЕСМЕ (избор)
13. Андерсен — БАЈКЕ
14. НАРОДНЕ ПЕСМЕ ИЗ НОБ-е (избор)
15. Џек Лондон — БИЈЕЛИ ОЧЊАК
16. Чедо Вуковић — ЛЕТИЛИЦА ПРОФЕСОРА БИСТРОУМА
17. Кочић Петар — ЈАЗАВАЦ ПРЕД СУДОМ
18. Горки Максим — ДЕТИЊСТВО
19. Облак Данко — МОДРИ ПРОЗОРИ
20. Чолаковић Родољуб — ЗАПИСИ ИЗ НОБ-е
21. Матавуљ Симо — ИЗАБРАНЕ ПРИПОВЕТКЕ
22. Јесењин Сергеј — ПЕСМЕ (избор)
23. Капић Насиха — МАСКЕМБАЛ У ШУМИ
24. Шарл Перо — БАЈКЕ СТАРИХ ВРЕМЕНА
25. Андерсен — РУЖНО ПАЧЕ
26. Булајић Стеван — ИЗВИЋАЧИ ВИДРИНОГ ЈЕЗЕРА
27. Неџати Зекерија — ДЈЕЦА ТРИЈУ УЛИЦА
28. Максимовић Десанка — ЗЛАТАН ЛЕПТИР
29. Тартаља Гвидо — КОЛИКО ЈЕ ТЕЖАК САН

Цена књиџа од редног броја 1. до редног броја 29 износи 80 динара

30. Петровић Мирко — БРАНКА
31. Лукић Драган — ДЕЦА И ЏИНОВИ
32. МУДРОСТ ДУГИНИХ БОЈА (бајке и легенде)
33. Ловрак Мато — ПРОЗОР ДО ВРТА
34. Алечковић Мира — СУНЧАНИ СОЛИТЕРИ
35. Луис Карол — АЛИСИНИ ДОЖИВЉАЈИ У ЗАЧАРАНОЈ ЗЕМЉИ
36. Арђили Марћело — АТОМИНО
37. Пероци Ела — БАКА ПЛЕТЕ РУКАВИЦЕ
38. Пушкин Александар — БАЈКА О ЦАРУ САЛТАНУ, БАЈКА О РИБАРУ И РИБИЦИ

39. Радичевић В. Бранко — БАЈКЕ О ШАЉИВЧИНИ
40. Швоб Густав — БАЈКЕ ИЗ КЛАСИЧНЕ СТАРИНЕ
41. Петровић Мирко — БАЈКЕ ЗА ДЕЦУ И ПРИЧЕ О ДЕЦИ
42. Царић Воја — БЕЛИ ВУК
43. Мало Хектор — БЕЗ ПОРОДИЦЕ
44. Хромаџић Ахмет — БИСТРИ ПОТОЦИ
45. Ћопић Бранко — БОСОНОГО ДЈЕТИЊСТВО
46. Колар Славко — БРЕЗА
47. Бевк Франце — ЦРНА БРАЋА
48. Николески Ванчо — ЧАРОБНО САМАРЧЕ
49. Стоу Бичер — ЧИЧА ТОМИНА КОЛИБА
50. Јовановић Ј. Змај — ДА ЧУДНЕ РАДОСТИ
51. Бевк Франце — ДЈЕЧИЈЕ ГОДИНЕ
52. Селишкар Тоне — ДЈЕД СОМ
53. ДЈЕВОЈЧИЦА СА СЕДАМ ИМЕНА (савремене америчке приче)
54. Твен Марк — ДСЖИВЉАЈИ ХАКЛБЕРИ ФИНА
55. Њемцова Божана — ЗЛАТОКОСА ДЕВОЈКА
56. Ћопић Бранко — ДОЖИВЉАЈИ МАЧКА ТОШЕ
57. Шимуновић Динко — ДУГА
58. Радичевић В. Бранко — ДУХ ЛИВАДА
59. Верн Жил — 20.000 МИЉА ПОД МОРЕМ
60. Родари Ђани — ЏИП У ТЕЛЕВИЗОРУ
61. Данојлић Милован — ФУРУНИЦА ЈОГУНИЦА
62. Сандо Жил — ГАЛЕБОВА СТИЈЕНА
63. Бевк Франце — ГОДИНЕ САМОЋЕ
64. Витез Григор — ХВАТАЈТЕ ЛОПОВА
65. Поповић Јован — ИСТИНТЕ ЛЕГЕНДЕ
66. Лукић Драган — ИЗ ЈЕДНОГ ЏЕПА
67. Пелин Елин — ЈАН БИБИЈАН НА МЈЕСЕЦУ
68. Данојлић Милован — КАКО СПАВАЈУ ТРАМВАЈИ
69. Јаневски Славко — КАРАМБА БАРАМБА
70. Киплинг Раџард — КЊИГА О ЏУНГЛИ
71. Чехов Антон — КРАТКЕ ПРИЧЕ
72. Сушић Дервиш — КУРИР
73. Јершов Петар — КОЊИЋ ГРБОЊИЋ
74. Булајић Стеван — КРИЛАТИ КАРАВАН
75. Ћопић Бранко — МАГАРЕЋЕ ГОДИНЕ
76. Бевк Франце — МАЛИ БУНТОВНИК
77. Хауф Вилхелм — МАЛИ МУК
78. Станичић Анто — МАЛИ ПИРАТ
79. Тиобол Маргарет — МАНУЕЛИНЕ САНКЕ
80. Селишкар Тоне — МАЗГЕ
81. Колар Славко — НА ЛЕЋИМА ДЕЛФИНА

82. НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ
83. Максимовић Десанка — НА ШЕСНАЕСТИ РОЋЕНДАН
84. Диклић Арсен — НЕ ОКРЕЋИ СЕ СИНЕ
85. Ловрак Мато — НЕПРИЈАТЕЉ БРОЈ 1
86. Новак Вјенцеслаз — НЕЗАСИТОСТ И БИЈЕДА
87. Самоковлија Исак — НОСАЧ САМУЕЛ
88. Хромаџић Ахмет — ОКАМЕЊЕНИ ВУКОВИ
89. Лукић Драган — ОВДЕ СТАНУЈУ ПЕСМЕ
90. Мартић Анђелка — ПИРГО
91. Хромаџић Ахмет — ПАТУЉАК ИЗ ЗАБОРАВЉЕНЕ ЗЕМЉЕ
92. Назор Владимир — ПЈЕСМЕ
93. Шимић Шантић — ПЈЕСМЕ
94. Антић Мирослав — ПЛАВИ ЧУПЕРАК
95. Купер Фенимор — ПОСЛЕДЊИ МОХИКАНАЦ
96. Петровић Мирко — ПРИЧЕ О ЉУДИМА И ЖИВОТИЊАМА
97. Микић Алекса — ПРИЧЕ О МАЛИМ БОРЦИМА
98. Степановић Коста — ПРИЧЕ О МАЛИМ ПАРТИЗАНИМА
99. Ћопић Бранко — ПРИЧЕ ПАРТИЗАНКЕ
100. Павичић Јосип — ПРИЧЕ С МОРА И КОПНА
101. Цанкар Иван — ПРИПОВИЈЕТКЕ
102. Кочић Петар — ПРИПОВИЈЕТКЕ
103. Крањец Мишко — ПРИПОВИЈЕТКЕ
104. Дефо Данијел — РОБИНЗОН КРУСО
105. Вучо Александар — САН И ЈАВА ХРАБРОГ КОЧЕ
106. Вајлд Оскар — СРЕЋНИ КРАЉЕВИЋ И ДРУГЕ БАЈКЕ
107. Витез Григор — СТО ВУКОВА
108. Костић Душан — СУТЈЕСКА
109. Петровић Мирко — СВИРАЧ У ДВОРИШТУ
110. Лам Мери и Чарлс — ШЕКСПИРОВЕ ПРИЧЕ
111. Кулиџан Драган — ШУМА И ПАХУЉИЦЕ
112. Тиголић Антон — ТАЈНО ДРУШТВО ПГЦ
113. Вуковић Чедо — ТИМ ЛАВЉЕ СРЦЕ
114. Ћопић Бранко — У СВИЈЕТУ МЕДВЕДА И ЛЕПТИРОВА
115. У СВИЈЕТУ СНОВА (избор бајки)
116. Селишкар Тоне — ВЕЛИКА ГАЛА ПРЕДСТАВА
117. Муравјова Ирина — АНДЕРСЕН (романсирана биографија)
118. Ленгтон Роберт — ЧАРЛС ДИКЕНС
119. Хауард Џон — ПРИЧЕ О МАРК ТВЕНУ
120. Муравјова Наталија — ВИКТОР ИГО

Цена књиџа од редног броја 30. до редног броја 120. износи 55. динара

Непотребно прецртати

ИРО „ВЕСЕЛИН МАСЛЕША“ — ООУР „БЕОГРАД“
Београд, Томазеова 26, тел. 492-348

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наруџујем следеће књиџе из библиотеке „Ластавица“

(читко уписати бројеве из огласа)

Износ од динара уплатићу на следећи начин:
а) ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ (плаћање поштару приликом пријема књиџа) — (најмања поруџбина 110,00 дин).
б) НА ОТПЛАТУ редовних месечних рата по пријему књиџа и уплатница.
(Најмања рата 150 динара, а најдужи рок отплате 12 месеци са каматом 1—5%, зависно од броја рата).
За купце на отплату обавезна је овера наруџбенице. Пензионери прилажу претпоследњи чек од пензије.

(место и датум)

(Презиме, очево име и име)

(занимање, назив и адреса ООУР — радне организације)

(број поште, место становања, тачна адреса стана, телефон у стану)

(Овера радне организације)

(Својеручни потпис)

РОГАЛОВО КРИЛО

Цица вам овога пута поклања делтаплан — играчку. Уједно користи прилику да вас упозна са историјом ове интересантне летелице која је измишљена као кочница. Радећи на пројекту свемирских летелица „Аполо“ и враћања капсула на земљу, Френски Роголо је пронашао једну врсту крила које је имало улогу кочнице, па је схватио да оно може да има и другу примену. Тако је рођен први делтаплан који веома брзо постаје спортска дисциплина. У почетку су се на прсте могли избројати његове присталице. Од 1965. године постаје све популарнији у САД и Аустралији, а 1970. стиже и у Европу. Први Југословен полетео је на овом „змају“ 1973. године, а касније се оснивају клубови у Љубљани и Загребу.

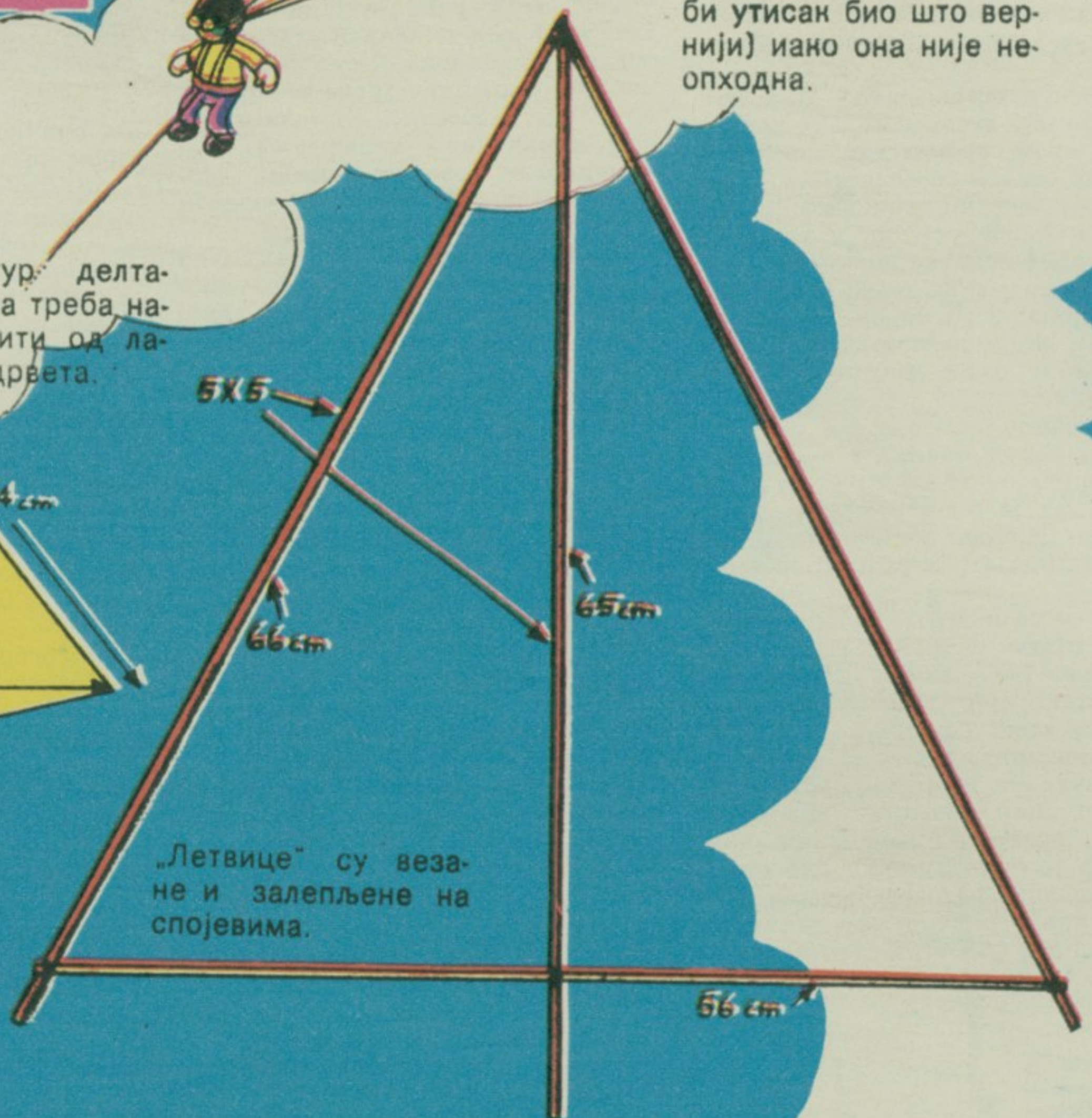
Ако се будете придржавали Цициних упутстава, и ваше Роголово крило винуће се високо у небо попут оног правога. Али пазите, оно је веома лако и не треба га пуштати када је ветар јак. Зато ће при ветру средње јачине брзо узлетети и једриће ваздухом док год будете хтели.

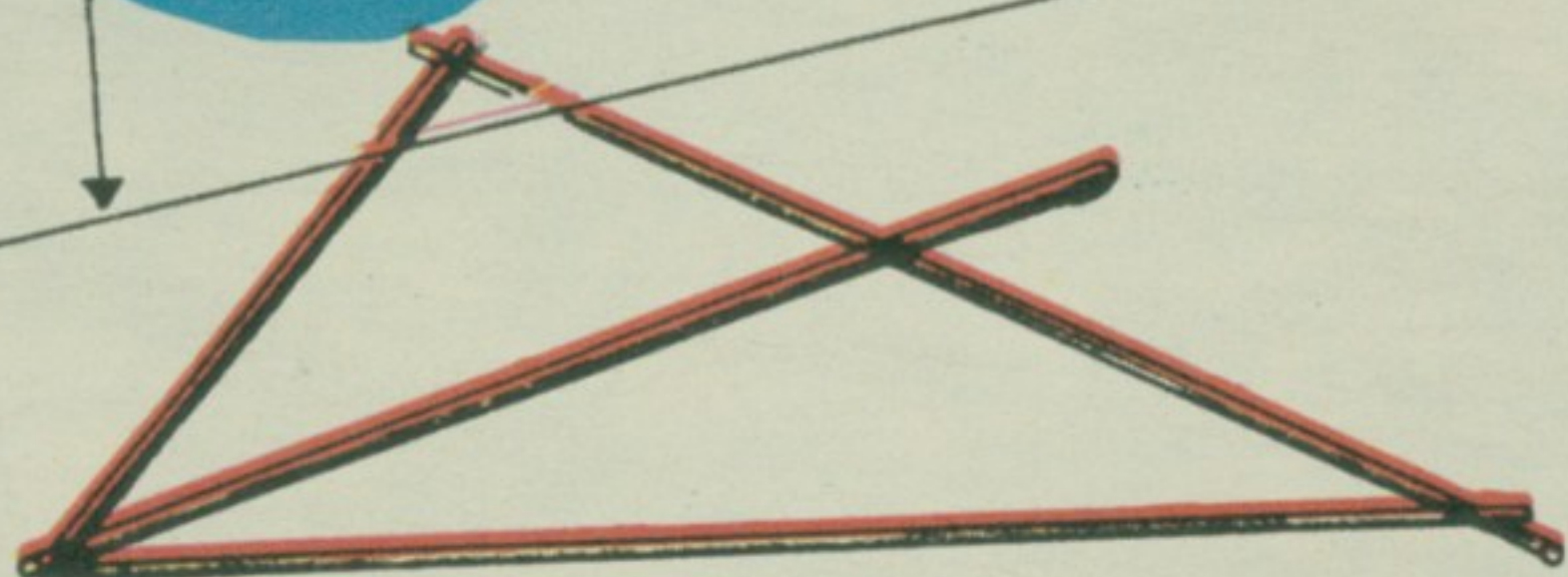
Делтаплан у лету. „Пилот“ је мала лутка да би утисак био што вернији) иако она није неопходна.

Костур делтаплана треба направити од лаког дрвета.

30 cm

Склопљени костур делтаплана.

Дугачка црева надула су се од ваздуха. Сребрнasti кругови раштркани по трaви почели су једва приметно да се померају. Личили су Квинсију на језерца кључале живе чија се површина уздиже, спушта и пресијава.

— Балони — рекао је.

— Да, господине Квинси, балони. Гувернер Паредe био је, као и увек, беспрекорно учтив.

— Хеликоптери су неупотребљиви већ и због буке коју праве — додао је гувернер. — Обични авиони са утврђеним крилима исто тако не долазе у обзир из очигледних разлога. Антигравитациони уређај о којем сте нам причали...

Насмешио се и завртео главом чија се ћела пресијавала на страном сунцу.

— Не, драги мој господине Квинси, морамо да се држимо балона. Видите, чак су нам некако и прирасли за срце. У читавом свету, у читавој овој галаксији о чијим нам чудима причате, ништа се не може упоредити са доживљајем летења балоном. Моја кћер ће вам рећи. Је ли тако, Естелита?

Естела је незадовољно скупила усне.

— Још само кад би нас пустио с узде, оче. Овако није много узбудљиво.

Квинси је осетио жељу да добро испраши ову девојку која се шепурила у свом сребрастом ловачком костиму, не би ли схватила да у свету — чак ни у чудном свету планете Вербануса, ни у главном граду ове шпанске колоније Хидалгу — не ужива свако повластице које она узима здраво за готово. Знао је да је та помисао несмислена али би и даље сматрао батине оправданим.

— Полетео је!

Први балон бласто се нишао на поветарцу, лежећи и сплету ужади на којима је висила коња као у колевци. Његова облина пресијавала се на пријатном сунцу Вербануса.

Већ су се и други балони нади-мали, дизали и храбро отискивали у јутарње небо, али само да би одмах стали, јер још су били на краткој узди. Техничари и радници причвршћавали су за њих корпе од челика и пружа. Други радници ширили су челичну мрежу по трaви, борећи се с њеном тежином. Мрежа је била дугачка око сто и широка око педесет метара. Два њена краја радници су закачили за прва два балона. Други радници

ЛОВ

већ су чекали са још једном мрежом.

Посматрајући Естелу с уздржаним презиром — својим уобичајеним ставом према онима који се сматрају предодређеним да буду изнад осталих смртника — Квинси се питао зашто је био толико глуп да прихвати дон Паредeову понуду и придружи се његовој отменој кћери у лову. Чак и новинарска радозналост требало је да има граница. Није било неопходно учествовати у овом спорту да би се писало о његовој окрутности.

Али, за кајање је било касно. Естела је већ повела Квинсија ка последњем балону. Ускочила је у корпу с гипкошћу јагуара која се, помислио је Квинси, слагала с њеном крволочном нарави. Он сам намерно се узверао тешким, неспретним покретима и с треском скочио на метални под корпе.

— Лакше, лакше! — узвикнула је Естела кроз смех којим није сасвим успела да сакрије свој презир према његовој неспретности. — Корпа није толико јака! — Мислим да вас остац тражи рекао је Квинси.

Дон Хуртадо Паредe пришао је балону и подигао главу ка њима. Естела се ухватила за једно од ужади и нагла напоље.

Први сигнал је примљен — обавестио их је Паредe. — Надајмо се да ће улов бити добар.

Кад би нас само пустио да одлетимо високо, оче, без ужета... — почела је девојка да моли својим размаженим гласом.

— Ово је лов, Естела, а не шетња по облацима — рекао је дон Паредe гласом не грубим, али који не трпи поговрa. Било је ово први пут, колико је Квинси приметио, да је гувернер некоме ушао у реч. То што је прекинуо своју кћер само је подвлачио још једну

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Чак и новинарска радозналост треба да има граница и не мора се у једном спорту учествовати да би се писало о његовој активности.

КЕНЕТ САЛМЕР

од сличности са Земљом: чак и у овом јако углађеном аристократском друштву очеви и деца уједали су једни друге.

— Тебе је страх иако сам прошла обуку... — бунила се Естела гласом који је Квинсију ишао на живце. Тада су се зачули узвици. Продоран звук трубе сместа је створио атмосферу узбу-не.

— Долазе!

Граја се појачала, балони су почели да се њишу и трзају, забрујали су електромотори камиона с котурима с којих се одмотавала ужад. Балони су се отиснули у ведро небо вукући за собом мреже које су се клатиле и извијале попут сребрних змија.

Естела се ухватила за ивицу металне корпе исплетену од пружа и загледала у хоризонт. Квинси је погледао у истом правцу.

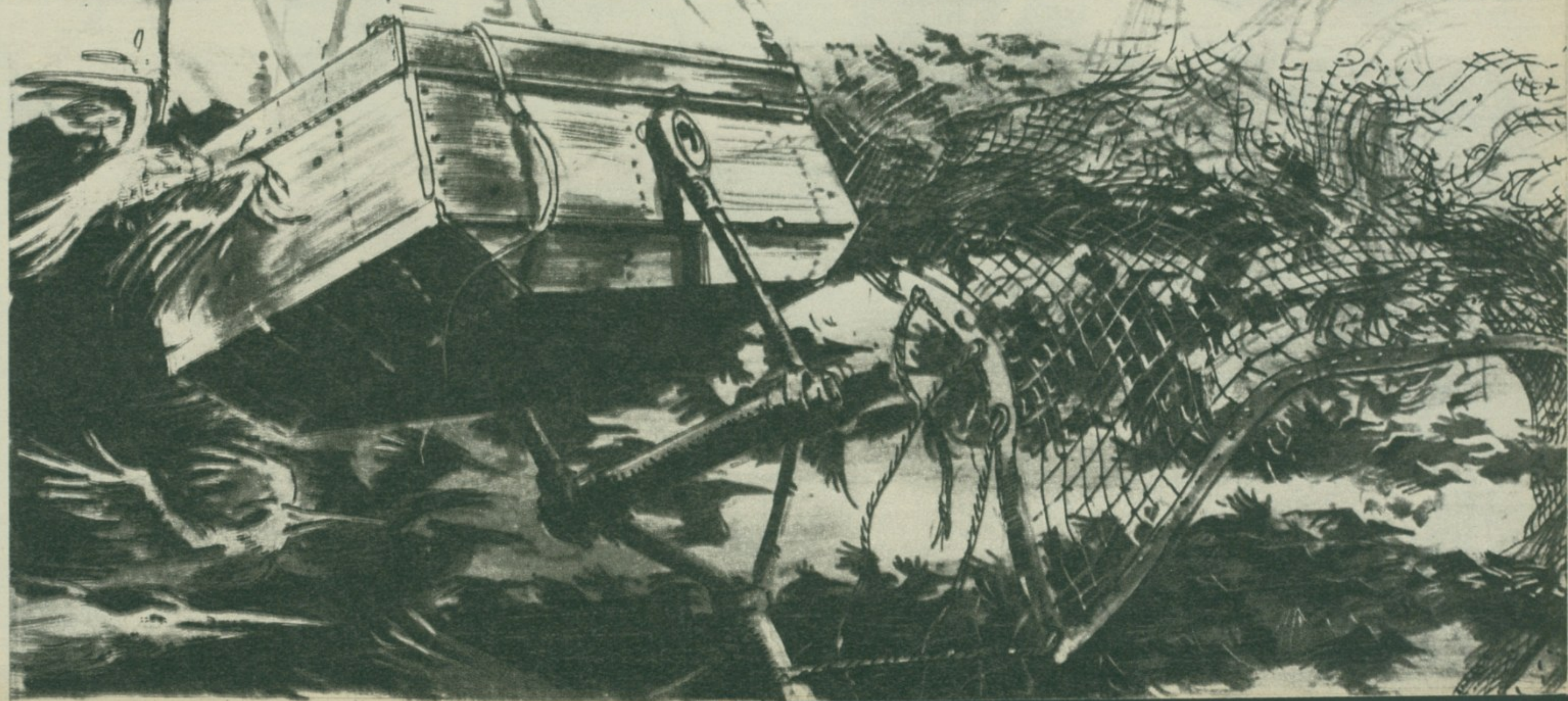
Девојка је дисала кратко и испрекидано, као да је узбуђена видиком. Квинси на хоризонту није видео ништа осим малог жутог облака. Додуше, није га раније приметио. Боја му је била чудна, поготову што није био на страни

неба на којој би га могла прожети сунчева светлост. Али, на овој планети можда су деловали неки други физички закони.

Спустивши поглед, видео је здепасте људске прилике у великој округлој сенци балона. Балон се лагано дизао. Шкрипа ужади и метално шуштање огромне мреже испод њих испуњавало је Квинсију уши, а ипак му је један звук недостајао — брујање мотора. Лет балоном, закључио је он, припада свету снова који је потпуно ишче-зао из његове углавном сувопарне свакодневице.

До Квинсијевих ушију допрла је удаљена тутњава. Прва му је помисао била да то долази стадо дивљих коња. Али, људи у Хидалгу нису знали за коње већ само за коњске снаге, због чега их је требало жалити.

Погледао је у правцу мрље на хоризонту у коју је Естела још зурила као опчињена. Жути облак се повећао. Разлио се по небу, ковитлајући се, ваљајући, уврћући и истежући као да хита испред тајфуна. Тутњава се претворила у клепетање које је Квинсија под-

сећало на пуцкетање хиљада једара на свету.

Камиони су испустили још мало ужета и балони су се попели више. Сада је Квинси видео облак одозго. Жута боја претворила се у жутосиву и тек покоја тачка златасто се пресијавала на сунцу.

Квинси се питао колико је дугачак овај облак. Пет километара? Десет? Петнаест?

Привукла му је пажњу група сјајних мрља на ивици облака. Погледао је боље. Још балона лебдело је тамо ношено поветарцем, вукући своје мреже. Кроз сад већ заглашћујућу буку чуло се и рулање мотора на земљи. Квинси је видео како се тешки камиони сврставају поред друма.

Мрка сенка навукла се као завеса на тле.

— Спремите се за шок, Квинси!

Естела је морала да виче колико ју је грло носило да би надјачала буку. Показала је руком високе зидове корпе који су, као и под, били од челика.

— За случај да нас оне будале не пусте довољно високо!

Било је сасвим очигледно шта Естела мисли о радницима.

— Ако треба да се кријемо, никако не изврнујте! Птице лете брзином од најмање сто километара на час!

Птице.

Дакле, ово није био никакав олујни облак водених испарења, никаква метеоролошка појава. Квинси се изненадио иако је знао да ће видети нешто што још нигде није видео на својим многобројним путовањима по галаксији.

Облак се још више приближио и бука је постала тако јака да се Квинсију чинило да не чује ни сопствене мисли. Балон је ускоро лебдео изнад самог облака који је сада потпуно изгубио своју жуту боју и претворио се у низ смењивих и сивих пруга. Квинси је посматрао реку птица која је неуморно куљала са југа на север стварајући под собом нешто налик на помрачење.

Одједном је схватио каквом силом имају досади и инстинктивно шћепав ивицу корпе. У истом тренутку Естела је викнула:

— Држите се!

Корпа се зачела. Један вид искренуо се и подло треснуо Квинсија у ребра. Мрежа испод њих надула се као завеса на ветру. Једном половином затезила је у

реку птица које су налетеле на њу, таласале је својим ударцима, покушавале да иду напред лепетајући крилима и најзад, ошамућене и окрвављене, падале. Ударци су тако брзо стизали један за другим да је било сасвим немогуће разазнати поједине птице. Изненадна белина крила, облаци перја налик на дим, то је било све.

Балон је поскакивао и тонуо. Корпа се тресла. Челична ужад из камиона која су држала балоне и сама су трпела удар и давала допринос гомили крвавог перја која је расла на трави.

— Пазите, Квинси!

Балон је незнатно потонуо и доња ивица корпе нашла се на путу птицама. Квинси је видео да ускомешани талас иде право на њих. Сагао се. Птице су почеле да ударају у доњу ивицу корпе. Челични зид је одзвањао, корпа се тресла и поскакивала је као да је ударају стотина некића. Окренула се тако да су уврнута ужад закривљена и балон је почео да поиграва.

Када би га ова птичја лавина погодила, мислио је Квинси, смрлетела би га у року од неколико секунди. Зар они доле не виде да треба још мало да пусте уже?

Наједном, ударци су престали и балони су се уздигли, вукући за собом подерану мрежу која се пресијавала металним белом и жаркоцрвеном бојом. Неких петнаест метара испод њих промицала су леђа птица као надошла река.

Нагавиши се преко ивице корпе Квинси је у неверици завртео главом. Ваздухом се проламало лепетање крила милиона птица. Милиона? Извиравале су из хоризонта и непрестано пролазиле, заузимајући у ширину најмање пет километара, мачући неуморним крилима чија су смеђа, светлосива и бела пера блистала на сунцу, док им је перје на грудима горело жутом бојом.

Морало их је бити на милионе и милионе.

Балон се поново спустио. Естела је преко свог телефона у корпи издаје путства људима у камионима и они су скратили ужад. Мрежа је још једном зашла у птицију ураган, још једном је набрекла као једно ошамућене птице падале су на тле.

Естела је окренула Квинсију озарено лице.

— Баш забавно, зар не?

— Гледајте! — узвикнуо је Квинси.

Једно јато птица одвојило се од главног тока и попут баченог копља устремило се право на балон који је држао други крај мреже. Пробушени балон сместа се издувао и корпа је нестала као комад олова бачен у мутну воду. Подерани материјал балона сјurio се за њом уврћујући се као прамен дима.

Естела је крикнула.

Мрежа испод њих трзала их је и вукла; читава њена тежина заједно са тежином другог балона и његовог челичног ужета, вукла је сада о њиховом балону као камен о врату самоубице. Корпа се искренула и спустила, Квинси и Естела сагли су се и шћућурили иза челичног зида. Само неколико метара испод њих пролазио је бескрајан вихор крила, блештавог перја и кљунова оштрих као игле.

Тик под њиховим ногама милиони и милиони тврдих кљунова — бодежа секли су ваздух брзином од сто километара на час.

Квинси је загрлио Естелу, која је врштала.

За неколико секунди наћи ће се усред пакла.

укрштене речи

ГЕОЛОШКА ВРЕМЕНСКА ПОДЕЛА

Геологија је, кажу строги енциклопедијски уџбеници, наука о постанку, саставу, структурној грађи и облику чврсте Земљине коре. Земља се, њена кора постепено формирала а те формације разликују се по променама у органском свету које су установљене према фосилима откривеним у различитим седиментним стенама што су се формирале током трајања појединих периода. Више геолошких периода које чине једну целину називају се доба или ере, а њих је четири. У нашој укштеници за њихова имена резервисана су поља испод бројева 1, 2, 3 и 4.

АУТОР: ВЕ-МАК	1	НАШ ПЕСНИК ДОБРИ- ЦА	ВРСТА ЛОУЧЕЛА- РА	ИВАН КРИЛОВ	ДЕО ФУД- БАЛСКОГ ГОЛА	2	ЗЛАТО (ФР.)	ЗНАК ЗА ФОСФОР	ДРЖАВА У АЗИЈИ
ОПТИЧКА СПРАВА НА ПОД- МОРНИЧУ									
								РАДИЈУМ	
								БУД	
ПОУПРЕД- НОСТ				АРМЕРИ МЕД			НАТРИЈУМ	3	
ОБЛИЧУ				ОСЛАВ БАЛАД					
			КАНАБЕ						
			ВРСТА ПА- ПАГАДА						
ФИГУРА		РАЗНОСАМ АВИЗА							ДРАЖ
ЗНАК ЗА КИСЕЛИК	4								
ВЕО, КОРРЕ- НА				КОЖИ УПРАВО ВОЗУ- ЛОМ					
ПОМАДИ- СКА РАД- НА АВИ- ЖА				ДРЖАВА САД					
				КОЛИКО ДУГО					
ЈАН ХОФМАН			МУЛА		СЛАВИК ЗОРАН			АСТРИ- ОНИ ФУД- БАЛСКИ КАЧЕ	
			ЛИТАР		СЕВЕРНИ ЗЕЛЕН				
РУСКИ ПИСАК МХАИЛ ШЕДРИН									ПИСАК КРИМИН- АЛИСТИЧ- КОГ РОМАНА ПИТЕР
ЗНАК ЗА КИЛО- ЏУЛ			ШНАЈДЕР						
			ДЕО ТЕ- РАПИЈА						
ВОЗНИЧКИ ТЕРМИН (ПОКОНУ РАДЉУ)						ЗИМСКИ СПОРТ			
ТРИЦА ПРО- ДИ	ДЕО КУ- ПАТИЛА					ЕНГЛЕС- КИ РЕДИ- ТЕЉ РАСЕЛ			
	ЗНАК ЗА РЕНДЖЕН								
				ТРОЈИ, ИНЕРТНИ					

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО, Г, поштарина, истрљати, Алач, дати, Н, фаворит, корење, а, Отело, Вк, ода, Естер СА, СПУСТ, т, волан, о, арома, ОС, тт, СЛАЛОМ, а, СКОКОВИ, куп, Мавар.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд, Директор НО „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Раде Шошкић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Ликовно-графички уредници Владимир Горбунов и Соња Јашовић, телефон 326-620. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 15 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

3 месеца	165,00 динара
6 месеци	330,00 динара
1 година	660,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:

3 месеца	330,00 динара
6 месеци	660,00 динара
1 година	1.320,00 динара

Претплата се врши на жиро рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НИП „ПОЛИТИКА“ — ООУР Продаја — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

САД	\$	70.—
СР НЕМАЧКА	DM	124.—
ФРАНЦУСКА	Ffr	290.—
ШВЕДСКА	Škr	292.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr	115.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „ПОЛИТИКА“ код ИНВЕСТ БАНКЕ — Београд, број: 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

5 ИЗУЗЕТНИХ, БОГАТО ИЛУСТРОВАНИХ КЊИГА ОТКРИЋА И ИСТРАЖИВАЊА

- ПОЧЕТАК ИСТРАЖИВАЊА
- НОВИ СВЕТ
- ЗЕМЉА ЗАЧИНА И БЛАГА
- ТАЈАНСТВЕНИ КОНТИНЕНТИ
- ПОСЛЕДЊЕ ГРАНИЦЕ

5 КЊИГА
ЕНЦИКЛОПЕДИЈСКОГ
ФОРМАТА (19 x 27)
2400 СТРАНА
УЗБУДЉИВОГ ТЕКСТА
40 СТРАНА ИНДЕКСА
1000 ЗАНИМЉИВИХ ПОДАТАКА
ВИШЕ ОД 2000
ИЛУСТРАЦИЈА У БОЈИ
140 ГЕОГРАФСКИХ КАРАТА

ЦЕНА КОМПЛЕТА 2.800.— динара.

„ОТКРИЋА И ИСТРАЖИВАЊА“ спадају у научно-популарну врсту књижевности која у последње време побуђује све шире читалачко интересовање. На јединствен и приступачан начин ових пет књига дају преглед човекове радозналости за тајне природе и резултате његових упорних настојања да савлада раздаљине, да потчини простор, да у своју корист упрегне силе природе. На око 2500 страница великог формата представљен је преглед кретања људске мисли на раскршћима цивилизација, везе појединих култура у различитим друштвима и различитим временима, приказана су најзначајнија открића у разним областима људске деловности.

ОТКРИЋА И ИСТРАЖИВАЊА у издању
„ВУК КАРАЦИЋ“

„ЈУГОСЛАВИЈАПУБЛИК“

Издавачка радна организација „ВУК КАРАЦИЋ“, Београд, Краљевића Марка 9

НАРУЧБЕНИЦА

ПЗ 28. 11. 1980.

Књиге можете купити сваког радног дана до 15 часова у ИРО „ВУК КАРАЦИЋ“, Краљевића Марка 9, тел. 620-371, а можете их купити и у нашим представништвима у
Новом Саду —
Лазе Костића 22, тел. 20-339;
Сарајеву —
Симе Милутиновића 10,
тел. 22-773;
Светозареву —
Славке Ђурђевић 55. згр. Б-3,
тел. 23-313 и у
Загребу —
Николе Тесле 14/III, тел. 410-525.

Овим неопозиво наручујем комплет од 5 књига „ОТКРИЋА И ИСТРАЖИВАЊА“ по цени од 2.800.— дин.

ЗА ГОТОВО — плаћање поштару приликом пријема књига.

НА ОТПЛАТУ — у 12 редовних месечних рата. Рате ћу отплаћивати редовно сваког месеца, најкасније до 10-ог у месецу по пријему књига, рачуна и одговарајућег броја уплатница, „ВУК КАРАЦИЋ“. (Непотребно прецртати) Камата ће ми се обрачунавати према броју рата и одређеним законским прописима.

У случају спора признајем надлежности II општинског суда у Београду.

Презиме, очево име и име

Место, дан, месец и година рођења

Занимање

Поштански број и место

Назив и адреса радне организације

Тел.

Адреса стана

Тел.

Овера о запослењу за купце на отплату

Потпис купца

Бр. личне карте

Издате од СУП-а

Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије.

МУШЦЕ

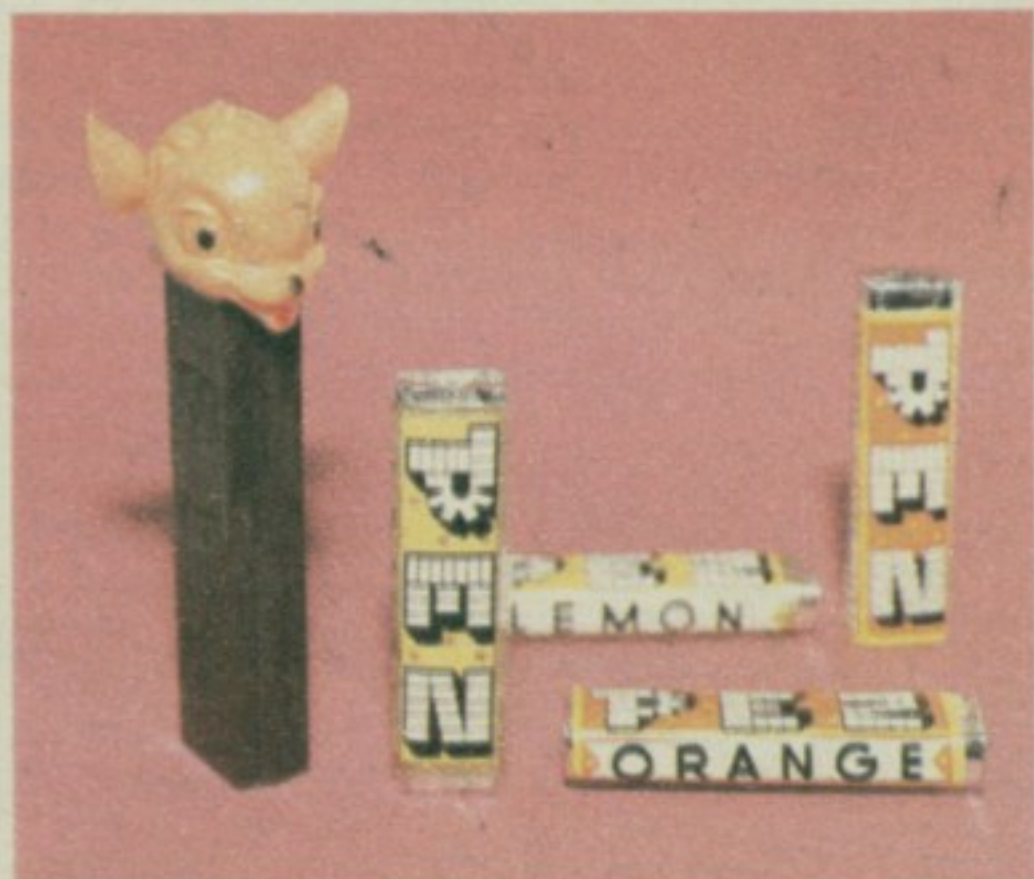
Само за чланове клуба

САМО ЗА ЧЛАНОВЕ РЕЗ КЛУБА

Сваког месеца наирађујемо 1.000 чланова ексклузивним наирадама — PEZ фиџурицама, које се продају широм света.

НАГРАДА У НОВЕМБРУ ЈЕ: РЕЗ БАМБИ
Награђене бројеве РЕЗ чланских караша
објавићемо 5. децембра у „Забавнику“

ПОСТАНИ И ТИ ЧЛАН!
Пошаљи 5 омоџа бомбона PEZ и
попуњен куџон на адресу:
PEZ КЛУБ,
61111
ЉУБЉАНА,
п. п. 8

Купон испуни (штампаним словима) исеци и налепи на дописницу

[illegible]

Презиме и име

[illegible]

Улица и кућни број

[illegible]

Место становања

поштански број

Датум рођења

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД

МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Грађин Забавнице,

НЕ САМО МЕЂУНАРОДНА ХИМНА

Да ли је тачно да је „Интернационала“ једно вријеме била и државна химна Совјетског Савеза?
Читатељка из Осијека

Јесте, од октобарске револуције до 1944. године.

ДА ЛИ САМ НАЈБОГАТИЈИ?

Да ли сам најбогатији Југословен процијените сами: мој отац је приликом рушења једне старе зграде у Аустрији пронашао кутију која је некад вјероватно много вриједила а вреједи ли и данас, то не знам. У њој се налази неколико новчаница од пет милиона марака из 1923, двадесет милијарди марака (штампаних исте године), 10 милиона марака, такође из 1923, и пет хиљада марака из 1922. Не мојте помислити да сам погријешио и да сам погрешно навео цифре: трудио сам се да будем тачан мада вјерујем да ће мало ко повјеровати да постоји новчаница од 20 милијарди марака.

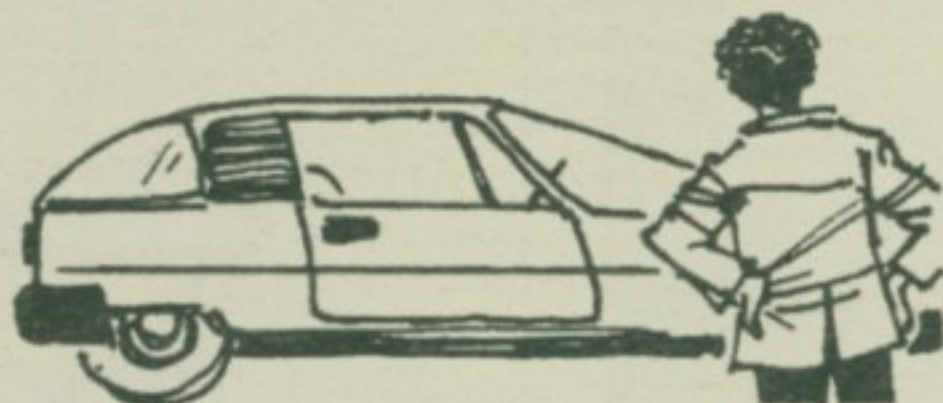
Већ сам се интересовао код немачких банака гдје су ми рекли да те новчанице већ посједују и да нису заинтересовани за њихов откуп. Да ли можда нека наша банка скупила старе новчанице у страним валутама?

Хасе Хајрулаковић
Доња Копривна 117
Цазин

У Народној банци Југославије сазнали смо да њено Одељење за послове трезора повремено откупљује старе новчанице под условом да су добро очуване, да имају нумизматичку вредност и да их, наравно, нема у својим колекцијама. Како су новчанице које поседујеш из не тако давне прошлости, мало је вероватно да их Народна банка у својим албумима већ нема. Ипак, покушај! Одељење за послове трезора Народне

банке Југославије налази се у Булевару револуције 15 у Београду.

Што се тиче тога да ли си ти најбогатији Југословен — проценили смо да — ниси. Сав тај силни новац који имаш, а потиче из времена незапамћене инфлације кад се на пијаци ишло буквално с кофером новца јер је, рецимо, једно јаје стајало и по неколико милиона марака, па данас има само нумизматичку вредност.

УВОЗНИЦИ НИСУ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ

У једном од бројева „Политикиног забавника“ прочитао сам да ће ускоро почети да се производи вектор W 2, аутомобил за који се тврди да ће бити најбржи на свијету. Да ли ће неко наше предузеће почети да увози овај аутомобил?

Веско Ђуковић,
Шула код Пљеваља

Колико је редакцији познато ниједна наша спољнотрговинска организација није, бар за сада, заинтересована за увоз аутомобила који би, заједно са царинским дажбинама, стајао преко пет милиона динара (пет стотина милиона старих)! Осим тога, вектор W 2 се још не производи серијски.

ЦРТЕЖОМ ДО ДРЖАВНЕ СТИПЕНДИЈЕ

Молим те да напишеш нешто о сликару Ђорђу Крстићу?

Стојан Рибар,
Београд

Сликара Ђорђе Крстић, реалисти представник српског реализма, рођен је 19. априла 1851. године у Старој Кањижи. Син сиромашног радника није имао другог излаза него да оде на занат. Међутим, пошто га одређење за које се одлучио његов отац није нимало интересовало, побегао је у школу у Сремске Карловце где је завршио два разреда гимназије. Из Карловца несудбени обућар је прешао у Београд где је завршио још два разреда гимназије и два разреда богословије. У то време

његови цртежи са патриотско-националним темама већ су се прочули па су стигли и до руку краља Милана код кога су наишли на велико допадање. Од допадања до стипендије био је само један корак: тако се 1873. године Крстић обрео у Минхену где је и завршио академију. У првим годинама боравка у Минхену на његовим платнима огледа се несумњив утицај немачких реалиста и барбизонске школе. Настају слике као што су: „Утопленица“, „Анатом“.

„Слепица“, „Писац Јеванђеља“ са карактеристичним и јаким контрастима светла и таме у мрком колориту. Истовремено, Крстић је сликао и идиличне теме којих се није одрекао ни по повратку у Србију. Тако су настали пејзажи из околине Косова Поља, Чачка, Лесковца, манастира Студенице и Жиче. Сликање у природи обогатило је његов колорит који је почео да постаје све светлији. Крстић је радио и на иконостасима за цркве у Старом Адибеговцу и Нишу. Овај други није довршио јер је слика „Смрт кнеза Лазара“ проглашена за сувише профану да би се нашла међу престоним иконама. Последњи већи рад из области религиозне уметности је иконостас у Чуругу који се убраја у најлепша дела овог нашег сликара.

Извесно време Ђорђе Крстић је радио и као наставник у Београду. Ту је направио изврстан број портрета и покушао, без много успеха кажу критичари, да наслика велике историјске композиције. Платна „Бабакај“ и „Обретање главе кнеза Лазара“ које је насликао при крају живота сврставају се у његова најбоља остварења.

За Ђорђа Крстића кажу да је посебна појава у српском сликарству. У време кад је почео да ради у нашој уметности владали су закаснили романтизам и академски реализам који су били потпуно страни његовој природи. Крстићева уметност, по теми и духу веома често романтичарска, одликује се изразитом реалистичносношћу у детаљима. Јаки контрасти светла и сенке, снажни ставови и покрети фигуре, каткад компоновање у дијагонали, уједињени су код Крстића у специфичну целину која је у великој мери одговарала борбеним тежњама његовог доба.

САПУН И ВОДА НЕ ШКОДЕ

Надам се да ћеш и мени помоћи: добила сам мјесечницу у многи ми говоре да се за то вријеме не смијем купати. Зашто? Да ли купање може да изазове какве компликације?

Сузи,
Скрад

Месечница, односно менструација је физиолошка појава и не означава никакво болесно стање. За време њеног трајања неопход-

на је непрекорна хигијена која значи и редовно прање топлоом водом и сапуном чак и неколико пута дневно. Дозвољено је и туширање млаком водом. Због могућности инфекције и запаљења, треба избегавати купање у води сумњиве чистоће (реке, базене, море) и много топлој и хладној.

САМО НА ШКОЛЕ ВИШЕГ РАНГА

Пошла сам у осми разред основне школе и желела бих да постанем саобраћајни милиционер. У коју школу после десетог разреда треба да се упишем и да ли таква школа постоји у Сомбору?
Мини из Сомбора

Завршила сам осми разред осмогодишње школе с одличним успјехом. Хтјела бих да идем у криминалистичку школу, одсјек за наркотику. Занимају ме увјети уписа.

Н. Н.
Лички Осик

Чула сам да у Земуну постоји школа унутрашњих послова у коју могу да се упишу девојке. ако је то тачно, молим те да објавиш њену адресу.

Весна из Деспотовца

Почетком године у једној од Малих пошта објавили смо услове и начин конкурсана за Средњу школу унутрашњих послова „Пане Ђукић“ у Сремској Каменици и податак да у њу, за сада, имају приступ само мушкарци. То је уједно и једина школа ове врсте на територији СР Србије и САП Војводине. Међутим, постоје Више школе унутрашњих послова у Земуну (Цара Душана 196) и Загребу (Шимунска 80) и Факултет безбедности и друштвене самозаштите у Скопљу на које могу да конкуришу и девојке.

ЗАШТО ЈЕ ВИН БЕЧ?

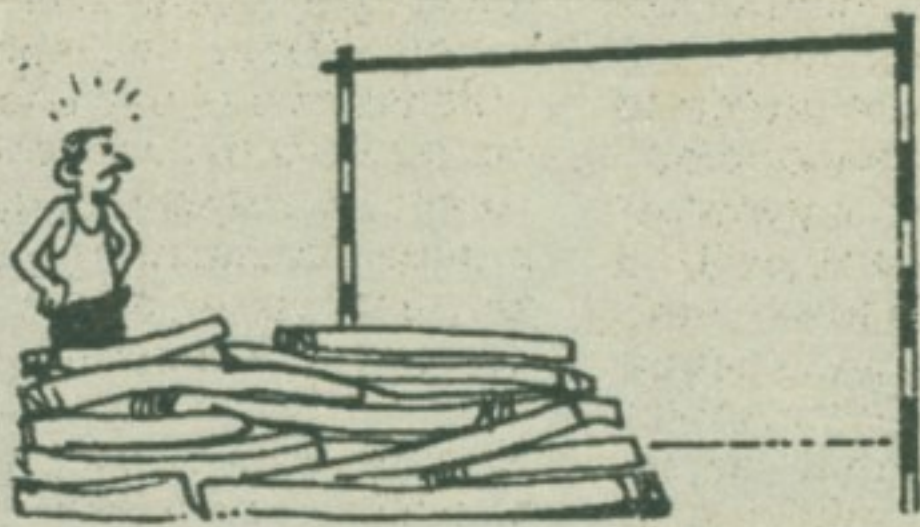
Ми у Југославији главни град Аустрије зовемо Беч. Међутим, у иностранству овај град називају Вин, Вјена, штд. Интересује ме одакле та разлика и зашто се она не појављује и кад су неки други градови у питању?

Војислава Поповић,
Маријане Грегоран 73
Београд

Тачно је да ми у нашој земљи главни град Аустрије називамо Бечом, јер смо израз преузели не од Аустријанаца већ од — Мађара. Аустријанци свој главни град називају Вин (Wien). У нечему си се, Војислава, ипак, преварила: није баш да ми увек користимо „изворне“ називе географских појмова. Тако је, на пример, главни град Француске у нашем изговору Париз, а у француском Пари, Рим је у ствари Рома, Солун — Салоники... и да не набрајамо.

БУВЕ, БАБЕ И ЖАБЕ

Молим вас да ми кажете ко је у праву: ја, кад кажем да бува скочи (не знам колико хиљада пута) више у односу на тежину, или моја другарица која тврди да се то рачуна у односу на дужину? Љубица, Суботица

РУЧНИ РАД — ЈЕФТИНИЈИ

Молим те да ми одговориш којих је димензија доскочиште код скока увис и од каквог је материјала направљено? Интересује ме и где бих га могао набавити и по којој цијени? Уколико располажеш адресом продавца, објави је.

Горан Ђ.
Бања Лука

Доскочиште за скок увис има димензије 4x3 метра. То су заправо душеци од сунђера пресвучени гумираним платном или шаторским крилом. Пошто се ниједна наша фабрика не бави прављењем ових душека, у продаји их нема. Из иностранства се наручују преко „Словенијашпорта“ из Љубљане. Али, зато једноставно и јефтино можеш да дођеш до ових душека уз помоћ неког ко је вешт у кројењу. Сунђер који ти је потребан производи, поред осталих, и „Прва искра“ из Барича, а може да се купи у продавницама пластичних производа или робним кућама. Висина наслаганих душека треба да буде један метар.

СВЕ У ЗБИРЦИ

Потребне су ми неке информације о плаћању царинске робе: где бих могао да их добијем. Да

ли постоји нека књига, збирка прописа или нешто слично?

Ласте Стојчевски,
Сава Михајлов 43
Скопље

У „Збирци прописа организације пословања“ наћи ћеш све оно што те интересује у вези плаћања и могућности увоза стране робе.

ШТА ЈЕ С АТЛАНТИДОМ?

Желела бих да знам да ли је Атлантида постојала и како је нестала? Биљана из Коцељева

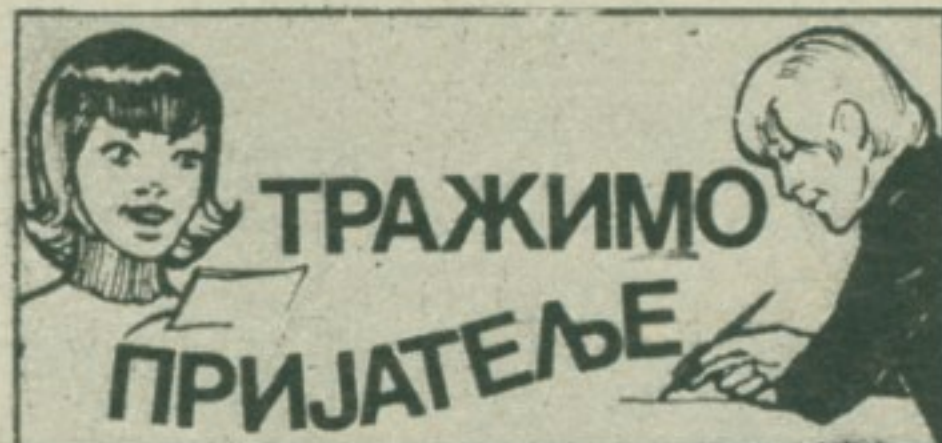
Да ли је Атлантида заиста постојала или је пука измишљотина, питање је на које до сада није дат одговор. Забавник је у више наврата објављивао теорије познатих научника који се труде да расветле ову мистерију, одреде место где се Атлантида налазила као и узрок њеног нестанка. Последњу такву рубрику објавили смо пре нешто више од годину дана. Чим се буде појавио неки нови податак, буди сигурна да ће Забавник о томе писати.

МНОГО ОПАСАН

Негде сам прочитао да нитроглицерин експлодира и при најмањем потресу. Интересује ме да ли до експлозије долази без обзира на количину?

Владимир Никијевић,
Јованичка 1
Београд

Нитроглицерин, правилнији назив је глицерин тринитрат, је отровна жућкаста уљана течност без мириса позната као веома јако експлозивно средство. Активира се и при најмањем потресу или загревању без обзира на количину. Наравно, ефекти експлозије су различити.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Слађана Прванов, 26000 Панчево, Пере Сегединца 1а — 13 година, тренира гимнастику и тенис. сакупља значке

Маргарета Фиштер, 41260 Сесвете, Загребачка 64 — игра балет, воли скијање на води

Емилија Јовановић, 18230 Сокобања, Чубурска 2 — 13 година

Ленка Думанић, 58000 Сплит, Ослобођења 36 — 13 година сакупља маркице

Берислав Хорват, 43280 Гарешница, Зденчац 75 — 17 година, воли спорт, посебно фудбал

Мирјана Турковић, 41260 Сесвете, Пионирска лига 11а — игра балет, воли скијање на води

Мајда Шворинић, 57000 Задар, Марка Орешковића 13/II — 14 година, воли забавну музику, сакупља значке и маркице

Славица Урошевић, 15214 Дебrc, ОШ „Хероји Подриња“ VIII/2 — 14 година, сакупља значке, навија за Црвсау звезду

Слободанка Вуковић, 21201 Руменка, Д. Радујкова 66 — 14 година, сакупља постере, значке и фотографије познатих личности, ватрени навијач Будућности

Перо Губерац, 74221 Оџак, СШЦ — 15 година, сакупља хемијске оловке

Васко Ђуковић, 84218 Шула код Плеваља — воли све што воле млади

Олга Динић, 11000 Београд, Брсјачка 27 — 10 година, воли Сребрна крила и Ђорђа Балашевића

Дамир Тишлар, 41000 Загреб, Ластовачка 11 — 15 година, сакупља значке, налепнице и привеске

Андријана Стојческа, 91000 Скопље, Јурија Гагарина 33 ул. II/42 — 12 година, сакупља значке, привеске и налепнице, воли забавну музику

Војислав Радошевић, 38430 Ораховац, село Велика Хоча — 18 година, воли музику и свира гитару, сакупља значке, хемијске оловке и стари новац

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ПОТРАЖИЛИ НА ВАШЕМ КИОСКУ ВАШ ЛИСТ

ПОЛИТИКЛ Мозаик

У новом броју:

Ко је срећни добитник колор-телевизора у 3. колу велике наградне игре — (Не)обични спортови — и имена добитника још 39 вредних награда

У новом задатку:

Аутопортрети четири чувена сликара, међу којима је и један наш

Ако немате колор-телевизор, потражите га сваког четвртка у политикл
енигматском листу

Мозаик

WALT
DISNEY

МИКИ

